

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

56'ncı Birleşim
4 Şubat 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMA

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, dijital platformların toplum psikolojisi ve değerler sistemi açısından değerlendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, 6 Şubat depreminin yıl dönümünde bölgede yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Elâzığ'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 6 Şubat 2023'te yaşanan depremlerin 3'üncü yıl dönümüne ve Erzincan için taleplerine ilişkin açıklaması

9.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'deki esnafların sorunlarına ilişkin açıklaması

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, DMD'li ve SMA'lı çocuklara ilişkin açıklaması

11.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, sulak alanlardaki azalmaya ilişkin açıklaması

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, 7 Şubat 2026 tarihinde gerçekleştirilecek Siirt Ekonomi Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, esnaf ve sanatkarların talebine ilişkin açıklaması

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesiyle ilgili iddialara ilişkin açıklaması

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Ceylânınar Devlet Hastanesinde yaşanan olaya ilişkin açıklaması

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Epstein dosyasına ilişkin açıklaması

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

- 18.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık fiyatının düşürülmesine ilişkin açıklaması
- 19.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, Epstein dosyasına ilişkin açıklaması
- 20.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, arabalı kuryelerin taleplerine ilişkin açıklaması
- 21.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Halilağa Bakır Madeni Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 22.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'daki Yabancılar Çarşısı'nın yanına kurulan ucuzluk çadırına ilişkin açıklaması
- 23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, üniversite hastanelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 24.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, memlekete adaleti getireceklerine ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Demokratik Sol Partiye göre "terörsüz Türkiye" sürecine ilişkin açıklaması
- 26.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, şehit ailelerinin ve gazilerin taleplerine ilişkin açıklaması
- 27.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum için talep ettikleri devlet yatırımlarına ilişkin açıklaması
- 28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, hayvancılığın sorunlarına ilişkin açıklaması
- 29.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, ÖSYM sınavları için belirlenen ücretlere ilişkin açıklaması
- 30.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mürşitpınar Sınır Kapısı'na ilişkin açıklaması
- 31.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, gayrimenkul piyasasında yapılan düzenlemelere ilişkin açıklaması
- 32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, kayıp çocuklara ilişkin verilere ilişkin açıklaması
- 33.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıklamasına ilişkin açıklaması
- 34.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Pamukkale'deki tadilat sürecine ilişkin açıklaması
- 35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, 2026 yılı ormancılık üretim politikalarına ilişkin açıklaması
- 36.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması
- 37.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez'in, Isparta-Antalya Dereboğazı kara yoluna ilişkin açıklaması
- 38.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, geçici koruma statüsüyle Türkiye'de yaşayan Muhammed Salih Halil ile Vays Halil'e ilişkin açıklaması
- 39.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, iş cinayetlerinde hayatını kaybeden çocuklara ilişkin açıklaması
- 40.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, elektronik sigara satışına ilişkin açıklaması
- 41.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da ve deprem riski taşıyan illerde yapılması gerekenlere, 6 Şubat depremlerinde hayatını kaybedenlere ilişkin açıklaması
- 42.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, ayakkabı tamiri yapan esnafın dertlerine ilişkin açıklaması
- 43.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 44.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması
- 45.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, özgür basına ilişkin açıklaması
- 46.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez'in annesinin, YENİ YOL Grup Başkanı Mehmet Emin Ekmen'in kayınvalidesinin ve eski Uşak Milletvekili Mehmet Altay'ın vefatlarına, Uşak'taki Ulubey Kanyonu'na, 6 Şubat depremlerine ve bugünkü grup toplantılarına katılan depremzedelerin açıklamalarına, epilepsi hastalarının sorunlarına, belirlenen 2026 TUS sınav ücretine, sözleşmeli er, erbaş ve astsubaylarla ilgili kanuni düzenlemeye, depremzedelere verilen söze ilişkin açıklaması
- 47.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, deprem felaketine ve eksikliklerin, ortaya çıkan mağduriyetlerin Gazi Meclisin çatısı altında hesabının sorulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 48.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, deprem bölgesini konuşma fırsatı verdiği için gruplarının Başkan Vekiline teşekkür ettiğine, 6 Şubat 2023'te yaşanan depremlerin 3'üncü yılına ve deprem bölgesinde yürütülen çalışmalara ilişkin açıklaması
- 49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bir süpermarketin depo işçilerine, Epstein dosyasına ve TÜİK'in güncellediği enflasyon sepetine ilişkin açıklaması
- 50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, emeklilerin sorunlarına, bir lojistik firmasının işçilerinin eylemine, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bireysel kredi kartlarıyla ilgili düzenlemesine, Hazine ve Maliye Bakanının açıklamasına, barınma ve beslenme hakkına ilişkin açıklaması
- 51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, şehit olan Bakım Astsubay Kıdemli Başçavuş Talat Okur'a, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez'in annesinin, YENİ YOL Grup Başkanı Mehmet Emin Ekmen'in kayınvalidesinin ve eski Uşak Milletvekili Mehmet Altay'ın vefatlarına, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin 3'üncü yılına ve deprem bölgesinde yürütülen çalışmalara, kentsel dönüşüm ve sosyal konut projelerine, GETAD uygulamasına ve Gençliğin Üretim Çağı Programı'na ilişkin açıklaması
- 52.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 4 Şubat Dünya Kansere Günü'ne ilişkin açıklaması
- 53.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, fındık fiyatlarındaki düşüşe ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 4/2/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/128)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bolu Göynük Belediye Başkanına, Göynük Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanına, Göynük Ziraat Odası Başkanına ve Göynük'ten gelen muhtarlar "Hoş geldiniz." denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar ili Emirdağ ilçesinden gelen muhtarlar "Hoş geldiniz." denilmesi

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze Barış Kurulunun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının söz konusu yapı içinde nasıl ele alındığı ve bu girişimin kalıcı ve adil bir barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği, Türkiye'nin bu yapıya dâhil olmasının anayasal ve yasal dayanakları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu süreçte neden devre dışı bırakıldığı konularını müzakere etmek amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, 6 Şubat 2023'te deprem gerçeğiyle yüzleşen ülkede vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi, risk azaltma politikalarının etkinleştirilmesi, toplanan kamu kaynaklarının amacına uygun biçimde kullanılması, afetlere dirençli şehirlerin oluşturulması ve geleceğe yönelik kalıcı önlemlerin hayata geçirilebilmesi adına mevcut yasal düzenlemelerin ve uygulamaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi amacıyla 3/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin bütün sonuçlarının araştırılması amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve arkadaşları tarafından, 2000 ve 2008 sonrası reformlarla bozulan emeklilik sisteminin denge ve hakkaniyet gözetilerek yeniden revize edilmesi amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 5 Şubat 2026 Perşembe günü birleşiminde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ili etkileyen deprem felaketinin yıl dönümü münasebetiyle İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesi gereğince (sadece bu konuya özgü olmak üzere) siyasi parti gruplarına kürsüden yirmişer dakika söz verilmesine, bu sürenin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesine ilişkin önerisi

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Başkanlık Divanında boş bulunan üyeliğe seçim

B) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tıp Fakültesinin binasının inşa edileceği konuma ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/38681)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen gıda ürünlerinin bir kısmının geri çevrilmesine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38725)

3.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Yayladağı Sınır Kapısı'nın yeniden faaliyete geçirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38726)

4.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2025 yılında yapılan kırmızı et ve canlı hayvan ithalatına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38728)

5.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da 2018'den bu yana kapanan iş yerlerinin sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38729)

6.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, son bir yılda faaliyetlerini sona erdiren esnaf sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38730)

7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Bakanlığın 2026 yılı bütçesinde Amasya iline ayrılan ödenek miktarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39036)

4 Şubat 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56'ncı Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Elektronik sistemle yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.04

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Açılışta yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, dijital platformların toplum psikolojisi ve değerler sistemi açısından değerlendirilmesi hakkında söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'a aittir.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Taytak, bir saniye lütfen...

Değerli arkadaşlar, lütfen şu uğultuyu bir sonlandıralım. Kürsüye milletvekili çağırdım, konuşmasını daha derli toplu yapsın, insicamı bozulmasın; lütfen...

Buyurun Sayın Taytak.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, dijital platformların toplum psikolojisi ve değerler sistemi açısından değerlendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değerler sistemimiz hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, dünya yalnızca ekonomik ve askerî rekabetle değil zihinsel kuşatmalarla yönetilmektedir. Özellikle ulus devletler ve bizim gibi gücünü Türk-İslam medeniyetinden alan, şanlı tarihinden alan milletler yalnızca sınırlarını değil zihniyeti de muhafaza etmek zorundadırlar. Dünyanın tamamına dayatılan dijital alan masum bir iletişim sahası olmaktan çıkmış, milletlerin kimliğini, iradesini ve geleceğini hedef alan bir müdahale alanına dönüşmüştür. Başta Amerikan kültürü olmak üzere, siyonizme hizmet eden küresel ve dijital platformlar kendi değerlerini çocuklarımızın zihnine adım adım yerleştirmektedir; işin en acısı ise bunun zorla değil daha tehlikeli bir yöntemle normalleştirerek yapılmasıdır. Önümüze düşen içeriklerin büyük bölümü tesadüf değildir, sistemleri neyi görmemizi istiyorsa onu göstermektedirler. Özellikle, çocukların ne izleyeceğini, neye alışacağını algoritmalar

belirlemektedir. Bu süreç masum çizgi filmleriyle başlanıyor -şiddet ile gayriahlaki algılar yayan- yavaş yavaş normalleşmeye başlıyor ve evlatlarımızın zihinleri, onların yönlendirmelerine göre şekilleniyor.

Değerli milletvekilleri, dijital mecralar yalnızca şiddeti değil sanal kumar gibi başka büyük tehlikeleri de yaymaktadır. İnsanlar artık bir mekâna gitmeden tek tuşla bu bataklığa çekilebilmektedirler. Ailelerimizi ve ocaklarımızı yıkan sanal kumar iletisi ve sosyal medya bataklığı artık, bir millî güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi, medeniyet mirasımız dört koldan hücumu uğramaktadır. Dijital mecra millî ve manevi değerlerimizi hedef alan, çocuklarımızın ahlaki yapısını yozlaştıran küresel bir kuşatma aracına dönüşmüştür. İhtiyacımız olan şey, kapsamlı bir millî kültür reformudur; çocuklarımızı koruyan, kendi değerlerimizi merkeze alan güçlü bir zihniyet inşasıdır. İlk olarak, şiddeti meşrulaştıran içeriklere karşı net bir duruş ve çocuklarımızı koruyacak bilinçli bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır. İkincisi: Algoritmalar üzerinden yapılan manipülasyonlara ve yasa dışı içeriklerin bilinçli bir şekilde yayılmasına karşı yeni bir suç tanımı gerekmektedir. Üçüncüsü: Dijital platformların toplumsal bölünmeyi ve nefreti hangi yöntemle aktardığını izlemek, ölçmek ve tespit etmek amacıyla nefret ve kutuplaşma ayak izi sistemi hayata geçirilmelidir. Dördüncüsü: 16 yaş altı için sosyal medya erişimi sınırlandırılmalı, platformlara ise sözde değil fiilen çalışan yaş doğrulama yükümlülüğü getirilmelidir, sosyal medya mecraları doğru şekilde denetlenmelidir.

Devlet olarak çocuklarımızı algoritmaların insafına terk etmeyeceğiz. Bu noktada, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın hazırlamış olduğu Dijital Dünyada Çocukların Güçlendirilmesine Yönelik Eylem Planı'nı çok kıymetli bir devlet politikası olarak görüyor, başta Bakanımız Sayın Mahinur Özdemir Göktaş olmak üzere emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

MEHMET TAYTAK (Devamla) - Milliyetçi Hareket Partisi olarak tavrımız nettir. Biz teknolojiye karşı değiliz; teknolojinin Türk milletine, dinimize ve millî değerlerimize karşı bir silah olarak kullanılmasına karşıyız.

Konuşmama merhum şairimiz Cahit Zarifoğlu'nun sözleriyle son vermek istiyorum: Çocukları ürkütülmüş bir dünyanın denizi mavi olsa ne yazar, olmasa ne yazar diyorum.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, 6 Şubat depreminin yıl dönümünde bölgede yapılan çalışmalar hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'a aittir.

Sayın Yayman, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, 6 Şubat depreminin yıl dönümünde bölgede yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz, ekranları başında bizi izleyen aziz vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

6 Şubat 2026 tarihi artık depremde üçüncü yılı doldurduğumuzun işaretidir. Asrın felaketinin üçüncü yılındayız; biz 6 Şubatta bir depremi yaşamadık, 6 Şubatta biz bir kıyameti yaşadık ve yaşadığımız bu kıyamet aslında bu meselenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Depremi siyasetüstü bir mesele olarak ele almamız ve bir millî güvenlik meselesi sorunu olarak ele almamız gerektiğini ortaya koymuştur. 6 Şubatta 11 ilimizde çok büyük bir deprem oldu: Hatay, Kahramanmaraş, Adana, Adıyaman, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Elâzığ, Şanlıurfa dâhil olmak üzere 11 ilimizde, 62 ilçemizde, 10 bin köyümüzde ve 110 bin kilometrekarelik bir alanda 14 milyon vatandaşımızı etkileyen bir kıyameti yaşadık ve Türkiye Cumhuriyeti devletine 150 milyar dolar gibi çok büyük bir bütçe, çok büyük bir rakamdan bahsediyoruz.

Biz sadece evlerimizi, yerlerimizi kaybetmedik; biz aynı zamanda canlarımızı kaybettik. Hatay'da 25 bin canımızı ve tüm deprem bölgesinde 53 bin kardeşimizi toprağa verdik. Hepsinin ruhu şad olsun, mekânları cennet olsun. Onların aziz hatırasının önünde hürmetle saygıyla bir kez daha eğiliyoruz. Canlarımızı geri getiremeyiz ama onların bıraktığı emaneti, inşallah, hep beraber ayakta tutmaya, hatırlamaya devam edeceğiz. Ben de bu depremde çekirdek ailemden 11 yakınını kaybetmiş bir kardeşiniz olarak gerçekten tarifsiz acılar yaşadığımızı bir kez daha belirtmek isterim.

11 ilde, 174 ayrı alanda, 3.481 şantiyede yaklaşık 200 bin mimar, mühendis çalışmalarına devam etmektedir. Bugün geldiğimiz noktada, 455 bin evin ve iş yerinin anahtarını Sayın Cumhurbaşkanımız ve Cumhurbaşkanlığı'nın lideri Sayın Devlet Bahçeli'yle beraber 27 Aralıkta Hatay'da teslim ettik. Biz sadece evleri, iş yerlerini değil aynı zamanda yeni bir hayatı ve yeni şehirleri inşa etmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla buradaki tarifsiz acıları dindirmek için gece gündüz çalışmaya devam ediyoruz.

Başta Hatay olmak üzere tüm deprem bölgesi kullerinden yeniden doğmakta ve yeniden ayağa kalkmaktadır. Tarihsel yapıların restorasyonu, inşası; yine, sosyal donatı alanlarının, konutların inşaatı, yeşil alanların inşaatı devam etmektedir.

Son olarak şunu ifade etmek isterim: "Enkazlar kaldırılamaz." denildi, Allah'a çok şükür ki kaldırıldı; "Çadır verilemez." denildi, çadırlar verildi; "Konteynerler yapılamaz." denildi, Allah'a çok şükür, konteynerler verildi.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çadırları sattınız, konteynerleri sattınız.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - "Evler teslim edilemez." denildi, evleri teslim ettik ve bugün itibarıyla 455 bin konutun teslimini yaptık.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Vekilim, teslim ettiğiniz hâlde oturulamayacak evler var, anahtar var ama ortada ev yok.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Deprem bölgesinde hâkim olan hissiyat şudur: Eğer bugün bu evler verildiyse bu, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan sayesinde verilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buradan, Gazi Meclisimizden bir kez daha kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Kim olursa olsun verecekti zaten, vermek zorunda.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Sayın Devlet Bahçeli'ye, Cumhur İttifakı'na teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Milletin parasıyla yapıldı.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Biz oradaydık, orada durmaya devam ediyoruz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Üç gün kimse yoktu iktidardan, üç gün.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Orada çalışan belediyelere de teşekkür edin Sayın Vekilim; bir sürü belediye orada iş yaptı, onlara niye teşekkür etmiyorsunuz?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Son depremde evine girene kadar çalışmalarımıza devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Bu noktada şunu söylemek isterim...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kızılay çadır sattı Sayın Vekilim, Kızılay çadır sattı; üç gün kimse yoktu, kahraman Türk askerimizi bile oraya geç gönderdiniz; askerimiz o gün gitseydi orada binlerce insanın hayatını kurtaracaktı.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Biz depremi sadece siyasi atışmaların olduğu bir konu olarak görmüyoruz...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - O zaman belediyelere de teşekkür edin.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - ...deprem bir millî güvenlik meselesidir ve bu meselede başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, özellikle bölgeye sürekli gelen ve bizim yanımda yer alan Sayın Murat Kurum Bakanımıza da diğer bakanlarımıza da tek tek teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İstanbul Büyükşehir Belediyesine, Mersin Büyükşehir Belediyesine, Ankara Büyükşehir Belediyesine; tüm belediyelere teşekkür etmen lazım.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Büyükşehir Belediyeleri olmasaydı hiç bir şey olmazdı. Hâlâ büyükşehir belediyeleri yardım ediyor ya!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Konuşmama son verirken son olarak şunu söylemek istiyorum: O ki CHP Grubundan bu kadar sataşma var yani ben daha temiz bir dille konuşmak istiyorum...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Büyükşehir belediyelerine teşekkür edin!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - ...en azından deprem üstünden bir polemik olsun istemiyorum ama biz sizin de deprem bölgesine gelmenizi istiyoruz. "Deprem turisti" lafını milletimiz söyledi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hangi milletimiz söyledi?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Toplanan paraları bile...

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - "Deprem turisti olarak dahi gelmediler." dedi. Biz hepinizi deprem bölgesine davet ediyoruz. Bir kez daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Selamlayayım...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Arkadaş, biz de oraya gidiyoruz, deprem bölgesine; Hatay'a yeni gittim geldim ben. Yani belediyelerin hiçbirinden bir şey bahsetmedin.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Evet, bir kez daha Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır, sisteme girmişsiniz.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, Sayın Başkanım, konuşmacı konuşmasında şunu söyledi, "Bugün deprem konutları yapıldıysa bunu Cumhurbaşkanına borçluyuz." dedi. Kimse kusura bakmasın, bugün o deprem konutları yapıldıysa 86 milyonun vergisine borçluyuz. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Liderliğine, liderliğine; Cumhurbaşkanının liderliğine.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Eğer o deprem konutları yapıldıysa 99 yılından bugüne kadar toplanan 41 milyar dolar deprem vergisine borçluyuz, 26 milyar dolar imar affından toplanan paraya borçluyuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bursa Belediyesi cami yaptırdı, Bursa'nın vergisi boşa mı gitti? Bursalıların vergisi boşa mı gitti?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Topladık, harcadık...

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Siz planlama bile yapamadınız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu halk vergi vermiştir, deprem vergisi vermiştir, yirmi altı yıl boyunca depremden başka her yere kullanılmıştır.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, otur Allah aşkına ya!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Kentsel dönüşüme verdik, o paraları harcadık, millet için harcadık!

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Siz planlama bile yapamadınız Başkanım, siz planlama bile yapamadınız!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bugün çıkmışlar, bunu Cumhurbaşkanına borçluyuz... Kimse babasının cebinden parayı vermiyor; milletin parası, halkın parası.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Toplanan vergiler kullanıldı, nerede kullanıldı? TOKİ 1 milyon 250 bin konut yaptı o parayla, güvenli şehirler yaptık. Milletin parası millete gitti!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, Cumhurbaşkanı cebinden mi harcadı ben anlayamadım ki. Cumhurbaşkanı cebinden mi harcıyor?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Herkesin vergisiyle ödenen paralar!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Siz o vergilerle konteyner kent kuramazınız!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sanki ceplerinden harcamışlar ya! Cebinizden mi harcadınız arkadaş?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... Sayın Grup Başkan Vekiline söz vereceğim, müsaade eder misiniz. Evet, Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Tabii, şimdi aradaki farkı iyi anlamak lazım. Bu ülkede nice iktidarlar geldi geçti, kim bir çivi çaktıysa teşekkür ederiz. Bununla beraber AK PARTİ'nin yaptığını, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğini de kimsenin küçümsemesine ve görmezden gelmesine tahammül edemeyiz. Bu, millete hakarettir; bu, hakikate hakarettir; bu, gerçekliğe hakarettir. Bak, farkı görmek için mukayese... Kimse milletimizin aklıyla dalga geçmesin. İstanbul Büyükşehir Belediyesi CHP tarafından 2019 yılında kazanılınca... Daha önce vaat neydi? "Her yıl 20 bin olmak üzere beş yılda 100 bin sosyal konut üreteceğiz." demişlerdi. Bırakın 100 bin konutu beş yılda, yedi yılda 10 bin konut bile üretmediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kartal'daki üretilen konutlar neydi acaba?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Onlar milletin parası değil miydi?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Siz Hükümet ile belediyeyi karşılaştırıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, tamamlayacağım.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, Sayın Başarır'a bir dakika verdim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bakın, sözümü tamamlayayım efendim. Kendisine verdiğiniz süre...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, bir saniye bir müsaade edin ya, iki cümle de ben edeyim; bir müsaade edin. Bütün gün siz konuşuyorsunuz, müsaade edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - O zaman siz de taraflı yönetmeyin Başkanım.

BAŞKAN - Şimdi, bakın, Sayın Başarır bir dakika konuştu; burada arkadaşlar, size de bir dakika açtım. Biraz sonra Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sözümü tamamlayayım; hayır, konu üzerine sözümü tamamlayayım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bakın, sataşarak konuşuyor.

BAŞKAN - Dokuz on dakika konuşuyorsunuz, daha güne başlamadan bu polemik Genel Kurulun çalışmalarına zarar veriyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bakın, bakın... Sonuçta, bakın, nasıl... Bakın, biraz evvel...

BAŞKAN - Ya, daha siftoh etmeden başladınız ya!

Bir dakika verdim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Bir dakikada sözümü tamamlayayım efendim. Sözümü tamamlayayım.

BAŞKAN - Peki, tamamlayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sataşıyor ama bakın, sataşıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum.

Bakın, sayın milletvekilimiz gündem dışı konuşmalarını yaptı, ondan sonra söz aldı. Ben de aynı şekilde İç Tüzük gereğince söz aldım. Sözlerimi tamamlayayım.

Bakın, "100 bin sosyal konut vereceğiz." diyen CHP zihniyeti yedi yılda 10 bin konut üreterek teslim etmedi ancak biz iki yıl içerisinde 455 bin konutu hak sahibine teslim ettik. Bakın biz 30 bin kilometre yolu yaptık, 426 kilometrelik İstanbul-İzmir Yolu'nu dokuz yılda bitirdik ama CHP zihniyeti İzmir Buca Onat Tüneli'ni; 2,5 kilometrelik tüneli sekiz yıldır bitiremiyor.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Barajlar bitmiyor, barajlar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Vergi herkeste var, bütçe herkeste var ama farkımız dağlar kadar elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - 3 bin lira bütçe koyuyorsunuz... 3 bin lira bütçe koyuyorsunuz, 3 bin.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, ben bir sataşmada bulunmadım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Nasıl bulunmadın?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 99 depreminden sonra deprem vergileri toplanmaya başladı. Dönemin Başbakanı Sayın Bülent Ecevit ve arkadaşları üç yıl boyunca bu vergiyi topladı, kurusuna dokunmadan beyefendinin partisine -iktidarına- teslim etti. O günden bugüne kadar 41 milyar dolar deprem vergisi toplandı, depremden başka her şeye harlandı. Diyorum ki: Bu para bizim paramız, kimse cebinden para harcamadı.

Gelelim konutlara. Murat Kurum bu hafta "Cumhuriyet Halk Partisi nerede konut yapmış?" dediği gün, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel Kartal KİPTAŞ'ta 800 tane konutu hak sahiplerine teslim etti. Biraz televizyon seyredin, biraz medyaya bakın.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Lütfetti! Milletin parası değil mi! Vergi değil mi! Yapacaksınız tabi!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Milletin parasıyla yaptı, vergiyle yaptı; biz "Özgür Özel yaptı." demiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Yapacaksınız!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Siz belediye ile iktidarı karşılaştırıyorsunuz ya! Bir belediye ile iktidar aynı olur mu! Allah aşkına ya!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Temel atma töreni değil konut yapacaksınız! İşiniz bu! Milyarlarca liralık belediye bütçesi yönetiyorsunuz!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Yirmi dört yıldır görevdesiniz! Yirmi dört yıldır görevdesiniz!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Babamızın parasını mı harcıyoruz, herkes milletin parasını harcıyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, son on saniye.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Söz vereceğim, yirmi dakika sana söz vereceğim -ucu açık- Sayın Akbaşoğlu yirmi dakika konuşacaksın.

Şu hâle bakın ya, ne hâle getirdiniz ya.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kıymetli Vekilim, Hatay Milletvekilim, diyorum ki: Kartal KİPTAŞ konutlarını açarken, halka teslim ederken, anahtarları verirken "Özgür Özel sayesinde yapıldı." demiyoruz. İstanbullunun, halkın parası, vergisi hizmet olarak veriliyor; öyle bir şey yok. O yüzden "Cumhurbaşkanı sayesinde oldu." değil.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Liderliğinde, liderliğinde!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Senin sayende de oldu, benim sayemde de oldu. Bak, Hatay Milletvekili var -depremde gece gündüz- Lütfi Bey, onun sayesinde de oldu.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Liderliğinde, sayesinde değil haşa; liderliğinde!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yapmayın bunu, bu doğru bir dil değil, doğru bir dil değil. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Bu bir lütuf değil görev! Liderliğinde!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, buyurun.

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ederim.

Şimdi, bakın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben nerde sataştım size, merak ediyorum. Şu anda nerede sataştım; şu anda, şu konuşmada?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bütün cümlelerinize bakın, baştan aşağı sataşma.

Şunu ifade etmek istiyorum: Burada gerçekten liderlik, bu koordinasyon, bu hedefleri gerçekleştirmek iradesi ve netice almak her babayığının harcı değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ha, sen bir işe yaramıyorsun yani, doğru.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Az zamanda çok ve büyük işlere imza atan kadrolara ak kadrolar, Cumhuriyet İttifakı, onun liderine de Recep Tayyip Erdoğan denir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Bunu herkes, bütün milletimiz takdir ediyor.

Şunu ifade edeceğim: Bakın, asrın yolsuzluğunu yapanlar asrın inşasını yapanlara laf edemezler diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, şimdi, bakın, bir şey söyleyeyim; o zaman, ara verin.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen yerinize geçer misiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben buradan konuşuyorum.

BAŞKAN - Lütfen yerinizden konuşun.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, üç dakika konuşma yaptım, kime hakaret ettim, kime laf söyledim? İki dakika söz alıyor "asrın yolsuzluğu..." Asrın saçmalığını yapıyorsun kardeşim sen! Neyi konuşuyorsun?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Niye yapamadınız? 100 bin konutu niye veremediniz, onun gerekçesini söylüyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Siz iktidar ile yerel yönetimi karşılaştıramazsınız, iktidarsınız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Lütfen, ben buna cevap vermek istiyorum. Ben hiçbir kurumu suçlamadım, partiyi suçlamadım.

BAŞKAN - Buyurun.

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bak, Sayın Akbaşoğlu, elinde bir delil varsa -Silivri'de davalar görülüyor- çık hâkimin karşısına, ver; burada konuşma, burada konuşma! Sen ne hâkimsin ne savcısın. İftira atmak yakışmaz diyeceğim ama size yakışır; sana yakışır, şahsına yakışır! Ayıp ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bu nasıl konuşma ya! Böyle konuşma olur mu ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen bir avukatsın, mahkeme bir karar vermeden "Yolsuzluk yapıldı." nasıl diyebiliyorsun, nasıl diyebiliyorsun? Elinde bir ilam var mı, mahkeme kararı var mı, kesinleşmiş bir karar var mı? Artık edep!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 17-25 Aralıkta da yoktu ama siz toplantınızda naklen yayın yapıyordunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sıkıştığın yerde "yolsuzluk", sıkıştığın yerde "Gabar", sıkıştığın yerde hakaret.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 17-25 Aralıkta mahkeme kararı var mıydı? WhatsApp'tan naklen yayın yapıyordunuz, masumiyet karinesi şimdi mi aklınıza geldi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siyasette mertlik bunu gerektirmez. İlamın varsa, belgen varsa git Silivri'ye davalara müdahil ol. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben siyaseti hakikat üzerine bina etme yolunda ilkeli bir şekilde siyasi hayatına devam eden bir arkadaşınızım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Belli, belli!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hiç kimseye iftira atmam, hakaret de benim üslubum değildir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Karar var mı elinizde, karar var mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hakikaten bazen sesimizin tonu yükselebilir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Efendim, kapandı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah'tan kapandı vallahi, ondan değil, ben söyleyeyim sana!

BAŞKAN - Sizin atışmanıza dayanmıyor ki mikrofon, dayanmıyor; maşallahınız var, dayanmıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hayır, on saniye bile olmadı efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - On saniyeyi düşün, dayanamıyorum ben çünkü.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade ediyorum: Bakın, ben ne yalan ne de iftira üzerine bir siyaset yapmam.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Karar göster, karar göster!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Kendi sıfatlarınızı bize boca olarak atmayın. Sizin iddianamede yani bu konuyla ilgili iddianamede...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İddianame karar demek mi, hüküm demek mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bak, bak, iddianamede CHP'liler, CHP'nin üyesi olan, CHP'nin bizzat üyesi olan, görevlisi olanlar itiraf ediyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim ediyor efendim, kim ediyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz hukukçusunuz, hukukta en büyük delil ikrar ve kabuldür. Bakın, hukukta en büyük delil bir meselenin ikrarı ve kabulüdür. "Rüşveti verdim." diyen, "Rüşveti aldım." diyen ikrar ediyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim diyor, kim? Kim diyor?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Belge nerede?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ortada deliller, siz görmüyor, kapatıyorsanız gözlerinizi, bütün dünya âlem biliyor ve görüyor. Dolayısıyla bakın, biz verdiğimiz sözleri milletin bütçesini çarçur etmediğimiz için yerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum efendim, bitiriyorum.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Elâzığ'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Elâzığ'ın sorunları hakkında söz isteyen Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'a aittir. Sayın Erol, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Güzel bir usul değil mi? Güzel bir usul mü?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Git söyle, ben tutmuyorum seni, itiraz et.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle, beraber paslaşıyorsunuz ya...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben niye paslaşıyım?

GÜRSEL EROL (Elâzığ) - Sayın Başkanım, isterseniz bekleyelim, Sayın Akbaşıoğlu'nun konuşması bitsin.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, sayın milletvekilini kürsüye çağırdım, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sizinle paslaştığımı söylüyor, cevap verin.

BAŞKAN - Sayın Başarır, kürsüye çağırdım milletvekilini.

Sayın Erol, bekleyin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Cümlemi bitirmeden, sözümü bitirmeden başka bir milletvekiline söz vermeniz İç Tüzük ihlalidir, nezaketsizliktir ve tarafsız davranmadığınızın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dayanılacak gibi değilsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - İşte İç Tüzük burada, ihlal falan yok. Sizin yaptığınız ihlaldir, sizin yaptığınız. Genel Kurulu esir alıyorsunuz; sizin yaptığınız ihlaldir, sizin yaptığınız ihlaldir. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz, efendim, tek taraflı söz veriyorsunuz; ayrımcılık yapıyorsunuz, eşit davranmıyorsunuz.

BAŞKAN - Evet, siz burayı esir alıyorsunuz, esir. Bırakın milletvekillerinin de söz hakkı olsun, milletvekilleri de konuşsun; Allah Allah!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz kendi partinizin Grup Başkan Vekiline söz veriyor, bizim sözlerimizi yarım bırakıyorsunuz; bu doğru değil, usul açısından doğru değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gözüne dizine dursun, sabahtan beri konuşuyorsun ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bunu ifade ediyorum ve sizi İç Tüzük'e davet ediyorum.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Erol.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) - Sayın Başkanım, Elâzığ'ın sorunlarıyla ilgili gündem dışı söz talebimi değerlendirdiğiniz için önce şahsınıza teşekkür ederim. Genel Kurulumuzu da saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz haftalarda burada Elâzığ'ın sorunlarıyla ilgili AK PARTİ milletvekilleri ve benim aramda tatlı bir tartışma olmuştu ve Sanayi Bakanımızın Türkiye'de yeni bir projeyi tanımlamasıyla ilgili bir değerlendirme yapmıştım. Yeni sanayi alanları, Marmara'da sıkışan ağır sanayinin, kimya sanayinin ve stratejik sanayinin Anadolu'ya yaygınlaştırılmasıyla ilgili, Anadolu'da dört koridorun belirlenerek bu alanlarda yeni sanayi alanlarının ilan edilmesine yönelik burada konuşmalarımız, değerlendirmelerimiz oldu. Doğal olarak siyasi düşüncelerimizden, olaya bakış açısı farkımızdan kaynaklı AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızla konuları farklı değerlendirdik ama sonuç noktada Sayın Sanayi Bakanı bizi, ilimizin 5 milletvekilini de parti ayrımı yapmaksızın Sanayi Bakanlığına çağırdı, konunun detaylarıyla ilgili bilgilendirdi, bu projenin önemiyle ilgili bilgi verdi ve Elâzığ'ın 2026 yılı içerisinde yeni sanayi alanı olarak ilan edileceğini bize ifade etti ve biz bu müjdeyi de Elâzığ'la paylaştık. Bu konuda Sayın Bakanımızın bu duyarlılığına da teşekkür ederim, AK PARTİ milletvekillerimizin süreçle ilgili desteklerine de teşekkür ederim, özellikle bu süreçte AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımızla aramızda çıkan gerginlikten kaynaklı MHP Milletvekili Semih Bey'in iyi niyetine, uzlaştırmacı tavrına da teşekkür ederim. Elâzığ kazandı ve sonuç itibarıyla siyasette barışmasını bilmiyorsan kavgaya etmeyeceksin yani bizim buradaki amacımız, kavgamızın amacı Elâzığ'a hizmet götürmek, Elâzığ ekonomisini canlandırmak, kamu kaynaklarını Elâzığ'da en verimli şekilde nasıl kullanırız onun mücadelesini vermektir ve Elâzığ adına da birlikteliğimiz bunun sonucunu almıştır. Buradan da tekrar Elâzığ'a hayırlı olsun.

Sayın Grup Başkan Vekilim, Sayın Ali Mahir Bey, AK PARTİ milletvekillerimizin bana bir eleştirisi var. Sayın Akbaşıoğlu, yirmi üç yıldır AK PARTİ'nin bölgedeki en güçlü illerinden biri Elâzığ'dır ama Elâzığ'ın her hükûmetler döneminde bakanı vardır; Anavatan Partisi döneminde, Doğru Yol Partisi döneminde, Refah Partisi döneminde, geçmişte CHP döneminde. Bu yirmi üç yıl içerisinde bölgede bakanlık verilmeyen tek il Elâzığ'dır. Doğal olarak ben bunu gündeme getirdim, doğal olarak bunu eleştirdim "Elâzığ'a niye bakanlık vermiyorsunuz? Her parti döneminde var da bu dönemde niye yok?" diye. Geçen AK PARTİ milletvekili arkadaşlarım da bana haklı olarak ve doğru olarak bir eleştiri getirdiler "Eskiden Cumhuriyet Halk Partisinin parti yapılanmasında gölge bakanlığı yoktu. Şimdi, CHP'de de bir gölge bakanlığı var. Sen kırk bir yıl aradan sonra seçildin ve partinin oylarını da artırdın. Peki, partin niye sana gölge bakanlığını vermedi?" diye bir ifade kullandılar ve bu ifade son derece haklıdır, doğrudur, bu eleştiri de doğrudur. Sayın Grup Başkan Vekilim, bu talebi ben size iletıyorum.

Ayrıca, Elâzığ'ın sorunları bitmiş değil Ejder Bey, Erol Hocam, Semih Bey. Şimdi önümüzde yeni hedeflerimiz var. Birincisi, çimento fabrikasının kaldırılmasını hızlandırmalıyız. İkincisi, Elâzığ'ın su sorununu çözmeliyiz. Üçüncüsü -Hocam, sizin de emeğiniz fazladır- SGK binasının ikinci basamak hastanesini bir an önce yapmalıyız. Dördüncüsü, Elâzığ'ı bir turizm merkezi hâline getirmeliyiz. Beşincisi, sanayi alanı ilan edildikten sonra Elâzığ'ı aynı zamanda bölgesel özelliğinden dolayı, stratejik konumundan dolayı lojistik merkezi yapmalıyız. AFAD'ın yaptığı konutların hâlâ fiyatları belli değil, hâlâ ödemeler başlamadı, bunu çözmeliyiz. Şehir merkezindeki yıkılan evleri kentsel dönüşümle ayağa kaldırmalıyız. Yani Elâzığ'ı bizim birlikteliğimizin getireceği sonuçla bölgede örnek bir il yapmanın mücadelesini hep birlikte vereceğiz. Kavgaya bitmiştir, karışıklık bitmiştir ama Elâzığ için mücadelemiz ortak bir dille, ortak bir söylemle, ortak bir nezaketle olacaktır çünkü Elâzığ hepimizin sevdası.

Elâzığ'da oluşturduğumuz, oluşturacağımız bu iklimin Türkiye'ye de örnek olmasını diliyorum, bütün milletvekillerimi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, sisteme giren milletvekili arkadaşlarımıza birer dakikayla söz vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyeyim.
BAŞKAN - Doğru sözler bahsetti sizden.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Gürsel Erol dedi ki: "Elâzığ'a bakan verecek misiniz?" Elâzığ yirmi üç yıl sonra bize böyle bir değerli ismi hediye etti, biz de iki yıl sonra ilk seçimde Elâzığ'a böyle bir bakanı hediye edeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SİRRI SAKIK (Ağrı) - AK PARTİ versin bakanlığı, bakanlık istiyor.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) - O düşünce bile güzel. Teşekkür ederim Sayın Grup Başkan Vekilim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

Sayın Karaman, buyurun.

8.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 6 Şubat 2023'te yaşanan depremlerin 3'üncü yıl dönümüne ve Erzincan için taleplerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023'te asrın felaketini yaşadık. 53 bin vatandaşımızı kaybettik, yüz binlerce binamız yıkıldı. Hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. "Bu yükün altından kalkamazlar." dediler ancak devlet-millet el ele verdik, 455 bin konutu inşa ederek hak sahiplerine teslim ettik. Bu millet zor zamanlarda kenetlenmeyi bilen büyük bir millettir. Sayın Cumhurbaşkanımıza, devletimize, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımıza ve ekibine teşekkür ediyorum.

İstanbul'da uygulanan "Yarısı Bizden" kentsel dönüşüm projesinin depremler yaşayan can Erzincan'ımıza da uygulanmasını istiyoruz. Şehrimizin kalbi olan Merkez Çarşısı, Fatih, Akşemsettin ve Yunus Emre Mahallelerinde depreme dayanıklı dönüşüm projesinin uygulanmasını istiyoruz. 3'üncü yıl dönümü nedeniyle Cumhurbaşkanımız ile bizler de milletvekili olarak bölgede olacağız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Düşünmez...

9.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'deki esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı boyunca Hakkâri'de 218 esnaf kepenk kapattı. Bu durum kent yaşamının, yerel emeğin ve toplumsal sürekliliğin zayıflaması anlamına geliyor. Artan kira giderleri, enerji ve girdi maliyetleri, ağır vergi yükü ve hızla düşen alım gücü küçük esnafı ayakta duramaz hâle getirdi. Hakkâri gibi sınır ve dezavantajlı illerde bu baskı çok daha yıkıcı sonuçlar üretiyor. Sorun açıktır; küçük, yerel işletmeler korunmuyor, destek mekanizmaları sahaya yansımıyor. Zincirleşmiş yapılar güçlenirken mahalle esnafı yalnız bırakılıyor. Finansman erişimi zorlaşıyor, borç yükü artıyor, esnaf her ay bir sonraki ayı çıkarma kaygısıyla yaşamını sürdürüyor. Talebimiz nettir: Hakkâri için özel ekonomik destek programları derhâl hayata geçirilmelidir. Vergi ve prim yükleri hafifletilmeli, kira ve enerji destekleri sağlanmalı, yerel ticareti önceleyen düzenlemeler yapılmalıdır. Esnafı yaşatmak, kenti yaşatmaktır.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, DMD'li ve SMA'lı çocuklara ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, DMD hastalığı her yeni doğan 3.500 erkek çocuğunun 1'inde görülen genetik bir kas hastalığıdır. Türkiye'de yaklaşık 27 bin DMD ve SMA hastası olduğu tahmin edilmektedir. Dün Ali Yiğit Yeşilbaş için sosyal medyada, bugün Çorlu'da yaşayan Gökalp Erdem için Mecliste konuşuyorum. Ali Yiğit ve Gökalp yaşları küçük ama mücadeleleri büyük evlatlarımızdan sadece ikisi. DMD, kasları sessizce eriten, zamanı çocukların aleyhine işleten, sinsi ve öldürücü bir hastalık. Asıl yıpratıcı olan hastalık değil, geciken kararlar, ertelenen politikalar, görmezden gelinen hayatlardır.

Bir ülkede sağlık, başış kampanyalarına bırakılmamalı, yaşam hakkı "imkân olursa" denilerek ötelenmemeli, çocuklarımız için lüks olmamalı. 27 bin DMD ve SMA hastası çocuğumuz için Sağlık Bakanlığını göreve davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

11.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, sulak alanlardaki azalmaya ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım ve değerli milletvekilleri; iklim değişikliği ve su krizi, yalnızca çevresel bir sorun değil, aynı zamanda üretim, güvenlik, ekonomi ve toplumsal refah meselesidir. Sulak alanlar su döngüsünün korunmasında, kuraklıkla mücadelede ve biyolojik çeşitlilik için hayati öneme sahiptir. Son altmış yılda ülkemizde yaklaşık 2 milyon hektarlık sulak alan kaybedilmiştir. Bu kayıp kuraklık riskini artırmaktadır. Sulak alanların azalması, yer üstü ve yer altı sularını ve tarımsal üretimi de tehdit etmektedir.

Uluslararası kurumlar 2050'ye kadar her 4 kişiden 1'inin ciddi su kıtlığı yaşayacağını öngörüyorken sulak alanları korumak zorunludur. Ramsar Sözleşmesi ve Avrupa Birliği Kelkit Vadisi Koruma Raporu'nu da dikkate alarak Tokat'taki ve ülkemizdeki sulak alanların korunması için acil ve somut adımlar atılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Gül...

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, 7 Şubat 2026 tarihinde gerçekleştirilecek Siirt Ekonomi Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

7 Şubat 2026 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın teşrifleriyle gerçekleştireceğimiz Siirt Ekonomi Zirvesi'nin önemini sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu zirve, Siirt için sıradan bir toplantı değildir. Bu, şehrimizin geleceğini yeniden görüşeceğimiz, potansiyelini ulusal ve uluslararası arenada ortaya koyacağımız tarihî bir adımdır. Amacımız Siirt'imizin aydınlık yarınları, ekonomik refahı, istihdamı, huzuru için durmadan çalışmaktır. Alkumru Barajı'ndan Siirt-Pervari Yolu'na, demir yolu projelerine, tarım ve hayvancılık yatırımlarına kadar uzanan bu devasa kaynak ancak doğru planlama, güçlü iş birlikleri ve kararlılikle Siirt'in kalkınmasına dönüşür. Bu zirve, o dönüşümün anahtarıdır. Sayın Cevdet Yılmaz'ın liderliğinde bir araya gelerek bu hazineyi nasıl en verimli şekilde ekonomiye kazandıracağımızı somut adımlarla konuşacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Alp...

13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, esnaf ve sanatkârların talebine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, esnafımızın ve sanatkârlarımızın bir talebini iletmek istiyorum, gittiğimiz her yerde bununla karşılaşılıyor. Esnafımız vergi ve sigorta borçlarının yeniden yapılandırılmasını talep ediyor. Şu anda piyasalar çok kötü. Piyasada nakit akışı bozulmuş durumda. Esnafımız krediye ulaşamıyor; vergi, sigorta borçları nedeniyle zor durumlar yaşıyor. Bu borçların ve idari para cezalarının uzun vadeye yayılarak yapılandırılması talebi vardır, Meclisimiz bunu dikkate alsın. Bu, sadece Kars'ın değil bütün Türkiye'nin sorunu hâline geldi. E-hacizler nedeniyle insanlar paralarını kullanamıyorlar, banka hesaplarını kullanamıyorlar, gayrimenkullerini satıp borçlarını ödeyemiyorlar. Esnaf ve sanatkârlarımızın sesini duyurmak istedim.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesiyle ilgili iddialara ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesiyle alakalı ne yazık ki burnumuza kötü kokular geliyor. Rektörün birinci ve ikinci derece akrabalarını kayırdığı ve fazla mesai yazılsın diye yer değişikliği yaptığını iddia ediyorlar. Döner sermayeden fazla para alınması için bu akrabalara uğraş verildiği söyleniyor. Yine başkasına "Yer yok." denilen MAKÜ Teknokentte bu akrabalara yer verildiği iddia ediliyor. Bir fakülteye öğretim görevlisi atanması için beş yıllık deneyim sahibi olma şartı arıyorlar ama akraba ise, rektöre yakınsa böyle bir atamanın yapıldığını söylüyorlar. Önünde 4 kişi varken dış hekimliği fakültesine bu rektörün bir yakınının öğretim görevlisi alındığı söyleniyor. Adrese teslim öğretim görevlisi, öğretim üyesi ilanlarının çıktığı söyleniyor. Rektörden bu sorulara cevap bekliyorum.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Ceylanpınar Devlet Hastanesinde yaşanan olaya ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde temizlik işçisi başhekim görevden aldı. Yanlış duymadınız, Ceylanpınar Devlet Hastanesinde kadrolu temizlik personeli olan ama yıllardır masabaşı görevde çalışan, aynı zamanda AKP İlçe Başkan Yardımcısı olan bu şahıs başhekim tarafından asli görevine gönderilmek istenince Urfa İl Sağlık Müdürü Erhan Berk başhekimini arayarak "Sen bunun AK PARTİ'li olduğunu bilmiyor musun? Görevine iade etmiyorsan istifanı ver, vermezsen ben oraya gelip seni o koltuktan nasıl kaldıracığımı bilirim." şeklinde başhekimini tehdit etti. İl Sağlık Müdürü Erhan Berk'in mobbing ve tehdit şiddetinin artması sonucu can güvenliğinden endişe eden Başhekim Meriç Artan istifa ediyor ve ilçeden ayrılıyor. Urfa'nın ve Türkiye'nin gündeminde olan bu olaya dair Sağlık Bakanlığından bir açıklama bekliyoruz. Soruşturmanın selameti için İl Sağlık Müdürü görevden alınmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Epstein dosyasına ilişkin açıklaması

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Epstein dosyası olarak bilinen sapkın ve ahlaksız olaylar zinciri açıldıkça insanlık adına dehşete düşüyoruz. Bu şahsın zenginleşmesi ve statü sağlamasının sebebinin Yahudi kimliğine sahip olması ve bu nedenle kurgulanmış veya desteklenmiş olduğunun herkesçe bilinmesine rağmen ne Batı dünyasından ne de insan hakları savunucuları tarafından Yahudilikle alakalı bir kınama dahi yapılmamaktadır. Oysa aynı suçlar bir Müslüman tarafından işlenseydi bugün yalnızca bir kişi değil koskoca bir din ve milyarlarca insan topyekûn hedef alınacaktı. İşte, bu açık çiftte standart, küresel sistemin nasıl çalıştığını bir kez daha gözler önüne sermektedir ve bugün bu lağım düzeninin patlamasıyla birlikte yıllardır bu yapı tarafından tehdit olarak gösterilen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ne kadar büyük bir lider olduğu ve hangi kirli yapılarla mücadele ettiği bir kez daha açıkça ortaya çıkmıştır. Merhum Aliya İzzetbegović'in dediği gibi: "Batı hiçbir zaman medeni olmamıştır. Bugünkü refahını döktüğü kanlar, akıttığı gözyaşları ve çektiği acılar üzerine kurmuştur."

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

6 Şubat depremlerinde hayatlarını kaybeden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum. 6 Şubat depremleri Türkiye'nin hafızasına yalnızca acıyı ve yıkımı değil ihmal ve haksızlıkları da kazımıştır. O gece sadece binalar çökmedi, insanlarımız sustu, hayatlar yarım kaldı, umutlar enkaz altında kaldı. Depremi üstünden üç yıl geçmesine rağmen denetimsizliğin, hazırlıksızlığın bedelini kimse ödemedi; bir tane istifa eden olmadı. Depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımızın sayısı, deprem sonrası engelli olan yurttaşlarımızın durumu hâlâ net değil. Depremden sonra engelli kalan yurttaşlarımız yalnız bırakıldı. Rehabilitasyon yetersiz, psikolojik destek sınırlı, protezler pahalı, hasta ve engelli vatandaşlarımızın tedavisi gecikiyor. Deprem sonrası istihdam yok, erişilebilirlik zor, yeni afetler için engellilere uygun ulusal bir hazırlık planı yok. Depremden sonra engelli kalan yurttaşlarımız için kalıcı, onurlu, insanca bir yaşam güvenliği sağlanıncaya kadar mücadele edelim.

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

18.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık fiyatının düşürülmesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Türkiye'ye ve 400 bin fındık üreticisine operasyon çekiliyor, Hükûmet ve Rekabet Kurulu seyrediyor. 380 lirayı gören fındık fiyatı bu yıl çok düşük fındık üretimine rağmen daha da yukarı gitmesi beklenirken birdenbire 220 liraya düşürülmüştür. Bu operasyonu yapanların fındıktaki F tipi yapı Ferrero ve yerli çetesi olduğunu herkes biliyor. TMO, zirai don nedeniyle fiyat yükselişe geçtiğinde önceki yılların fındığını düşük fiyattan piyasaya sürerek fiyatın daha da düşmesine katkı yapmıştır. Şimdi bunu telafi imkânı vardır, TMO fındık taban fiyatını derhâl 300 lira olarak revize etmelidir. Fındıktaki F tipi yapı ve çetesine derhâl gereği yapılmalıdır; şimdi, TMO ve Hükûmet kimden yana bilinmelidir. Uyarıyoruz: 400 bin fındık üreticisi ve koca bir bölge isyandadır. Tekrar o Tarım Bakanlığının kapısına dayanmayı da biliriz, uyardı demeyin.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

19.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Epstein dosyasına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Batı medeniyeti tel tel dökülüyor, çöküş şimdi çok hızlandı ve artık sahip çıkacak kimsesi de yok. Çocuk kaçakçılığı ve istismarı, küresel elit ağı, zenginlerin sapkınlıkları, devlet idarecilerine tuzaklar ve şantajlar; belgeler, tanıklar, dosyalar ortada ama kimseye gerçekten hesap soran yok. Batı, baştan kokmuş ve Epstein dosyaları kokunun kuyruğa kadar geldiğini gösteriyor. Masumiyetin hiçe sayıldığı, insan onurunun pazarlık konusu yapıldığı bu karanlık yapı, yıllar önce merhum Erbakan Hoca'nın işaret ettiği ahlaksız sistemin somut bir tezahürüdür. Bizler biliyoruz ki ahlakın olmadığı yerde adalet, maneviyatın olmadığı yerde insanlık olmaz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Koca...

20.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, arabalı kuryelerin taleplerine ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kolay Gelsin şirketinin sefalet dayatmasına karşı arabalı kuryelerin yaktığı direniş ateşi büyüyor. Kolay Gelsin işçileri sefalet ücretlerine karşı, hak gasplarına karşı, işten atılan işçi arkadaşlarının geri alınması için, ekmekleri ve onurları için iki gündür kararlı bir şekilde direniyorlar. Arabalı kuryelerin talepleri gayet açık ve nettir: Paket başına 35 TL ve KDV verilmesi, gasbedilen kıdem, kalite primi ve yakıt gibi hakların geri verilmesi, en az yüzde 27 iyileştirme yapılması, ayrıştırma yapılan depolarda ayrıştırmanın ücretlendirilmesi, yıllık izin ücretlerinin 1.000 TL'ye çekilmesi, zamların 1 Ocak itibarıyla devreye girmesi. Kuryelerin haklı talepleri bizim de taleplerimizdir. Kuryelerin haklarını derhâl verin.

BAŞKAN - Sayın Ceylan...

21.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Halilağa Bakır Madeni Projesi'ne ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, Cengiz Holdingin Halilağa Bakır Madeni Projesi için 2024'te aldığı bakır işletme izni Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneğinin açtığı dava sonucunda Çanakkale 2. İdare Mahkemesi tarafından iptal edildi ancak bu karar, bölgedeki talanı durdurmaya yetmiyor. İktidar yeniden işletme izni verdi. Yarın Halilağa'da yeni ruhsatın iptal davasına ilişkin bilirkişi keşfi yapılacak. Bilirkişi ve mahkeme heyetine sesleniyoruz: Türk yargısı, Çanakkale halkının hassasiyetlerine kulak tıkamamalı, hukuka aykırılıklara geçit vermemelidir. Yanıklar, Hacibekirler, Halilağa, Muratlar, Osmaniye, Yaylacık ve Söğütgediği köylerinin yaşayacağı yıkım görmezden gelinemez. Bölgedeki faaliyetler derhâl durdurulmalı, hukuka aykırı işletme izinleri iptal edilmelidir. Mahkeme kararlarını etkisizleştiren idari uygulamalara son verilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Çan...

22.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'daki Yabancılar Çarşısı'nın yanına kurulan ucuzluk çadırına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Ülkemizin her köşesinde "ucuzluk çadırı" veya "yöresel ürünler panayırı" adlı organizasyonlar düzenleniyor. Bu organizasyonlara ilkesel olarak karşı olmadığımızı en başta ifade etmek isterim çünkü üreticinin ürününü doğrudan tüketiciyle buluşturan, tüketici lehine olan her girişim kıymetlidir. Ancak bu etkinliklerin plansız ve yanlış lokasyonlarda düzenlenmesi ciddi bir sorundur. Örneğin, seçim bölgem Samsun'da Yabancılar Çarşısı'nın hemen yanı başına kurulan ucuzluk çadırı, yıllardır ayakta kalma mücadelesi veren çarşı esnafını ciddi biçimde mağdur etmiştir. Çadırın işletme maliyeti ile çarşıdaki dükkânın maliyeti arasında uçurum var; fiyatlar ona göre şekilleniyor, haksız rekabet oluşuyor. Bu tür organizasyonlar esnafı ezmeyecek şekilde planlanmalı, hassas olunmalıdır. Aksi hâlde, iyi niyetle yapılan işler sosyal ve ekonomik anlamda adaletsizlik üretir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Genç...

23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, üniversite hastanelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Üniversite hastaneleri ne yazık ki çok büyük sıkıntılar yaşamakta. Sayın Başkanım, zaman zaman hastane ziyaretlerimiz oluyor; orada çalışan personeller, doktorlar bizlere ulaşıyorlar. Gerek seçim bölgem Kayseri'de olsun gerekse Türkiye'nin muhtelif illerinde gerçekten üniversitelerde çok büyük sıkıntılar yaşanıyor. Şimdi, devlet politikası, hükümet politikası, şehir hastanelerini canlandırılabilir derken bilim yuvası, ilim yuvası, üniversite hastanelerimizi köreltmelerine de gönlümüz razı gelmiyor. Üniversite hastanelerinin kaynak eksikliklerinin, ekipman eksikliklerinin, personel eksikliklerinin bir an önce giderilmesi lazım. O kadar zor şartlarda görev yapıyor ki oradaki hemşire arkadaşlar, doktorlar, hocalar; inanın bizler gidip de dinlediğimizde çok büyük dertlerle karşılaşıyoruz. Ben, yetkilileri bu konuda derhâl göreve davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ünver...

24.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, memlekete adaleti getireceklerine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - AKP kimseye ahlak dersi verecek durumda değil, önce kendi evinin önünü temizlemeli. Bakan çocuklarının çaldıkları paraları, para sayma makinelerini, yatak odalarındaki para kasalarını, ayakkabı kutularını, çikolata kutularını, 700 bin dolarlık rüşvet kol saatlerini; rüşvetçiye "Senin önüne yatarım." "Bakara makara" "Her cuma bir ayet sallıyorum." diyen bakanların ne çabuk unuttunuz. Bunların Yüce Divana sevkini Mecliste reddettiğinizi, reddettikten sonra yaptığınız kutlamayı, "Siyasi etik yasası çıkarılsın." diyenlere Genel Başkanınızın "İlçe başkanı bile bulamayız." dediğini, Türkiye Büyük Millet Meclisi kavşağına rüşvet saatinin heykelini gururla diken belediye başkanınızı ne çabuk unuttunuz? Ar ve utanmak fıtrattandır, olmayana Allah nasip etmemiştir; yapacak bir şey yok. Sizin siyasi geleneğiniz bu, buna bakmadan herkese çamur atıyorsunuz; memlekete lazım olan adaleti biz getireceğiz, size de lazım olacak.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Demokratik Sol Partiye göre "terörsüz Türkiye" sürecine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demokratik Sol Parti olarak bize göre süreç terörsüz Türkiye, terörsüz bölge stratejisi kapsamında ortaya konulan koşullara ve maalesef istenilen kriterlere uygun gerçekleşmiyor. Önce şunun altını çizmek zorundayız: Şam yönetimiyle yapılan anlaşmaya göre SDG/YPG kendini feshetmemiştir. Zira bölücü terör örgütünün lağvedildiği ve silahların yakıldığı da doğru değildir. Sembolik olarak 30 tane çakarılmaz silahın yakılması tüm silahların bırakıldığına delalet teşkil etmez. İmralı'daki PKK elebaşının 27 Şubat çağrısı PKK'yla birlikte -Meclisteki temsilcileri dâhil- örgütün tüm bileşenleri için bağlayıcı olmamıştır, dolayısıyla yerine getirilen bir söz de yoktur.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - DEM PARTİ silah mı bırakacak, nasıl bağlayacak DEM PARTİ'yi?

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Ancak istenilen düzeyde bir tasfiye hayata geçirilmeden, tüm silah ve mühimmatların teslim edildiği tespit edilmeden ve hatta PKK'nın Kandil'deki kadroları, teröristlerin akıbeti belli olmadan da yelkenleri suya indirecek açıklamalar yapmakta kaçınılmalıdır; kimse bu milleti saf yerine koymamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

26.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, şehit ailelerinin ve gazilerin taleplerine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayseri'de bir gazimizin yaşadığı travmalar ve geçim sıkıntısı nedeniyle yıllar önce silah arkadaşlarını kaybettiği yerde hayatına son vermesi hepimizi derinden yaralamıştır. Bu acı sahada gördüğümüz gerçeklerin bir özetidir. Son bir yılda toplam 112 il ve ilçede yüzlerce şehit ailesi ve gazimizin taleplerine kulak verdik. Er ve erbaş şehitlerinin aileleri ve gazilerimizin yıllardır söz verilen emsal maaşları hâlâ hayata geçirilmedi; sağlık, istihdam ve sosyal hakları kâğıt üzerinde kaldı. Ortez ve protez hizmetlerindeki bürokratik engeller hâlâ tam anlamıyla kaldırılmış değildir. Şehit aileleri ve gaziler için hazırlanan, aralarında bizim de teklifimizin bulunduğu 18 kanun teklifi Meclis gündemine alınmalıdır; bu, bizlerin kahramanlarımıza ve ailelerine vefa borcudur.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

27.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum için talep ettikleri devlet yatırımlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Hititlerin başkenti Çorum 2025 yılında ihracatta Türkiye genelinde 12'nci, Karadeniz bölgesinde 1'inci ama Çorum devlet yatırımlarından hak ettiği payı yıllardır alamadı. 2023 seçim beyannamemizde yer alan Anadolu'nun kalkınma projesi olan Mersin Limanı Aksaray üzerinden Samsun ve Trabzon Limanı'na bağlanmalıdır. Demir yolu ve havalimanı olmadığı hâlde Çorumlu sanayici üretiyor, ekonomiye katkı sağlıyor ancak bu iktidar tarafından cezalandırılıyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca açıklanan Mega Endüstri Bölgeleri kurulması planlanan 13 il içerisinde Çorum'a maalesef yer verilmedi. Samsun'dan Mersin'e uzanan kuzey güney hattı Çorum'dan geçiyor, hattın merkezinde Çorum var ama açıklanan sanayi koridorunda Çorum yok. Sanayi ve Teknoloji Bakanına soruyorum: Bu nasıl bir planlamadır ki iktidarın Çorum'dan alıp veremediği nedir ki sanayi koridoru içerisinde Çorum yer almamıştır? Sayın Bakan, açıklanan planları yeniden gözden geçirin ve Çorum'u sanayi koridoruna mutlaka dâhil edin.

BAŞKAN - Sayın Bülbül...

28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, hayvancılığın sorunlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Memleketim Aydın'da şap hastalığı nedeniyle Efeler ve Nazilli'de karantina yeni bitmişken bu kez Sultanhisar ve Köşk karantinaya alındı, hayvan hareketleri durduruldu, mahalleler kapatıldı. Ülkemizde şap hastalığı yalnızca hayvancılığı değil mayıs sonunda yapılacak Kurban Bayramı'nı da doğrudan tehdit ediyor. ABD Tarım Bakanlığının Türkiye Hayvancılık ve Ürünleri Raporu'na göre Türkiye canlı hayvan ithalatında dünyada 2'nci sırada, ihracat ise sıfır. Yetersiz hayvan varlığı ve çözülemeyen hayvan sağlığı sorunları nedeniyle ne kendimize yetebiliyoruz ne de ihracatçı olabiliyoruz. Hayvanını meraya çıkaramayan, aylarca hazır yemle ayakta kalmaya çalışan besici can çekişiyor, süt hayvanları kesiliyor. Ülkeyi göz göre göre ithal ete mahkûm ettiniz, besiciyi bitirdiniz, meraları yok ettiniz, bir şap hastalığını bile yönetemediniz. Aşısızlık, veteriner hekim eksikliği ve kriz planı yokluğu karşısında hayvancılığı bilinçli ve planlı şekilde çöktürdünüz. Çözüm, hemen sandık. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

29.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, ÖSYM sınavları için belirlenen ücretlere ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, ÖSYM'nin resmî bir kurum olduğu gerçeği unutulup bir gelir kapısına dönüştürülmesi kabul edilemez. Milyonlarca öğrencinin heyecanla beklediği YKS sınavı için 2.100 lira ücret talep edilmesi vicdana sığmaz, hakkaniyetle bağdaşmaz; elbette bütün sınavlarda durum bundan farksızdır. Sosyal devlet eğitimi desteklemekle yükümlüdür. Çocukların önüne yeni engeller çıkarılması fırsat eşitliğini tahrip eder; hele de enflasyonun çok üzerinde bir artış hem öğrenciler hem de veliler için zor bir durumdur. Devletin zorunlu kıldığı sınavlar için belirlenen yüksek ücretlerle kamu hizmeti rant aracına dönüştürülemez. Bu durumda kurum da zor durumda kalmaktadır. Bu tür sınavlarda ilk giriş tamamen ücretsiz olmalıdır. Kritik bir kamu hizmeti ticarete dönüştürülmemeli, bedeli gençlere ödetilmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

30.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mürşitpınar Sınır Kapısı'na ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sözle demokratik olunmuyor; sahada hiçbir pratik yok, artık ciddi olunmalı. Kürtler yeni yüzyılda zehir saçacak hiçbir balı yutmayacak. Bunu her siyasi akıl artık kabul etmeli. İktidar gösterdiği pratikle açıktır ki bu süreç sınavında sınıfta kalmayı hedefliyor.

Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın açılması ve yardımların Kobani'ye ulaştırılması süreç açısından önemli bir sınavdı ama iktidar bu sınava girmeye yeltenmedi ama Kürtler hiç olmadığı kadar birlik ruhuyla birbirine bağlı, bugünden sonra o birlik ruhu daha da güçlenecek. Kürtleri basite alan her siyasi akıl sınıfta kalacaktır. Kürtler kimsenin zalimi olmadı bugüne kadar ama kimseye de eyvallah etmedi, etmeyecektir ve yardım tirlarının Kobani'ye girişinin engellenmesini de asla unutmayacaktır.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

31.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, gayrimenkul piyasasında yapılan düzenlemelere ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Gayrimenkul piyasasında yapılan düzenlemelerle konut ve arsa satışlarının gerçek değer üzerinden gösterilmesi hedeflenmektedir. Bu doğru bir adımdır ancak cezaların 4 katına çıkarılması ve gönderilen tebligatlar piyasada ciddi bir tedirginlik yaratmış, tapu işlemleri neredeyse durma noktasına gelmiştir. Tapu harçları ve değer artış kazancı vergisinin yüksekliği vatandaş düşük bedel beyanına zorlamakta, bu da hem devleti zarara uğratmakta hem de sistemi sağlıklı hâle getirmektedir. Bu nedenle tapu harçlarının makul seviyelere indirilmesi ve eş zamanlı ve bir defaya mahsus değer barışı ya da beyan affı getirilmesi kısa vadede devletin tahsilatını artıracak, orta vadede ise vatandaşın gönüllü ve doğru beyan vermesini sağlayacaktır. Böylece gerçek satış fiyatları ortaya çıkacak, değer haritaları sağlıklı biçimde oluşacak ve gayrimenkul piyasasında para hareketleri kayıt altına alınabilecektir.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen..

32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, kayıp çocuklara ilişkin verilere ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - TÜİK verilerine göre 2008-2016 yılları arasında tam 104 bin 531 çocuk kayboldu. TÜİK 2016'dan itibaren kayıp çocuklara ilişkin verileri açıklamıyor. Sahte enflasyon rakamlarıyla vatandaşın lokmasından çalan TÜİK kayıp çocuk rakamlarını yayınlamayı neden sonlandırdı?

Bugün tüm dünya Epstein skandalını konuşuyor. Türkiye'deki kayıp çocuk sayısını net bir şekilde bilemediğimiz için çeşitli spekülasyonlar yapılıyor. Meclis kürsüsünden soruyorum: TÜİK kayıp çocuklarla ilgili istatistikleri neden açıklamıyor? Son on yılda kaç çocuk kaybolmuş? Bu çocukların kaç bulunarak ailelerine teslim edilmiş, kaç bulunamamıştır? 6 Şubat 2023 depreminde kaç kişi kaybolmuştur? Bu kayıpların kaç çocuktur?

Aldıkları nefesi bile Erdoğan'a bağlayan yetkililerden açıklama bekliyorum. Rakamlar açıklanana kadar sormaya devam edeceğim.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

33.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıklamasına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, ocak ayında meydana gelen yüzde 5'lik enflasyonun artış nedenine "olumsuz hava koşulları" demiş; şaka gibi. Ocak ayında ne bekliyordunuz, güneşli günler mi?

Memlekette enflasyonu ne ekonomi politikaları ne yanlış tercihler ne de AKP iktidarı yükseltmiyor, öyle mi? Suçlu rüzgâr, yağmur ya da kar mı? Bu ülkede enflasyonun nedeni yağmursa yoksulluğun nedeni güneş tutulması mı? İyi şeyler AKP'den, kötü olan her şey kader mi?

Sizin yanlışlarınızın, sizin kara düzeninizin artık algıyla kapatılamayacak kadar ortada olduğunu lütfen siz de fark edin, millet farkında. Her yanılsa bir kılıf uydurmayı bırakın, yapamıyoruz deyin ve bırakın. Şimdi şubattayız "Bu ayın da Ramazan ayı olduğunu düşünmedik." mi diyeceksiniz? Sakın demeyin, sakın; şimdiden uyarıyorum.

BAŞKAN - Sayın Arpacı...

34.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Pamukkale'deki tadilat sürecine ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan Pamukkale potansiyeliyle, yarattığı katma değerle ekonomimize de ciddi katkılar sağlamaktadır. Fakat ne yazık ki iş bilmez müteahhitler ve yetersiz ödenekler yüzünden bir türlü bitmeyen tadilat sürecinden geçmektedir ve şu an gerçekten perişan hâledir; bu yüzden şehre gelen turist sayısında da ciddi bir düşüş vardır. Bunu Çardak Havalimanı'na gelen yolcu sayısından da görebiliyoruz. 2018 yılında 656 bin yolcu sayısı 2025 yılında 457 bine düşmüştür. Aynı ölçekteki, mesela Kayseri'ye 2 milyon 761 bin, Nevşehir'e 753 bin yolcu gelmektedir. Buradan Turizm ve Ulaştırma Bakanına seslenmek istiyorum: Pamukkale'de tadilat acil olarak bitirilmeli ve Denizli'nin uçuş sayısı artırılmalıdır. Denizli hak ettiğini almalıdır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akay...

35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, 2026 yılı ormancılık üretim politikalarına ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Zonguldak, Bartın ve Karabük'te 104 orman kooperatifimizde toplamda 25 bin kişi geçimini ormancılıktan sağlamaktadır. 2026 yılı ormancılık üretim politikaları sahadaki gerçeklerle örtüşmemekte, orman köylüsünü ve emekçisini ciddi biçimde mağdur etmektedir. Taban birim fiyatları düşmüş, meyil farkları fiilen geri çekilmiş, erken üretim primleri budanmıştır. Artan mazot, gıda ve barınma maliyetleri karşısında orman emekçisi reel gelir kaybına itilmiştir. Kooperatiflerin dikili satışa zorlanması sosyal barışı tehdit etmektedir. Talebimiz açıktır; emeğin karşılığını veren adil fiyatlar, teşvik edici primler ve sürdürülebilir bir üretim sistemi istiyoruz. Yetkilileri bu adaletsizliği derhâl düzeltmeye, sahaya kulak vermeye ve orman köylüsünü koruyan politikalar üretmeye davet ediyorum. Bu çağrı görmezden gelinirse hem üretim hem istihdam zarar görecektir.

BAŞKAN - Sayın Baykan...

36.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - 6 Şubat 2023 sabaha karşı bakanlığımızca Kahramanmaraş'ta görevlendirilip ikinci saatte orada olduk. Uzun bir süre askerimiz, polisimiz, AFAD'ımız, STK'lerimiz, belediyelerimiz velhasıl bütün Türkiye'yle birlikte depremzede kardeşlerimizin acısını, sıkıntısını paylaştık; çözüm ve hizmet üretmeye çalıştık. Rabb'im o günleri bir daha yaşatmasın. Halkımız bir yandan vefat edenlerin acılarını yaşarken, diğer taraftan hayatını devam ettirmek ve geleceğinin ne olacağını görebilmek adına merak içerisindeydi. Devletimiz depremlerden kısa bir süre sonra konut temellerini attı. Konteyner kentlerde başlayan yaşam şükürler olsun kısa bir süre önce inşaatı tamamlanan 455 bin konuta taşındı, taşınıyor. Bu kadar kısa sürede kardeşlerimizi evlerine ve iş yerlerine kavuşturan Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Murat Kurum Bakanımız ve ekibinin becerisine; İçişleri, Aile, Gençlik ve Spor Bakanlıklarımız ile diğer Kabine üyelerimizin uyumuna dikkatinizi çekmek isterim.

Allah parayı, bütçeyi herkese nasip eder ama kimisi çarçur eder, kimisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sönmez...

37.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez'in, Isparta-Antalya Dereboğazı kara yoluna ilişkin açıklaması

HASAN BASRİ SÖNMEZ (Isparta) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Isparta-Antalya Dereboğazı kara yolu yıllardır vatandaşlarımız için ciddi bir can güvenliği sorunu oluşturmaktadır. Bu yolun mevcut hâliyle taşıdığı riskleri daha önceden de bu çatı altında ve kamuoyunda defalarca dile getirdim. Ne yazık ki son bir ayda yaklaşık olarak 13 vatandaşımız hayatını kaybetti. Kamuoyunda artık bu yol, ölüm yolu olarak adlandırılmaktadır. Bir yolun gecikmesi, ihmali ya da ertelenmesi insan hayatına mal olmamalıdır. İnsan hayatı hiçbir bütçeden, hiçbir projeden, hiçbir takvimden daha değerli değildir. Unutmayalım ki yol yapılır, bütçe bulunur, proje değişir ama kaybedilen canlar geri gelmez.

Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Isparta-Antalya Dereboğazı kara yolunun daha fazla can almaması için sürecin ivedilikle tamamlanması adına yetkilileri sorumluluk almaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Elçi...

38.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, geçici koruma statüsüyle Türkiye'de yaşayan Muhammed Salih Halil ile Vays Halil'e ilişkin açıklaması

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Geçici koruma statüsüyle Türkiye'de yaşayan Suriye uyruklu iki Türkmen genç Muhammed Salih Halil ve Vays Halil GBT bahanesiyle durdurulup kelepçelenerek sivil araca bindirilmişler; "Ülkenize dönün, sizi sınır dışı edeceğiz." tehditleriyle darbedilerek, uyukları üzerinden aşağılanarak işkence ve kötü muameleye maruz bırakılmışlar. Adreslerinde yapılan aramada uyuşturucu bulunmamasına rağmen uyuşturucu ticareti iddiasıyla yaklaşık iki ay tutuklu kaldıktan sonra suç unsurlarının uyuşturucu madde ihtiva etmediği yönünde düzenlenen rapor neticesinde tahliyelerine karar verilmiş. Aileleri İzmir'de ikamet etmesine rağmen geri gönderme merkezine sevk edilmişler; uluslararası insan hakları sözleşmeleriyle bağdaşmayan biçimde sınır dışı edilmek istenmeleri idari gözetim mekanizmalarının cezalandırıcı şekilde işletildiğini göstermektedir. Bu iki gencin karşılaştığı muamele...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ersever...

39.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, iş cinayetlerinde hayatını kaybeden çocuklara ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, yan yana gelmemesi gereken iki kelime var: Çocuk ve ölüm. Ama maalesef iş cinayetlerinde tablo her geçen yıl ağırlaşıyor. 2023'te 54 çocuk, 2024'te 71 çocuk, 2025'te en az 94 çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Son on yılda en az 753 çocuk, bu çocukların olması gereken yer atölyeler değil okul sıralarıydı. Bu tablo, yoksulluğun, çaresizliğin ve çocukları koruyamayan bir düzenin ürünüdür; denetimsizliğin ve açık ihmallerin sonucudur. Bu ölümler göz göre göre geliyor, sorumlular hesap vermedikçe gelmeye de devam edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akburak...

40.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, elektronik sigara satışına ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, araştırmalar, ülkemizde yasal olarak satılmayan bir elektronik sigara türünün kullanımının arttığını belirtiyor. Çevremizde de doktordan polise, savcıdan milletvekiline kadar birçok kişinin kullandığını görüyoruz, yurt dışına çıkan tanıdığına sipariş veriyor, kaçak yollardan temin ediyor. Kanun koyuculardan kolluk kuvvetlerine kadar kullanımı bu kadar yaygınken yasallaştırılması için neyi bekliyoruz? Türkiye'de normal sigara satın alabileceğimiz birçok markette ve büfede kaçak olarak satılan ve çok büyük bir piyasa oluşturan bir üründen bahsediyoruz. Üstelik araştırmalar bu ürünlerin sigaradan daha çok toksik madde üretmediğini gösteriyor. Uzun vadede zararlarının daha fazla olup olmadığı da kanıtlanamamış durumda. Yurt dışında benzin istasyonlarının marketlerinde dahi satılan, Türkiye'de de bu kadar talep gören bir ürünün kaçakçılarının eline kalması, ülkemizin büyük bir vergi gelirinden de mahrum bırakılması anlamsızdır. Türkiye Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun neyi beklediğini sormak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Becan...

41.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da ve deprem riski taşıyan illerde yapılması gerekenlere, 6 Şubat depremlerinde hayatını kaybedenlere ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, seçim bölgem Yalova Türkiye'nin deprem gerçeğini en acı şekilde yaşayan illerden biridir. Ancak bu gerçek 6 Şubat 2023'te yaşadığımız ve on binlerce canımızı kaybettiğimiz depremlerle birlikte artık tüm Türkiye için inkâr edilemez bir uyarıya dönüşmüştür. O gün bir kez daha gördük ki deprem değil ihmal, plansızlık ve denetimsizlik can almaktadır. Bu felaketler afetlere karşı hazırlığın ertelenemez bir devlet politikası olması gerektiğini ortaya koymuştur. Yapı güvenliği, kentsel dönüşüm, zemin etütleri, sismik izolatör ve etkin denetim mekanizmaları hayati önemdedir. Bilimsel verilerden sapmadan, kısa vadeli değil kalıcı çözümler üretmek zorundayız. Yalova ve deprem riski taşıyan tüm illerimizde merkezi idare ve yerel yönetimlerin eşgüdüm içinde kararlılıkla çalışması şarttır.

6 Şubatta kaybettiğimiz vatandaşlarımızı rahmetle anıyoruz. Onlara karşı sorumluluğumuz, bir daha aynı acıları yaşamamak için önlem almaktır.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

42.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, ayakkabı tamiri yapan esnafın dertlerine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin vergi politikaları şimdi de küçük esnafımıza ve zanaatkarlarımıza göz dikmiş durumda. Geçtiğimiz hafta Balıkesir'de Ayakkabıcılar Çarşısı'nı gezdim ve ayakkabı tamiri yapan esnafımızın dertlerini dinlemeye çalıştım. Günlük 300-500 lira para kazanarak hayatını idame ettirmeye çalışan küçük zanaatkar esnafımız ne yazık ki Mehmet Şimşek'in yeni uygulamasıyla beraber "Deftere tabi olacaksınız." baskısı karşısında ezilmekte. İki çift bağcık satan, bir keçe satan esnafımız "En azından gelirim bir nebze arttırabilir miyim?" telaşıyla mücadele ederken vergi memurlarının baskısıyla karşı karşıya kalmakta. Buralar holding binaları değil; burası plaza, rezidans değil; bunlar 5 metrekare dükkân içerisinde çalışan, bunlar otoparkın altında zor zahmet yaşamını idame ettirmeye çalışan küçük esnafımızdır. Esnafın boynuna geçirmeye çalıştığınız bu ilmekten derhâl vazgeçmenizi sizlerden talep ediyorum. Küçük esnafımıza kademeli vergi uygulaması yapılabilir, gelirine göre prim uygulaması yapılabilir ama öncelikle, el sanatlarını uygulayan ve yerel işler yapan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bayhan...

43.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Asgari ücretten sonra ocak, şubat zamlarında da açlık ücreti ve vahşi sömürü dayatması sürüyor. Saray rejimi ve sermayedarlar yüz binlerce, milyonlarca işçiye yüzde 28 zammı reva görüyorlar. Yüksek enflasyonun faturasını onlar ödüyor, en çok vergiyi onlar veriyor, büyük çoğunluğu sendikasız çalışıyor; Migros depolarında, BİM'de, Şikmakas'ta olduğu gibi sendikaya üye olup hakkını isteyince de tazminatsız işten atılıyorlar. Bütün bunlar yetmiyor, jandarma ve polisi sermayenin muhafızları olarak karşılırlarına dikeyorsunuz.

İşçilere saldırıyor Özilhanları, Topbaşları, Kolunsağları koruyorsunuz. Bu kölelik düzeninin baş sorumlularından Bakan Vedat Işıkkhan ise utanmıyor, emeklilere simit kırıntıları dağıtıyor, insanca yaşam ve kademeli emeklilik isteyenleri hor görüyor, dilenci gibi davranıyor. Bu ülkenin işçileri ve emekçileri bu yaptıklarınıza teslim olmayacak. Bu ahlaksız düzeninize karşı mücadeleyi daha da büyütecek, birleşerek zincirlerinizi kıracak ve er ya da geç saraylara savaş, kulübelere barış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ali Yüksel...

44.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

ALİ YÜKSEL (Konya) - 6 Şubat sabahı Kahramanmaraş'ta yaşanan deprem yalnızca şehirleri değil vicdanları da enkaz altında bıraktı. Hayatını kaybeden on binlerce insanı rahmetle anıyoruz ama bu acı susarak taşınacak bir acı değildir çünkü bu yıkım, kader değil ihmallerin, denetimsizliğin ve rant düzeninin sonucudur. Yıllarca uyarılar göz ardı edildi, bilim yok sayıldı. Bugün yas tutarken, aynı zamanda itiraz ediyoruz; hesap sorulmadan, sorumlular yargılanmadan bu yara kapanmaz. Unutmak yok, normalleşmek yok. Bu ülkenin insanı enkaz altında değil adaletin merkezinde yaşamalıdır; aksi hâlde, her sessizlik yeni bir felakete davetiyedir. Bu topraklarda acı unutulmaz, unutulmayan her acının günü geldiğinde hesabı sorulur. Bu acıyı siyasetle değil insanlıkla konuşmalıyız çünkü enkazlardan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Varlı...

45.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, özgür basına ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Türkiye'de özgür basın ağır bir saldırı altındadır. Gazeteciler darbedilmekte, gözaltında işkenceye maruz kalmakta, haber yaptıkları için susturulmak istenmektedir. Bu yaşanan, basını susturma, toplumu habersiz bırakma girişimidir. Özgür basına yönelik erişim engelleri artık sistematik bir sansür politikasıdır. Jinnews, Mezopotamya ve Yeni Yaşam ajanslarının internet siteleri kapatılmakta; gazetecilerin, seçilmişlerin ve sayısız yurttaşların sosyal medya hesaplarına keyfi biçimde erişim engeli getirilmektedir. Ayrıca, dün ETHA ajansına yapılan baskın da bunların devamıdır.

Halkın haber alma hakkı gasbedilmekte, ifade özgürlüğü yok sayılmaktadır. Bu sansürler hakikaten duyulan korkunun göstergesidir. Özgür basın susmadı, susmayacak. "Dayanışma yaşatır." ruhuyla tüm halkımızı özgür basını takip etmeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ'da.

Buyurun Sayın Özdağ.

46.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez'in annesinin, YENİ YOL Grup Başkanı Mehmet Emin Ekmen'in kayınvalidesinin ve eski Uşak Milletvekili Mehmet Altay'ın vefatlarına, Uşak'taki Ulubey Kanyonu'na, 6 Şubat depremlerine ve bugünkü grup toplantılarına katılan depremzedelerin açıklamalarına, epilepsi hastalarının sorunlarına, belirlenen 2026 TUS sınav ücretine, sözleşmeli er, erbaş ve astsubaylarla ilgili kanuni düzenlemeye, depremzedelere verilen söze ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez'in değerli anneleri ebediyete irtihal etti. Aynı zamanda, YENİ YOL Grup Başkan Vekili Mehmet Emin Ekmen Bey'in de kayınvalidesi ebediyete irtihal ettiler. Aynı zamanda, 24'üncü, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönemde milletvekilliği yapan, 24'üncü, 25'inci ve 26'nci Dönemde iktidar partisinde birlikte milletvekilliği yaptığımız Sayın Mehmet Altay da ebediyete irtihal etti. Her üçüne de Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu sırada, Adalet ve Kalkınma Partisinin yetkililerine, Uşak Valisine, Uşak Belediye Başkanına ve yetkililere de bir çağrıda bulunmak istiyorum: Uşak'ta Ulubey Kanyonu var, bu Ulubey Kanyonu dünyanın 2'nci büyük kanyonu. Sayın Mehmet Altay'ı ebediyete uğurladığımız gün oraya gitmiştik, sebebi de şuydu: Mehmet Altay buna vesile olmuştu; 2012 yılında ve bu kanyonun bu şekilde dizayn edilmesi, dünyaya tanıtılması, Türkiye'ye tanıtılması noktasında çok ciddi gayret sarf etti. Ben buradan Uşak milletvekillerine de sesleniyorum: Gelin, bu kanyonun adını Uşak Ulubey Mehmet Altay Kanyonu yapalım ve Mehmet Altay'a hem bir vefa gösterelim hem de Mehmet Altay'ın adının yaşatılmasına da vesile olalım diyorum. Duyarlı olmaları konusunda da hassasiyete davet ediyorum kendilerini.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat bir deprem, üç yıl oldu, büyük bir deprem yaşadık. Ben her zaman şöyle söylüyorum: Burada sonuçları konuşmayalım, burada sebepleri konuşalım. Sebep, Türkiye bir deprem bölgesi. Türkiye'de deprem kuşağında olmayan şehir hemen hemen yok. Karadeniz'de de fay hatlarının denizde bulunduğu noktasında son zamanlarda bilim adamlarının, jeologların tespitleri oldu. Bakın, Japonya İkinci Cihan Harbi'ni yaşadı. İkinci Cihan Harbi'nde Pearl Harbor baskınından sonra Hiroşima'da ve Nagazaki'de atom bombası yediler, esir edildiler, mağlup edildiler, ordu inşa etmeleri bile yasaktı ama deprem kuşağında yaşıyorlardı; 1945'ten 1965'lere kadar, yaklaşık yirmi yıl içerisinde o depremle nasıl mücadele edileceğini öğrettiler. Bugün dünyanın en büyük depremleri Japonya'da oluyor; 8,2; 8,4; 8,1. Daha yeni 7,4 şiddetinde deprem oldu, ölenler çok nadir, 1 kişi, 2 kişi; depremde zarar gören binalar hemen hemen yok gibi, ölen yok. Buna rağmen, o depremde o binalar hasar görürse eğer, 8,2'ye göre yapıldıysa 8,2 deprem olduysa ve en ufak bir hasar gördüyse o müteahhitler, o mühendisler harakiri yapıyorlar, intihar ediyorlar. Bırakalım Japonya'yı, hadi diyelim ki Japonya dünyanın 7'nci büyük ekonomisine sahip; Şili ve Meksika var, İtalya var, bunlar da aynı şekilde depremle mücadelede oldukça mahirler. Onlar da deprem kuşağında yaşıyorlar -büyük depremler olduğunda- 6,8 daha yeni oldu, 50 kişi vefat etti, maddi zararları 5 milyar dolar civarında. Peki, bizde ne oldu 7,4'te? Efendim: "Asrın felaketi." Ne asrın felaketi? Nereden çıkarttınız bu asrın felaketini? Japonya'daki asrın felaketi değil mi, Şili'deki asrın felaketi değil mi, Kore'deki değil mi veyahut da Amerika'daki, İtalya'daki asrın felaketi değil mi? Orada akıl var akıl, bilgi var, teknoloji var, samimiyet var; orada hakikaten bilgiye ve insana saygı var ve değer var. Orada insanlar ölmezken bizim ülkemizde niye 70 bin kişi öldü?

Bugün, biz YENİ YOL Grubu olarak grup toplantımıza depremde zarar gören, o enkazların altından çıkan 5 vatandaşımızı getirdik ve onları konuşturduk. Ne büyük trajediler, ne büyük dramlar, ne büyük acılar; unutamazlar. "Evimizde bir bardak oynuyor,

depremi yaşıyoruz." diyorlar. "Yatağımız azcık sallanıyor, yanımızdan bir araba geçiyor, yolumuz sallanıyor 'Acaba deprem mi oluyor.' diyerek kendimiz yaşayamıyoruz, yaşamak istemiyoruz." Büyük bir travma, trajedi yaşadılar. 104 bin kişi yaralandı orada; gözlerini kaybettiler, uzuvlarını kaybettiler ve aynı zamanda bu insanların -kim bilir- hepsi anneydiler, babaydılar, çocuktular, oğuldular, evlattılar, dedeydiler ve zeki çocuklardı, belki de dehalardı. Bu insanları niye kaybettik biz? Aynı zamanda tarihimizi kaybettik, binalarımızı kaybettik.

E, geldik, şimdi diyoruz ki: 90 milyar dolar para harcadık ve biz yaptık bunları. Yapacaksınız tabii, Hükûmetsiniz. Ne yapacağınız yani milletin vergileri ile deprem fonlarıyla beraber, aynı zamanda yurt dışından gelen yardımlarla ne yapacağınız? Tabii ki bunları yapacağınız, bir de yapmasaydınız bari! Yaptığınız evleri de biz biliyoruz ve bazı yerlerde anahtar var, ev yok; anahtarı vermişsiniz, eve girmiş, elektrik yok; eve girmiş, doğal gaz yok; eve girmiş, kreşe gidecek çocukları kreşe götürecek yollar yok; orada parklar yok, bahçeler yok. Gidelim hep beraber görelim, Adalet ve Kalkınma Partisiyle beraber gelin bir araştırma komisyonu kuralım burada; depremdeki sosyal problemleri, siyasi problemleri, ekonomik problemleri, psikolojik problemleri veyahut da bu yatırımlarla ilgili olarak barınma problemlerini araştıralım. O zaman, görelim bakalım el mi yaman bey mi yaman? Hanya oradaysa Konya burada; gelin, beraberce birlikte çalışalım ama yok dersiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - ...ve hikâyeler anlatırsınız burada, Andersen'den masallar. "450 bin ev yaptık." Yahu, gelin, diyorum ki size -11 vilayette Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınızın şubeleri var- bu evleri açıklayın, orada isimleri yazın; ben şu, şu, şu, kişilere 40 bin ev verdim, isimleri de bunlardır. Niye çekiniyorsunuz? Şeffaf bir Türkiye'de yaşayacağız ve aynı zamanda dünya teknolojide çok ciddi şekilde mesafeler katetti ama bunları yapamıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, ikinci konuya geldiğimiz zaman da ülkemizde 1 milyona yakın epilepsi hastası bulunmaktadır. Epilepsi, engel derecesi saptanamayan tek hastalık olmasına rağmen hastalar ağır sosyal ve ekonomik sorunlarla karşı karşıyadır. Epilepsi hastaları; bir, işsizlikte diğer engel gruplarına kıyasla 3 kat farkla 1'inci sıradadır, intihar vakalarında ne yazık ki ilk sıralarda yer almaktadırlar. Epilepsi hastalığı konusunda toplumda maalesef ciddi bir bilinçsizlik, şuursuzluk bulunmaktadır. 4 temel talepleri bulunmaktadır. Bir, epilepsi hastalarımızın işsizlik sorununun çözülmesi; iki, epilepside engel derecesinin net biçimde saptanması; üç, epilepside ilk yardım konusunda doğru müdahaleyi öğreten çalışmalarla toplumun bilinçlendirilmesi; dört, yurt dışından gelen raporlu epilepsi ilaçlarının geç gelmesi ve stokta bulunmaması sorununa kalıcı çözüm üretilmesi. Epilepsi hastalarının yaşam hakkı, çalışma hakkı ve sağlık hakkı ertelenemez diyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, diğer bir konu ise Türkiye'de Tıpta Uzmanlık Sınavı ücretleri. Gündemde genç hekimlerimize "Gidin!" demenin bir başka yolu bu. ÖSYM Başkanlığının 2026 TUS sınav ücretini 2.500 TL olarak belirlemesi âdeta bir haraç sistemidir. Gece gündüz demeden çalışan genç hekimlerimizin cebindeki son kuruşa göz diken bu anlayış kamusal hizmet bilincinden kopmuştur. ÖSYM kendi gençlerini müşteri olarak göremez. Bu fahiş ücretlerin indirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinde de konunun takipçisi olacağız.

Bir de ayrıca şöyle bir konu var: Biliyorsunuz, sözleşmeli erler var, sözleşmeli erbaşlar var, aynı zamanda astsubaylar var; bunlarla ilgili kanun çıkartılmış burada. Yedi yıl çalışanlar başka bir şekilde, yeni bir kanunla devlet dairelerinde değerlendirilebilir deniliyor. Aynı zamanda on beş yıl çalışma şartı getirmiştiniz, istifa edebiliyorlar bu kanuna dayanarak ama burada belirleyici bir kanun muğlak bir ifade kullanmış. Belediye başkanları tabii, talep çok olduğu için bazılarını işe alabiliyor, bazılarını almıyor; devlet dairelerine bazıları girebiliyor, bazıları giremiyor yani torpili olanlar, referansı olanlar, arkası olanlar, dayısı olanlar girebiliyor, olmayanlar ise işsizlik girdabının içerisinde boğuluyorlar. Gelin, bununla ilgili bir kriter çıkartalım, bir yönetmelik çıkartın bunlarla ilgili -artık Millî Savunma Bakanlığı mı çıkartır veya başka bir bakanlık mı çıkartır, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı mı çıkartır- bu şahıslarla ilgili kriterler getirin, KPSS şartı getirin. Mülakat şartının dışında getirin bir KPSS şartı, deyin ki: Şu şu şu puana sahip olanlar, yedi yıl Türk Silahlı Kuvvetlerinde sözleşmeli erlik yapanlar değerlendirilir. Onlar da ben çalıştım, gayret sarf ettim ve bu puanı aldım. O zaman ben bunun da çok rahat bir şekilde işe girebilirim desinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım, lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim efendim.

Değerli arkadaşlar, depremzedelerle ilgili bir vaadiniz vardı. Dönemin İçişleri Bakanı şöyle demişti deprem olduğu zaman: "Biz, sizin yıkılan evlerdeki tahrip olan eşyalarınızı, temel eşyalarınızı vereceğiz." Sayın Cumhurbaşkanı da bunu teyit etmişti ama gördüğümüz şu ki: Bu beyanatlara rağmen, vatandaş gitti, Maliyeye beyanda bulundu veyahut da kaymakamlıklara "Telefonum gitti." "Televizyonun gitti." "Buzdolabım gitti." "Kanepem gitti." diyerek beyanda bulundu, bunlar belirlendi ama o günden bugüne ipe un seriyorsunuz, bu insanların eşyalarını vermiyorsunuz. Zaten mağdur olmuşlar, her şeylerini kaybetmişler; canlarını kaybetmişler, mallarını kaybetmişler; psikolojilerini, sağlıklarını kaybetmişler, uzuvlarını kaybetmişler. Madem söz verdiniz, yerine getirin, eğer getirmeyecektiniz söz vermeyin. Çok önemli bir şey söz vermek arkadaşlar çünkü bir Müslüman söz verirse sözünü yerine getirir, emanete ihanet etmez, söylerse de yalan söylemez. O zaman, siz bir Müslüman'sanız -ki Müslüman'sınız- sözünüzün gereğini yerine getirmenizi ve sözünüzün eri olmanızı bekliyoruz.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz'da söz sırası.

Buyurun Sayın Poyraz.

47.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, deprem felaketine ve eksikliklerin, ortaya çıkan mağduriyetlerin Gazi Meclisin çatısı altında hesabının sorulması gerektiğine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Deprem felaketini dört dönem olarak değerlendirmek mecburiyetindeyiz. Bunlardan bir tanesi; deprem öncesi yani bu kadar yıkım, bu kadar can kaybına sebep olan denetimsizlik, keyfiyet ve plansızlık. İkincisi; deprem sonrası müdahale eksiklikleri, artan can kaybı, iletişim ve sağlık yetersizlikleri, barınma ve beslenme mahrumiyeti. Üçüncü dönem inşa süreci; deprem öncesi ve deprem sonrası gereklilikleri göz ardı etmeden, mağduriyet yaratmadan kalıcı bir inşa süreci. Ve dördüncüsü; olası bir depreme hazırlık yani önceki üç başlığın tüm eksiklerinin giderilerek yasama ve yürütme uyumu içerisinde, yürütmenin de tüm kurum ve kurullarıyla uyum içerisinde ortak akıllı oluşturabilmek.

Oysaki bu çatı altında, depremde enkaz altında ölümün sebepleri değil yapılan inşaatlar birer skor hâline getirilip övgüler diziliyor. Dediğim gibi, önce ölenlerin denetimsizlikle öldüğüne ve sorumlular için gereğinin yapıldığına milletimizi ikna etmek zorundadır iktidar. Sayın Erdoğan'a övgüler sıralamak ve bu övgü sıralamayı bir gelenek hâline getirmek elbette ki bir parti içi tutum olabilir ancak bu Gazi Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiş olan karargâhtır ve "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." parolasının mabedidir. İktidarın eylemlerini vatandaş seçimlerde değerlendirir. Bu çatı altında eksikliklerin ve ortaya çıkan mağduriyetlerin hesabı sorulmalı, iktidar da bu hesabı vermek zorundadır. Hepimiz övünce milletin mağduriyeti ortadan kalkacaksa sabahdan akşama kadar herkes herkesi övsün. Konu gerçekten bu değil. İktidar ve ana muhalefetin karşılıklı münakaşaları elbette haklı sebeplere dayanıyordur ancak vatandaşın gündemi ve gerçeğiyle örtüşmediği sürece, bu, Meclisin itibarını aşındırmaktadır.

Sözlerimizde, duygularımızda, mücadelelerimizde kendini bulamayan yurttaş, siyaset kurumundan beklentilerini ağır ağır kaybetmektedir. "Toplanan deprem vergileri nerede?" sorusunun bir sorumlusu ve müeyyidesi var mıdır? Yoktur. Yıkılan evlerin, yok olan hayatların sorumlusu müteahhitlerdir de onları denetlemesi gerekenler kimlerdir, devleti yönetenlerin hiçbir sorumluluğu yok mudur? Bunun gereği yapıldı mı? Yapılmadı. Yeni bir depreme hazırlığımız var mı, belli bile değil.

Muhalefet belediyeleri ile iktidar arasında âdeta bir kan davasına dönüşen süreçlerin bedelini burada vatandaş ödüyor. Ne iktidar ne de belediyeler sorumluluğu birbirine atamaz, vatandaş bunun sonucunda cezalandırılmaz. İktidara karşı ya da muhalefete karşı vatandaş konumlandırılarak memlekete de iyilik edilmiyor. Kamusal insan çöküyor, vatandaş kendini milletin bir parçası, fert kendini toplumun bir parçası olarak hissetmiyor. Bireysel silahlanma almış başını gidiyor. İnsanlar, kendilerinin ve çekirdek ailelerinin güvenliğini komşularının ve büyük ailelerinin güvenliğine yeğler hâle geldiler. Bakın, bu kamusal insanın çöküşü, bu memleket için en büyük tehdittir; bu, millet olma şuur ve bilincimizi ortadan kaldırıyor. İşte, bu millet olma şuur ve bilincinin yegâne temsil makamı burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi yani; bu Meclis, bu Gazi Meclis birlik ve bütünlüğü ortaya koyabilirse, ortak akıllı ortaya çıkarabilirse, iktidar ve muhalefet Seferoğulları ve Telliogulları gibi kendilerini konumlandırmak yerine vatandaşın sorunlarına çözüm için elini taşın altına koyabilirse; iktidar, yaptıklarına burada oturup övgü beklemek yerine yapamadıklarına ilişkin izahat verebilirse bu Gazi Meclis ve yasama, faaliyetlerini ve sorumluluklarını yerine getirecektir.

Tahammülünüz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Lütfi Kaşıkçı'da söz sırası.

Sayın Kaşıkçı, buyurun.

48.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, deprem bölgesini konuşma fırsatı verdiği için gruplarının Başkan Vekiline teşekkür ettiğine, 6 Şubat 2023'te yaşanan depremlerin 3'üncü yılına ve deprem bölgesinde yürütülen çalışmalara ilişkin açıklaması

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bugün Gazi Meclisimizin gündemi deprem. Dolayısıyla ben, sözlerimin başında bu özel günde Grup Başkan Vekilimize deprem bölgesini konuşmam için, bana fırsat verdiği için kendisine teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, üç yıl önce, 6 Şubat 2023'te, saatler 04.17'yi gösterirken hayat donmuş, tarihin en feci ve en acı anına 11 ilimizde vatandaşlarımız uyanmış. Asrın felaketi olarak tarihe geçen o kıyamet anında 11 ilimizde 110 bin kilometrekarelik alanda 14 milyon insanımızın hayatı sarsıldı, hepimiz sarsıldık. 53 bin insanımızın hayatını kaybettiği, on binlerce insanımızın yaralandığı, yüreklere ağır gelen çok feci bir günü yaşadık. Yitirdiğimiz her bir cana yüce Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz milletimize bir kez daha başsağlığı diliyorum; yaralanan vatandaşlarımıza sağlık, sıhhat, afiyetler diliyorum.

O gece necip milletimiz, kefen parasını gönderen Remzi dededen kumbarasını bağışlayan genç Muhammet evladımıza kadar, yediden yetmişe asrın dayanışmasını gösterdi. Güneş doğmadan milletimiz ayağa kalktı. Birileri felaketten siyasi rant devşirmeye çalışırken, "Devlet yok." yaygarasıyla umutsuzluk aşılarken devletimiz tüm kurumlarıyla, Mehmetçik'yle, polisiyle, madencisiyle sahadaydı. Devlet ve millet bir oldu "Sesimizi duyan var mı?" çılgınlığına nefes olmak için seferber oldu. "İman varsa imkân da vardır." diyerek yola çıkıldı. Yasımızı tutarken bir an bile durmadık. Gözyaşlarımızı silerken diğer elimizle harç kardık, tuğla koyduk çünkü biliyoruz ki gidenleri geri getiremeyiz ama geride kalanlara onurlu, güvenli ve huzurlu bir hayat sunmak boynumuzun borcudur. Bugün geldiğimiz noktada acıları balçıkla sıvamaya çalışanlara en güzel cevabı yükselen yeni şehirlerimiz vermektedir.

Değerli milletvekilleri, acıyı anmak kadar emanete sahip çıkmanın gereği de hesap verilebilir bir ciddiyet ve somut icraat ortaya koymaktır. 11 ilimizde tam 174 ayrı alanda 3.481 şantiyede hummalı bir çalışma yürütülüyor. Bu şantiyelerde 200 bin mimar, mühendis ve işçi kardeşimiz yazın sıcağına, kışın soğuğuna aldırmadan yedi gün yirmi dört saat esasıyla alın teri döküyor. Onların her birine buradan takdir ve teşekkürlerimizi sunuyoruz. Şu an itibarıyla 455.357 bağımsız bölümün inşası tamamlanmış ve hak sahiplerine teslim edilmiştir. Bu rakamlar yalnız bir istatistik değildir. Bu rakamlar yuvasına dönen bir annenin, yeniden dükkânının kepengini açan bir esnafın, köyünde ocağını tütüren bir ailenin hayata yeniden tutunmasıdır. Sadece konut yapmıyoruz; şehirlerimizin hafızasını, ruhunu ve altyapısını da yeniden inşa ediyoruz. Hatay'da Habibi Neccar Camisi'nden altyapı tünellerine kadar şehrimizin ruhunu da hamdolsun ayağa kaldırıyoruz. Hatay'dan Adıyaman'a, Maraş'tan Malatya'ya kadar hiçbir vatandaşımız sahipsiz, hiçbir şehrimiz mahzun kalmayacaktır. 150 milyar doları aşan ağır faturaya rağmen devletimiz hiçbir mazeretin arkasına sığınmadı. Devletimiz muktedirdir, milletimiz büyüktür. Küllerimizden yeniden doğduk, şehirlerimizi yeniden kuruyoruz.

Bu vesileyle, deprem bölgesinde gece gündüz çalışan tüm kamu görevlilerimize, arama kurtarma ekiplerimize, sağlık çalışanlarımıza, mühendislerimize, işçilerimize, gönüllülerimize şükranlarımızı sunuyorum. Hayatını kaybeden deprem şehitlerimizi rahmetle anıyor, depremzede kardeşlerimize devletimizin tüm imkânlarıyla yanlarında olduğunu bir kez daha ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Cenab-ı Allah ülkemizi ve milletimizi her türlü afetten muhafaza eylesin.

Değerli Başkanım, bugün burada yaşanan tartışmaları da bir taraftan izliyoruz, sadece bizler izlemiyoruz deprem bölgesindeki hemşehrilerimiz de takip ediyor. Bugünün ruhuna uygun, depremde kaybettiğimiz şehitlerimizi andığımız, deprem bölgesindeki yapılara, evet, teşekkür ettiğimiz ve eksiklikleri de konuştuğumuz bir gün olmasını hassaten o günü yaşamış birisi olarak, bir depremzede olarak arzu ediyoruz, istiyoruz. Zaten üç yüz altmış beş gün deprem bölgesini konuşuyoruz, deprem vergileri konuşuluyor, deprem bölgesinde yapılanlar konuşuluyor; o yüzden, hiç değilse bugün bugüne özel bir hassasiyet geliştirip yüce Meclisin depremde kaybettiğimiz canlarımızı anma üzerine bir temayla bugünü tamamlamasını da arzu ediyoruz.

Evet, Doğu Anadolu Fay Hattı'nın son kırığında biz büyük bir deprem yaşadık, depreme çok fazla hazırlıklı değildik dolayısıyla bunun bedelini de ağır ödedik, hem canımızla ödedik hem malımızla ödedik. Buradan, yine deprem yaşayan bir kardeşiniz olarak özellikle deprem beklentisi yüksek illerimizde özel hassasiyet oluşmasını ve o bölgelerde bizlerin yapamadığı çalışmaları veya eksik bıraktığı çalışmaları bir an önce tamamlamamız gerektiğini düşünüyorum yoksa bedeli gerçekten ağır oluyor, acı oluyor.

Son bir tartışmaya da yine deprem bölgesi milletvekili olarak bir açıklık getirmek istiyorum. "Deprem vergileri ne yapıldı?" Cevabı Hatay'da değerli arkadaşlar. "Deprem bölgesinde ne yapıldı?" Cevabı Hatay'da değerli arkadaşlar ve yarın yapacağımız sessiz yürüyüş de bu vesileyle tüm milletvekillerimizi davet ediyoruz. Aynı zamanda, devletimizin o bölgelerde neler yaptığını da tüm milletvekili arkadaşlarımızı bir şekilde götürüp gezdirerek çok rahat bir şekilde gösterebiliriz.

Son söz: Devlet olmasaydı biz millet olarak bu sürecin altından kalkamazdık. O yüzden, devletimiz tüm imkân ve kabiliyetiyle depremin ilk anından bugüne kadar hâlâ bölgemizde kendisini gücüyle ve yaptığı hizmetlerle gösteriyor.

Allah devletimizden razı olsun diyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun lütfen.

49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bir süpermarketin depo işçilerine, Epstein dosyasına ve TÜİK'in güncellediği enflasyon sepetine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bu kürsüde binlerce defa, aslında, işçinin hakkını, hukukunu korumaya dair söz kurduk ama ne yazık ki hiçbirine dair bir gelişme de kaydedilmiyor.

Şimdi, Türkiye'de işçiler haklarını kullandıkları için değil hakları gasbedildiği için alanlara çıkıyor, direniyor. Türkiye'de sorun işçilerin daha fazla talepkâr olması değil emeğin sistematik bir şekilde değersizleştirilmesidir. Anayasa var, uygulanmıyor; yasalar var, uygulanmıyor. İşçilerin hakkını koruyan uluslararası sözleşmeler var ama hiçbirine kulak asılmıyor ve işçiler tam da bu nedenle iş bırakıyor, eylem yapıyor, direniyor ve bu tablonun değişmesi için de seslerini duyurmaya çalışıyor. İşte onlardan biri de Migros depolarında başlayan direniş, Migros depo işçileri. Türkiye'nin en büyük perakende zincirlerinden biri olan Migros'un depolarında çalışan binlerce işçi 2026 yılı için açıklanan yüzde 28'lik zamma itiraz etti ve buna karşı da seslerini duyurmaya çalışıyor. 23 Ocakta başlayan direniş 10 ilde 12 depoya yayılmış durumda ve yaklaşık 5 bin işçi bugün geçinemediği için de direniyor ve biz soruyoruz buradan: Açlık sınırının 31 bin liraya dayandığı bir ülkede, yoksulluk sınırının 100 bin lirayı aştığı bir ülkede yüzde 28 zam hangi vicdana, hangi ahlaka, hangi hukuka, hangi adalete sığar? İşçilerin talepleri aslında çok açık ve net; insanca yaşayacak bir ücret, hak ettikleri banka promosyonları, vergi yükünün patronlar tarafından üstlenilmesi ve taşeron köleliğine son verilmesini istiyorlar. Peki, Migros yönetimi ne yapıyor? Müzakere mi ediyor? Hayır. Sorunları dinliyor mu çözüyor mu? Hayır. Onun yerine tehdit ediyor, baskı kuruyor, sendikayı hedef alıyor, işçiyi bölmeye çalışıyor hatta daha da ileri gidiyor ve "Kadro istiyorsan sendikanı değiştir." diyor. Buradan açıkça söyleyelim: Bu bir teklif değildir, bu bir dayatmadır; bu bir uygulama değil açıkça sendikal bir darbedir; Anayasa'nın 51'inci maddesinin ve uluslararası sözleşmelerin hiçe sayılmasıdır, 6356 sayılı Yasa'ya açıkça aykırıdır. Şimdi, Migros depo işçileri fiilen çalıştıkları sendikadaki iş kolunu da değiştirmeye zorlanıyorlar, onu da söyleyelim. Yine, direnişin 5'inci gününde yönetim şöyle bir açıklama yapmış: "7.875 işçiyi kadroya aldık." Ama bu açıklamadan hemen sonra 30 Ocakta kod 49'la yüzlerce işçi işinden atılmış. Peki, kod 49 ne demek? İşçinin kıdemi yok demek, ihbarı yok demek, işsizlik ödeneği yok demek. Ne diyor bize aslında Migros yönetimi ve onu destekleyen Hükûmetin kendisi yani AKP Hükûmeti? "Direnirsen aç kalırsın." Peki, soruyoruz: Bu mudur sosyal devlet? Bu mudur hukuk devleti? Biz bir kez daha buradan açık ve net bir şekilde söyleyelim: Direnişçi işçilerin çadırlarını söken, soğukta, yağmurda işçileri dağıtmak isteyen ve en vahimi 100 işçiyi ters kelepçeyle gözaltına alan sermaye dostu anlayışın karşısında Migros depo işçilerinin yanındayız, onlar hakkını alıncaya kadar onları yalnız bırakmayacağız ve buradan onların taleplerini sahiplendiğimizi de ifade etmek istiyoruz. Ne diyorlar? Hak arayan, direnen, grev yapan tüm işçiler, özellikle de kod 49'la işinden atılanların hızla işlerine geri iade edilmesi, kod 49'un feshedilmesi, sendikal baskılara son verilmesi ve taşeron çalıştırma uygulamasının derhâl incelenip sonlandırılmasını ifade ediyorlar. Biz de bu talepleri sahiplendiğimizi ve bu taleplerin yanında olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütün dünyayı sarsan ve her yerde bir şekilde bir magazin başlığı, bir komplo anlatısı ya da spekülasyonlar üzerinden konuşulan bir dosya var; Epstein dosyası. Bu konuda konuşmamız gereken temel şeyin çocukların sistematik biçimde sömürüldüğü küresel bir suç düzenine karşı söz söylemek olduğunu ifade edelim. Epstein dosyası tam da bu

nedenle bireysel suçları değil, devletlerin çocukları ve çocuk haklarını ne kadar koruyabildiğini ya da koruyamadığını gösteren bir turnusol kâğıdıdır. Çocuk istismarı ve sömürüsü münferit değildir; ulusal sınırları aşan, sermaye, siyaset ve cezasızlıkla beslenen küresel bir suç ağıdır ve bu ağ ancak güçlü kurumsal mekanizmalar olursa, kurumsal, kamusal koruma mekanizmaları olursa ülkelerde geriletebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bugün sormamız gereken soru şudur: Türkiye, çocukları ve çocuk haklarını gerçekten koruyan bir ülke midir? Cevap hepimizi ürkütüyor değil mi? Evet, ürkütmeli de bizce. Yenidoğan servislerinden öğrenci yurtlarına, tarikat ve cemaat yapılarından, mülteci çocuklara, savaş bölgelerinden Türkiye'ye getirilen çocuklara kadar çok sayıda organize, örgütlü kurumsal ihmal ve istismar olduğunu biliyoruz. "Biliyoruz da niye çözemiyoruz?" sorusunu da sormamız gerekmez mi? Temel meseleye bakamıyoruz çünkü. Nedir o temel mesele? Türkiye'de çocuk politikası parçalıdır, dağınıktır, ikincilleştirilmiştir; çocuk "aile ve sosyal hizmetler" başlığı altına gizlenmiş ve görünmez kılınmıştır. Güvenlik, eğitim, sağlık ve sosyal politika alanlarında çocuk yararı esas alınmamaktadır. Oysa, çocuklar ailenin uzantısı değil başlı başına hak öznesidir. İşte, tam da bu nedenle bizler yıllardır bu kürsüden çocuk hakları bakanlığı çağırısı yapıyoruz, yıllardır kanun teklifi veriyoruz ama buna da dönüp bakan yok. Çocukların korunmasının bir iyi niyet meselesi değil kurumsal bir devlet sorumluluğu olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. DEM PARTİ olarak bu ülkede özgün bir çocuk komisyonu olan tek partiyiz. Çocukların işçileştirilmesinden erken yaşta ve zorla evliliğe, mülteci çocuklardan kanunla ihtilafa düşmüş çocuklara kadar çok sayıda başlıkta sahaya dayalı, hak temelli çalışmalar yürüttük, Meclise taşдық, raporladık, uyardık, söz kurduk ama iktidar çocukları korumak yerine çoğu zaman üstünü örtmeyi, inkârı ve cezasızlığı tercih etti.

Epstein dosyası bize bir kez daha şunu gösteriyor: Eğer çocuk haklarını koruyacak bağımsız, güçlü bütçesi olan, denetim yetkisi olan bir kamu yapınız yoksa çocuklar her yerde yetişkinlerin ihmeline ve istismarına açık hâle gelmektedir, ister ABD'de ister Avrupa'da ister Türkiye'de olsun hiç fark etmiyor; coğrafya değil yasa ve toplumsal kültür çocukları korur. Bu nedenle buradan tüm siyasi partilere açık bir çağrı yapıyoruz: Gelin, çocuklar üzerinden siyaset yapmayalım; gelin, çocuk haklarını, çocuk istismarını polemik ve spekülasyon konusu değil ortak mücadele başlığı hâline getirelim. Gelin, çocuk hakları bakanlığını birlikte kuralım. Bu bakanlık, önleyici politikalar geliştirmeli, çocuk sömürüsüyle mücadelede uluslararası mekanizmalarla şeffaf iş birliği yürütmeli, denetim yetkisine sahip olmalı ve her koşulda çocuğun üstün yararını esas almalıdır. Biz, DEM PARTİ olarak bu mücadeleden vazgeçmeyecek; çocukların yaşam hakkını, beden bütünlüğünü, onurunu ve geleceğini savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, son olarak sabrınıza sığınarak bir başlık daha ifade etmek istiyorum. Dün üzerinde konuştuk ama eksik kaldı. TÜİK enflasyon sepetini güncelledi, 38 madde sepete girdi, 30 madde çıktı, ağırlıklar değiştirildi ama değişmeyen tek bir şey, bu sepet halkın sepeti değil. Bize bir sürü teknik açıklama yapılıyor, "Avrupa standartları" deniliyor, "uluslararası metodoloji" deniliyor ama bütün bunları söyleyen iktidar işine gelince Avrupa'yı referans alıyor, işine gelmeyince de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımıyor. Burada nalıncı keseri gibi hep kendine yontan bir anlayış var. Gelin, şu güncellenen enflasyon sepetine bakalım; gıda ve alkolsüz içkilerin ağırlığı düşürülmüş; konut, su, elektrik, gaz ve yakıtların ağırlığı ciddi biçimde azaltılmış, ulaştırmanın payı artırılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Son olarak...

Sayın Başkan, hemen bitiriyorum.

BAŞKAN - Son kez açıyorum, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Peki, soruyorum buradan, bu kimin enflasyon sepeti? Türkiye'de yaşayan kaç kişinin harcama gerçeği gerçekten bu? Bu sepet 20 bin liraya mahkûm edilen emeklinin ya da 28 bin liraya mahkûm edilen asgari ücretlinin, açlık sınırı altında yaşam mücadelesi veren milyonların sepeti değildir. Bakın, bu sepet bu şekliyle devam ederse aslında yoksulluk süreklileştirilmiş, üstü örtülmüş ve mesele istatistik oyunlarına indirgenmiş duruma gelmiş olacak. Oysaki yoksulun hayatı, asgari ücretlinin ve emeklinin hayatı istatistiklere değil gerçeklere bakıyor, market raflarına bakıyor ve faturayı ödediği zamma bakıyor. O nedenle, buradan bir kez daha çağrı yapıyoruz: Enflasyon sepetini değiştirmek yerine gerçek anlamda yoksulluğu ortadan kaldıracak, enflasyonu engelleyecek bir politikaya geçiş yapılmalıdır. Bu ülkede insanları istatistiklerle kandırmayınız diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, emeklilerin sorunlarına, bir lojistik firmasının işçilerinin eylemine, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bireysel kredi kartlarıyla ilgili düzenlemesine, Hazine ve Maliye Bakanının açıklamasına, barınma ve beslenme hakkına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak sözlerimize bir dramla başlayacağız; bir emeklinin, emekli amcamızın dramı. İsmail amca -86 milyon buradan görsün- Türkiye'nin gündemindeydi, "70 yaşındayım çöp topluyorum, hayatımdan bıktım, yaşamaktan utaniyorum." dedi. Gerçekten geldiğimiz nokta iktidar açısından utanılacak, sıkılacak bir noktadır. İsmail amca aslında milyonlarca emeklinin sesi olmuştur. Çöp toplamak zorunda, milyonlarca emekli bekçilik yapmak zorunda, selpak satmak zorunda ya da pazarın sonunu bekleyip dökülen sebze ve meyveleri toplamak zorunda ya da yaşadığı semtte fabrikaya gidip işçilerden kalan yemekleri naylon poşetlere koyup o fabrikadan alıp evine

götürmek zorunda. İşte, bu dramı konuşmak zorundayız, İsmail amca gibi milyonlarca emeklinin sorunlarını konuşmak zorundayız. Bir parça vicdan diyor iktidar blokuna; gelin bunları konuşalım, bunları araştıralım. Belki bu söylediklerimizden sıkılıyorsunuz ama sıkılmayın, seçimlere kadar bu Mecliste, Genel Kurulda emeklinin, işçinin sorunlarını konuşmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bakın, Türkiye'nin her yerinde aslında emeklilerimiz, emekçilerimiz, işçilerimiz isyan noktasında. İşte, süpermarketlerde, hipermarketlerde çalışan işçilerin durumu; yeni, büyük bir lojistik firması, Kolay Gelsin; gerçekten kolay gelsin; işçilerin hepsi isyan etmiş, bir direniş gösteriyor. Bugün milyonların, emekçilerin, işçilerin durumu bu çünkü hiç kimse alın terinin karşılığını alamıyor, hakkını alamıyor. Hakkını nerede arayacak? Tabii ki meydanlarda arayacak, tabii ki sendikalar vasıtasıyla grev hakkını kullanacak. Ben emeği için, hakkı için, alın teri için direnen milyonlarca işçi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Meclisten selamlıyorum, önlerinde saygıyla eğiliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, gerçekten hayatın gerçeklerinden kopuk bir iktidar var. Neden? Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu bireysel kredi kartlarına sınırlandırma getiriyor ve diyor ki: "Gelirinize orantılı bir harcama yapın." Ya, neyin gelirden bahsediyorsunuz? Bugün milyonlarca kredi kartı sahibi, asgari ücretin üzerinde yaşayan insan kredi kartının asgari borcunu ancak ödeyebiliyor. 1 milyon lira kredi kartı limiti olan bir avukatın, bankada çalışan bir görevlinin aylık maaşı 120 bin lira; 100 bin lirayı, asgari tutarını ödüyor, faiz ödüyor ve ancak öyle geçinebiliyor.

Bakın, arkadaşlar, 1 milyon 800 bin kişi kredi kartı borcu nedeniyle takibe alınmış 2025 yılında, kredi kartı borcu nedeniyle toplamda 4 milyon 180 bin kişi takipte. Toplamda 359 milyar kredi kartı borcu var insanların. Limiti düşürecekseniz o zaman gereğini yapın, ödeyin bu borçları. Bu borçları ödemededen "Limiti düşürüyoruz." demeniz, gerçeklerle yüzleşmemeniz demektir. Bir gerçek var, evet, kredi kartı gerçeği var; borç var ama ancak asgarisini ödeyebilen, onunla geçinen milyonlar var; bunları görün, bunlar hayatın gerçekleri. Bugün bu ülkede bankadaki parasıyla otomatik ödeme talimatı verip borcunun tamamını ödeyen yüzde 3'lük bir nüfus var. Halk borç batağında, millet borç batağında; şimdi, gerçekleri görelim.

Dün konuştuk, bu ülkenin Maliye Bakanı enflasyonu ocak ayının çok soğuk geçmesine bağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sanki İsviçre'de hava çok sıcak, enflasyon yüzde 1. Ya, dalga mı geçiyorsunuz insanlarla siz? Peki, sebze, meyveyi, gıdayı, eti soğuk vurdu, enflasyon yükseldi; sormak isterim beyefendiye: Yüzde 58 uçak biletleri artmış, sağlık giderleri artmış; bunları da mı soğuk vurdu? Harç giderleri artmış, bunları da mı soğuk vurdu? Bu ülkenin Maliye Bakanını, iktidarını yoksulluğa karşı ciddiyete davet ediyoruz. Maalesef ki ciddiyetten uzaklaşmışlar.

Değerli arkadaşlar, bir iktidar halkına iki temel hak verir; barınma ve beslenme. Bugün Muğla'da, İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Tunceli'de, Antalya'da, Çanakkale'de, Kırklareli'de ortalama kira 26 bin lira, en düşük emekli maaşı 20 bin lira, asgari ücret 28 bin lira. "Beslenme" diyoruz; ramazan ayına geliyoruz -Sayın Akbaşıoğlu, umarım birazdan "Gabar" demezsin- bu, ramazan pidesi, 25 lira; 4 kişilik emekli bir aile bundan 2 tane tüketmek zorunda yani 50 lira, 30'la çarptığımız zaman 1.500 lira. Siz şu Mecliste emekliye ek olarak bin lira zam verdiniz ve bununla da övündünüz. Şimdi Çalışma Bakanına soruyorum: Simitte yaptığın gibi bunu da 4'e mi böleceksin, insanlara bunu mu tavsiye edeceksin? Maalesef ki hayatın gerçeklerinden, sokaktan, sofradan, mutfaktan, evlerden kopmuşsunuz. Bir kez daha gerçekleri konuşmaya davet ediyorum. Burada gerçek, ekmekte; gerçek, ramazan ayında sofralarda; iftarda, sahurda. Bunları oturup konuşma zorunluluğumuz var.

Lütfen -az önce resmi gösterdim- İsmail amcaları düşünün; sokaktan çöp, ekmek, yemek toplayan emekliyi düşünün. Doğal gazını ödeyemeyen insanları düşünün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İcra kapısındaki milyonları düşünün, Türkiye'nin en iyi okullarını kazanıp okuyan ama motokurye olarak sabahtan akşama kadar çalışıp defterlerini motorda taşıyan gençleri düşünün, intihar eden polisleri düşünün, jandarmaları düşünün. Bu ülkeyi terk edip mutluluğu yurt dışında arayan iş insanlarını, gençleri düşünün. Artık bu Mecliste maalesef ki sürekli övündüğünüz Gabar'ı, doğal gazı tabii ki konuşalım ama halkın, hayatın gerçeklerini konuşalım diyor, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çankırı Milletvekili Sayın Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nda söz sırası.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, şehit olan Bakım Astsubay Kıdemli Başçavuş Talat Okur'a, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez'in annesinin, YENİ YOL Grup Başkanı Mehmet Emin Ekmen'in kayınvalidesinin ve eski Uşak Milletvekili Mehmet Altay'ın vefatlarına, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin 3'üncü yılına ve deprem bölgesinde yürütülen çalışmalara, kentsel dönüşüme ve sosyal konut projelerine, GETAD uygulamasına ve Gençliğin Üretim Çağı Programı'na ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi hürmetle selamlıyorum. Ekranları başında ve çeşitli dijital mecralarda bizleri takip eden aziz milletimizin bütün fertlerine hürmetlerimi sunuyorum.

Bugün 4 Şubat 2026 Çarşamba. Sözlerimin başında Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde rahatsızlanarak hastaneye kaldırılan ve tedavi gördüğü hastanede şehadete yükselen Bakım Astsubay Kıdemli Başçavuş Talat Okur'a Cenab-ı Allah'tan rahmet ve mağfiret, ailesine ve silah arkadaşlarına sabırcemil niyaz ediyorum. Aynı zamanda geçtiğimiz dönem beraber çalıştığımız ve geçtiğimiz hafta ebediyete irtihal eden Uşak Milletvekilimiz Mehmet Altay'a, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez Bey'in annesine, YENİ YOL Grubu Grup Başkan Vekili Mehmet Emin Ekmen Bey'in kayınvalidesine de Allah'tan rahmet ve mağfiret diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten asrın felaketini asrın hizmet destanına çeviren bir süreci iki gün sonra hep beraber anacağız. Bu manada öncelikli olarak üç yıl önce 6 Şubat 2023 tarihinde dünya tarihinde ilk defa jeolojik olarak rastlanan on iki saat arayla 7'nin üzerinde şiddetle sahip iki ayrı, bağımsız, büyük yıkımlar ortaya koyan depremde yitirdiğimiz canlarımızı rahmetle ve minnetle, onları özlemle yâd ediyoruz. Hepsine Allah'tan rahmet niyaz ediyoruz, yaralananlara Rabb'imden acil şifalar diliyoruz; uzun, hayırlı, muammer ömürler diliyoruz.

Bir taraftan bir acıyı tazelerken bir taraftan da bu acıları sarmak için Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, bütün Kabine üyelerimizin bizzat görev alanlarında, 11 vilayette bütün milletvekili arkadaşlarımızla, sivil toplum kuruluşlarımızla, ordumuzla, Mehmetçik'imizle, askerimizle, polisimizle, güvenlik güçlerimizle deprem anının ilk anından itibaren meseleye müzahir olarak büyük bir koordinasyon, devlet ve millet kaynaşmasını ortaya koyarak bu acıların sarılması noktasında büyük bir çaba ortaya kondu ve bugünlere geldik.

Tabii, bugün aynı zamanda, bir milletin ayağa kalkış hikâyesinden de söz etmek gerekiyor. Burada sadece yapılan binalardan değil yeniden filizlenen umutlardan söz etmemiz gerekiyor. Üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen hepimizin yüreğinde izi hâlâ taze olan büyük bir afeti yaşadık 11 ilimizde. O gün yerle bir olan sadece binalar değildi, hatıralarımız, anılarımız, yuvalarımız da enkaz altındaydı ama şunu çok iyi biliyorduk: Bu aziz millet düştüğü yerden kalkmayı bilen bir millettir. Biz o gün milletimize bir söz verdik, Sayın Cumhurbaşkanımız milletimize dedi ki: "Şehirlerimizi yeniden ayağa kaldıracacağız." Ve elhamdülillah o sözümüzü tuttuk. Bahane üretmedik, zaman kaybetmedik, önce enkazı ortadan kaldırdık. Üç yıl sonra dönüp baktığımızda şunu gönül rahatlığıyla söylüyoruz: Bugün bu yıkımdan ortaya çıkan ümidi konuşuyoruz, ihya ve inşayı konuşuyoruz, bugün artık sıcak yuvalara kavuşan ve yarınlardan umutla beklenti içerisinde olan insanlarımızı bugün hep beraber anıyoruz.

11 ilimizde büyük bir kararlılıkla yürütülen çalışmalar neticesinde 455 bin konutu bitirdik ve hak sahiplerine teslim ettik, elhamdülillah bu büyük bir başarıdır, büyük bir başarı hikâyesidir. Merkezî yönetim bütçesi kaynaklarından depremin yol açtığı kayıp ve zararın telafisiyle afet risklerinin azaltılmasına yönelik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...2025 yılı sonu itibarıyla toplam 3,6 trilyon lira -91,5 milyar dolar- harcama yapıldı. İşte bu sıradan bir inşaat faaliyeti değildir değerli arkadaşlar. Bu, gerçekten sağlam bir iradenin Cumhurbaşkanımızla, Hükûmetimizle, devletimizin bütün kurum ve kuruluşlarıyla ve bütün milletimizin bu dayanışmasıyla sarsılmaz bir iradenin sahaya yansımalarıdır.

Gece gündüz, "Yorulduk." demeden, "Gücümüz kalmadı." demeden asrın inşa ve ihya sürecini 7/24 çalışarak bugünlere getirdik. 11 ilde, 4.333 köyde, 174 ayrı alanda kurulan 3.481 şantiyede 200 bin mimar, mühendis ve işçiyle gece gündüz demeden çalıştık. Türkiye, saatte 23, günde 550 konut teslim ederek dünyada eşi benzeri görülmemiş bir hızla yeniden inşa sürecini yürütmüştür. Bu büyük seferberlik çerçevesinde, 24 Ocak 2025'te Malatya'da 201 bininci, 19 Haziranda Kahramanmaraş'ta 250 bininci, 6 Eylülde Malatya'da 300 bininci, 15 Kasımda Adıyaman'da 350 bininci konut teslim edilmiş ve nihayet 27 Aralık 2025 tarihinde de Hatay'da düzenlenen törenle "Asrın İnşası Türkiye'nin Başarısı: 455 Bin Konut Tamam!" hedefi gerçekleştirilerek hak sahiplerine anahtarları teslim edilmiştir. Bu yuvaların her birinde bir annenin duası, bir babanın umudu, bir evladımızın güzel gelecek hayalleri vardır.

Bir yanda 11 ilimizde yüz binlerce konutu yükseltirken diğer yanda ülkemizin farklı noktalarında yaşanan afetlerde de aynı anda, aynı kararlılıkla milletimizin yanında olduk. Bütün milletimiz bu yapılanlara şahittir çünkü biz devleti yalnızca masada değil, sahada güçlü kılan bir anlayışın temsilcileriyiz. Elbette bu mesele sadece afet sonrası yapılanlardan ibaret değil, asıl mesele bir daha aynı acıları yaşamamak. İşte bu anlayışla, her türlü siyasi bedeli göze alarak -kentsel dönüşümüne "rantsal dönüşüm" diyerek 2017 yılında Antakya'da, Emek ve Aksaray'da kentsel dönüşümün karşısında duranlara rağmen- biz, elhamdülillah, bu noktada kararlılığımızı ortaya koyduk ve bugüne kadar 2 milyon 510 bin kentsel dönüşümü hak sahiplerine teslim ederek riskli yapıları güvenli alanlara çevirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İnsanımızı betonun değil güvenli hayatların içine yerleştirdik. Bu, kolay bir yol değildi. Dirençlerle karşılaştık, eleştiriler aldık; yalan yanlış ithamlarla, rakamlarla köşeye sıkıştırılarak yaptığımız büyük muazzam başarıyı küçümseme, birtakım yanlış değerlendirmelere muhatap olmamıza rağmen biz kınayanların kınamasından korkmadan milletimizin hizmetinde bugüne kadar olmaya devam ettik. Bugüne kadar 1 milyon 757 bin sosyal konutu milletimizin hizmetine sunduk ve asrın sosyal konut projesini başlatarak 500 bin konutu 81 vilayette emeklilerimiz başta olmak üzere, gençlerimiz başta olmak üzere dar gelirli vatandaşlarımıza sosyal konut projesi olarak ortaya koyduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, son kez mikrofonu açıyorum, tamamlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şu anda illerimizde bunların kuraları çekildi ve çekiliyor; bunlar tamamlanacak ve Allah'ın izniyle mutlaka bunlar da hak sahiplerine teslim edilecek.

Bir uygulamadan daha bahsetmek istiyorum, özellikle deprem bölgesi başta olmak üzere 81 vilayetimizde 86 milyon insanımıza ve bilhassa gençlerimize dönük. Dün de ifade etmiştim, özellikle emeklilerimiz ve sosyal kesimlerin tamamına dönük olarak GETAD diye nitelendirdiğimiz gelir artırıcı, gelir tamamlayıcı sosyal destek paketimizi inşallah hayata geçireceğiz, insanlarımızın alım gücünü daha da yukarıya taşıyacağız. Bununla beraber özellikle "GÜÇ Programı" diye kısalttığımız, Gençliğin Üretim Çağı Programı olarak bir programı daha yeni başlatıyoruz. GÜÇ Programı'yla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Son olarak... Bitiriyorum.

BAŞKAN - On dakika verdim, dokuz dakika konuştular; lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Efendim, son olarak... Bitiriyorum ya!

BAŞKAN - Ama, bunu ben size söylüyorum. Son kez söz veriyorum diyorum, siz buna rağmen "Bitiriyorum... Bitiriyorum..."

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Deprem bölgesindeki...

BAŞKAN - Ya olmaz ama... Dokuzar dakika verdim ben arkadaşlara.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Son cümlem... Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - GÜÇ Programı'yla staj imkânlarından beceri kazandırmaya, mesleki yönlendirmeden ücret desteklerine, eğitim ve istihdamda yer almayan gençlere yönelik yenilikçi modellere kadar çok geniş bir yelpazede gençlere ve işverenlere yeni destekler sunuyoruz. Bu konuda özellikle İŞKUR'un uhdesine Ulusal Staj Programını devrederek, aynı şekilde 10'dan fazla çalışanı olan kamu ve özel sektör işletmelerindeki stajyer çalıştırma yükümlülüğünü titizlikle uygulayarak üç yılda 3 milyon gencimize istihdam kapısını açıyoruz. Bunun için 27 milyar liralık bütçe ayırdık. Staj desteklerimizi önümüzdeki üç yılda gençlerimizle buluşturacağız ve bu konuda mevcut staj kapasitesine ilave olarak üç yılda 800 bin gencimizin daha staj süreçlerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...devlet olarak inşallah destek sunacağız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 4/2/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/128)

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 4 Şubat 2026 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önergeleri

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze Barış Kurulunun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının söz konusu yapı içinde nasıl ele alındığı ve bu girişimin kalıcı ve adil bir barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği, Türkiye'nin bu yapıya dâhil olmasının anayasal ve yasal dayanakları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu süreçte neden devre dışı bırakıldığı konularını müzakere etmek amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/2/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze Barış Kurulunun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının söz konusu yapı içinde nasıl ele alındığı ve bu girişimin kalıcı ve adil bir barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği, Türkiye'nin bu yapıya dâhil olmasının anayasal ve yasal dayanakları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu süreçte neden devre dışı bırakıldığı konularını müzakere etmek amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/2/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın'da söz.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Grubu olarak adına sözde "Gazze Barış Kurulu" denilen gayrimeşru yapının tüm yönleriyle araştırılmasına dair vermiş olduğumuz önerenin gerekçelerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, evet, öncelikle ifade edilmesi gereken husus; bu kurulan, gayrimeşru bir kuruldur. Birincisi, Trump'ın Birleşmiş Milletler dâhil bütün uluslararası kuruluşları bir şekilde baypas ederek oluşturduğu bu yapının uluslararası meşruiyeti yoktur. Konjonktür ve uluslararası güç dengeleri gereği Trump'ın "ben yaptım oldu" dayatması ve iktidarda bulunanların acziyeti sonucu oluşan bu yapı meşru değildir. İkincisi ve en önemlisi, ülkemiz açısından da bu kuruluşun meşru bir zemini yoktur. Trump Birleşmiş Milletleri, iktidar ise Türkiye Büyük Millet Meclisini baypas etmektedir. Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi çok açık, şöyle diyor: "Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır." Hâlbuki siz, bırakın Anayasa'nın 90'ıncı maddesini uygulamayı Türkiye Büyük Millet Meclisine yani Gazi Meclise bilgi verme ihtiyacı bile hissetmediniz ve bu Kurul içerisinde yer aldınız. Bu, apaçık Anayasa'yı çiğnemektir.

Değerli arkadaşlar, öyleyse bu Kurulun meşruiyeti nereden gelmektedir? Epstein Adası'nda ipini tuttukları Trump'ın ipiyle kuyuya inmeniz hangi aklın, hangi hukukun, hangi ahlakın gereğidir? Zamanında attığınız yanlış adımlarla sığınakta sebep olduğunuz eksiklikler bugün Trump karşısında elinizi kolunuzu bağlı kıldı, gıkınız bile çıkmıyor. Küreselcilere bel bağlayan iktidarlar eninde sonunda omurga kaymasına دچار olurlar.

Değerli milletvekilleri, iktidarda bulunanların omurgası nasıl kayar ve bu nasıl belli olur? İşte, bununla belli olur; işte, bununla belli olur.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Kusura bakma Birol Bey, omurga... Kusura bakma ya(!)

BİROL AYDIN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, asırlardır mücahitlerin kanıyla yoğrulmuş Filistin topraklarını "değerli arazi parçası" olarak nitelendiren Trump'ın damadının Davos'ta yapmış olduğu yeni Gazze sunumu budur. Trump, damadıyla birlikte Gazze'de müteahhitliğe soyunmuş, Türkiye dâhil İslam ülkeleri de bu müteahhidin taşeronu olmak için sıraya dizilmişler. Yazıklar olsun! Her bir santimetrekaresinde onlarca şehit düşmüş Gazze Şeridi'ni kıyı turizmine açacaklarmış, 180 tane gökdelen dikeceklermiş; bunu alkışlayanlara, buna susanlara da "Yuh olsun!" diyorum. Yuh olsun!

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsrail'in ve Netanyahu'nun ne zaman nefesi kesilse oksijen tüpüyle yardımına koşan Trump'ın emlakçılığını yapmak hangi akla ve hangi ahlaki sınırlara sığar? Trump memnun, Netanyahu memnun, küresel siyonist şebeke memnun. Öyleyse bu Kurul neye ve kime hizmet etmektedir? Maalesef, bu Kurul vesilesiyle bir kez daha şunu görmüş ve anlamış oluyoruz: 7 Ekim 2023'ten bugüne İsrail aleyhine en güçlü ve en aleyhte sözleri söyleyen iktidar, iki yılın sonunda, her şeyin İsrail'in lehine cereyan ettiği bir politikanın âdeta yanında yer almış görülüyor. AK PARTİ iktidarı bir kez daha ülkemiz ve bölgemiz aleyhine, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri ve küreselciler lehine pozisyon almış durumdadır. Bu gayrimeşru kurulun Filistin ve Filistinlilerin lehine, Gazze ve Gazzelilerin hayrına olmadığını, olmayacağını altını çizerek ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BİROL AYDIN (Devamla) - Trump'ın dostu, taşeronu, emlakçısı olmaya heves edenlerin akıbeti hem bu dünyada hem de ahirette hüsrana olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, İYİ Parti Grubu olarak, Gazze'de yaşanan ağır insani tabloya ilişkin bu genel görüşme önergesini desteklediğimizi açıkça ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Gazze'de yaşananlar artık sıradan bir çatışma olarak tanımlanamaz. Gazze'de ve Filistin'de uluslararası hukukun hiçe sayıldığı, sivillerin doğrudan hedef alındığı ve temel insan haklarının sistematik biçimde ihlal edildiği bir süreçle karşı karşıyayız. Bu nedenle, kalıcı ateşkesin sağlanması, insani yardımın engelsiz biçimde ulaştırılması ve Filistin halkının meşru haklarının korunması yalnızca bölge ülkelerinin değil tüm uluslararası toplumun sorumluluğundadır. Ancak, değerli milletvekilleri, barış iddiasıyla ortaya konulan her girişimin gerçekten adil ve kalıcı bir çözüm üretip üretmediği mutlaka sorgulanmalıdır, sorgulamalıyız. "Barış Kurulu" adıyla gündeme getirilen yapının hukuki dayanaklarının belirsiz olması, Filistin halkını karar mekanizmalarının dışında bırakması ve Birleşmiş Milletler sistemiyle uyumsuzluğu ciddi endişeler doğurmaktadır. İYİ Parti olarak altını özellikle çiziyoruz: Filistin halkının iradesini ve kendi kaderini tayin hakkını yok sayan hiçbir model barış getirmez. Barış, dışarıdan kurgulanan yapılarla ya da insani yardım görüntüsü altında yürütülen siyasi projelerle tesis edilemez. "Gazze'nin yeniden inşası" söylemi adı altında demografik yapıyı hedef alan, mülkiyet ve geri dönüş şartlarını göz ardı eden ve bölgeyi bir rant alanına dönüştürmeyi ima eden yaklaşımlar çözüm değil yeni krizler üretir.

Değerli milletvekilleri, bu sürecin Türkiye açısından bir diğer hayati boyutu da Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasal yetkileridir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisi ve onayı olmaksızın mali yükümlülük doğuran uluslararası girişimlere dâhil olunması -önergede de belirtildiği üzere- sorgulanması gereken önemli bir konudur. Biz, Filistin meselesinin, uluslararası hukuka uygun şekilde, Birleşmiş Milletler zemininde Filistin halkının doğrudan temsil edildiği ve iki devletli çözümü esas alan bir süreçle ele alınmasını savunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - "Barış" adı altında yeni vesayet düzenlerinin normalleştirilmesine karşı olduğumuzu yüce Meclisin ve aziz Türk milletinin bilgisine sunuyoruz.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akalın.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bolu Göynük Belediye Başkanına, Göynük Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanına, Göynük Ziraat Odası Başkanına ve Göynük'ten gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şu anda Genel Kurulumuzda Bolu Göynük Belediye Başkanı, Göynük Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı, Göynük Ziraat Odası Başkanı ve Göynük muhtarları var.
Hoş geldiniz diyor, sizleri selamlıyorum. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Gazze Barış Kurulunun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının söz konusu yapı içinde nasıl ele alındığı ve bu girişimin kalıcı ve adil bir barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği, Türkiye'nin bu yapıya dâhil olmasının anayasal ve yasal dayanakları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu süreçte neden devre dışı bırakıldığı konularını müzakere etmek amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu son derece isabetli, gerekli ve önemli bir genel görüşme önergesi vermiş bulunuyor. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump, Gazze'ye ilişkin, Türkiye'nin de içinde yer aldığı, kendisini ömür boyu Başkan olarak konumlandığı sözde bir Barış Kurulu oluşturdu. Trump'ın yakın geleceğinin ne olacağını bilemiyoruz. Epstein belgelerinde hakkında pedofili kuşkusu bulunan bir şahsiyet; üzerinde ahlaki gölge var, böyle bir şahsiyet. Ona çok fazla yakın durmak konusunda çok ama çok dikkatli olmak gerekiyor. Ayrıca, Trump'ın girişimi Filistin halkının iradesini, temsilini ve nice Birleşmiş Milletler kararlarında vurgulanmış olan vazgeçilmez haklarını bir yana iten ve en önemlisi 70 binden fazla Filistinlinin kanı üzerinde, Gazze'de kanı üzerinde inşa edilmek istenen neokolonialist yeni sömürgeci bir rant sistemi. Türkiye'nin burada ne yeri var arkadaşlar? Trump'ın başkanlığında Gazze'de kurulacak olan ve Türkiye'nin de içine sokulduğu bu sözde Barış Kurulu 19'uncu yüzyılın sömürgeciliğinin 21'inci yüzyılda bir tezahürü; İngiltere'nin Hindistan'da, İngilizlerin ve Fransızların 19'uncu yüzyılda Afrika'da yaptığını bugünün şartlarında Filistin toprakları üzerinde Amerika ve İsrail ile birlikte yapmak demek. "Dünya 5'ten büyüktür." deyip küçücük bir yeni sömürgeci projede ortaklar arasına katılmak Türkiye açısından yüz kızartıcıdır.

Konu ahlaki boyutunun ötesinde, bir hukuk ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkileri ve onurunu ilgilendiren bir boyut da taşıyor. Gerekçede de zaten ifade ediliyor; Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası'nın 90'ıncı maddesi uyarınca, yabancı devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması Türkiye Büyük Millet Meclisinin uygun bulmasına bağlıdır. Devlet maliyesi bakımından yükümlülük doğuran, uluslararası bir örgüte katılım niteliği taşıyan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Tamamlıyorum.

...ve en az 1 milyar dolar mali katkı şartı içeren bu tür bir düzenlemenin mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerekiyor ve gerekiyordu. Hâl bu iken Dışişleri Bakanı Hakan Fidan Cumhurbaşkanı adına 22 Ocak 2026 tarihinde bu sözleşmeyi Türkiye Büyük Millet Meclisi onayı olmaksızın imzalayarak Türkiye Cumhuriyeti'ni bu Trump projesinde kurucu üye hâline getirdi. Bu durum, yasama yetkisinin sahibi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin dış politika ve bütçe üzerindeki anayasal denetim yetkisinin fiilen devre dışı kalmasını ifade ediyor; dolayısıyla genel görüşme açılması bir hukuk, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onurunun korunması ve hatta bir yurtseverlik gereğidir.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Sayın Elvan Işık Gezmiş'te.

Sayın Gezmiş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli vatandaşlarımız; sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum. Bugün burada yalnızca bir coğrafyadan değil insanlığın vicdan sınavından söz ediyoruz. Uzun zamandır Gazze'de büyük insanlık dramları yaşanıyor, Filistin halkının özgürlüğü yok sayılıyor. Bombalanan sadece binalar değil Gazze'de yerle bir edilen insanlık onuru, uluslararası hukuk ve evrensel değerler oldu. Çocuklar uykularında öldürüldü; Gazze'de öldürülen her çocuk insanlığın ortak utancı olarak tarihe geçti. Hastaneler hedef alındı, ambulanslar vuruldu; su, gıda, ilaç gibi en temel ihtiyaçlar insanlığa karşı bir silah olarak kullanıldı. Çocukların öldürülmesinin hiçbir gerekçesi olamaz, masum insanların yaşam hakkından üstün hiçbir şey yoktur. Dünyanın neresinde olursa olsun masum insanların öldürülmesine asla izin verilmemelidir. Gazze'de yaşananlar bir çatışma değildir, bir güvenlik operasyonu değildir; Gazze'de yaşananlar, çocukların, kadınların, yaşlıların sistematik biçimde hedef alındığı toplu bir yok etme sürecidir.

71 bin Filistinlinin hayatını kaybettiği topraklar Filistin halkının geçmişten gelen vatanıdır. Bu toprakların geleceğinde söz hakkı geçmişte olduğu gibi Filistin halkının olmalıdır. Bugün kurulan Barış Kurulunda her şey kapalı kapılar ardında, şeffaflıktan uzak. Dış politika kişisel dostluklara, kapalı kapılar ardındaki pazarlıklara teslim edilemez. Filistin halkının söz sahibi olmadığı hiçbir gelecek Gazze'nin geleceği olamaz. Bu yapı, barış üretmekten çok Filistin'i öznesizleştiren, uluslararası hukuku baypas eden bir vesayet

mekanizmasına dönüşmüştür. Gazze'nin yarısının fiili işgalini meşrulaştırmayı hedefleyen bu yaklaşım barışa ve adalete uygun değildir.

Cumhuriyetimizin temel değeri ulusal egemenliktir. Türkiye'nin ihtiyacı, Amerika'ya endeksli bir politika değil her zaman millî egemenlik öncelikli bir stratejik akıldır. Türkiye Cumhuriyeti kişisel dostluk diplomasisiyle değil hukuka dayalı, tutarlı, güvenilir bir dış politika izlemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, lütfen tamamlayın.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - AKP iktidarı iki yıldır aralıksız şekilde Gazze'de yaşanan acıları istismar ederek siyasi söylem ürettikten sonra şimdi Filistin halkının yanında olmayacak mı? Sormak istiyorum: Asıl mesele Filistin'in imarı üzerinden elde edilecek rant mı, Filistin halkının yaşam mücadelesi mi? Bunlar açıkça kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Bizler savaştan değil barıştan yanayız, sömürge değil insanların vatanlarında özgürce yaşamalarından yanayız. Daima yaşamın ve barışın yanındayız, zulüm değil adaletin yanındayız. Filistin halkının yaşam hakkını savunmak bir tercih değil insanlık sorumluluğudur diyerek saygılarımı sunuyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz İstanbul Milletvekili Sayın Cüneyt Yüksel'de.

Buyurun Sayın Yüksel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'de yaşanan insanlık dramı yalnızca bir savaşın değil insanlığın vicdan sınavının adıdır. Yedi yüz otuz sekiz gün süren bu ağır tablo sonrasında 10 Ekim 2025'te sağlanan ateşkes bölgede yeniden bir umut ışığı yakmıştır. Sözlerimin hemen başında ifade etmeliyim ki Gazze'de akan kanın durması elbette önemlidir ancak ateşkesin sağlanmış olması İsrail'in hukuksuz eylemlerini ortadan kaldırmaz, kanla kirletilmiş topraklara gerçek bir normalleşme sağlanamaz. Bu nedenle, adaletin gereği olarak işlenen tüm suçların tespit edilmesi, mağdurların haklarını alması ve sorumluların hukuk önünde hesap vermesi tabii ki bir zorunluluktur.

Öncelikle şunun da altını çizmek istiyorum: Barış Kurulu keyfi veya dayanağı belirsiz bir girişim değildir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde 17 Kasım 2025 tarihinde kabul edilen 2803 sayılı Karar Gazze barış planının bir unsurunu teşkil eden Barış Kurulunun tesisini kararlaştırmıştır. Dolayısıyla Gazze barış planının bir unsuru olan Barış Kurulunun tesisi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin onayını almıştır.

Barış Kuruluna, ABD Başkanı Trump'ın daveti üzerine Gazze'de kalıcı barışı temin edebileceği, insani yardımların ulaştırılmasını sağlayabileceği, nihayetinde planın uygulanmasıyla İsrail'in Gazze'den çekilmesinin önünü açabilecek bir fırsat penceresi sunduğu düşüncesiyle olumlu yaklaştık.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ne zaman çekildiler ki Sayın Başkan, ne zaman?

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Önemli olan bu aşamada akan Filistinli kanının durdurulması ve Filistinlilerin Gazze'den tehcirinin önlenmesidir.

Bu çerçevede, 13 Ekim 2025 tarihinde düzenlenen Barış İçin Şarm El-Şeyh Zirvesi ateşkes mimarisinin siyasi zeminini oluşturan tarihî bir buluşma olmuş, ABD, Mısır, Katar ve Türkiye liderleri tarafından imzalanan kalıcı barış ve refah için mutabakat, sürecin uluslararası çerçevesini belirleyen temel belge niteliğini taşımıştır.

Son dönemde yaşanan gelişmeler Türkiye'nin bu süreçte sadece bir taraf değil çözümün kurucu aktörlerinden biri olarak görüldüğünü açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu kapsamda ABD Başkanı tarafından Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Barış Kurulunda kurucu üye olarak yer alması yönünde resmî davet iletilmiştir. Bu davet Türkiye'nin Filistin davasındaki kararlı ve ilkelî duruşunun uluslararası zeminde karşılık bulduğunu göstermektedir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - İsrail'i oraya gönderen Trump'tı.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Yani Türkiye, dışarıdan izleyen değil masada sözü, ağırlığı ve etkisi bulunan bir aktördür.

Son olarak, Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan 22 Ocak 2026'da Sayın Cumhurbaşkanımızı temsilen Davos'ta düzenlenen Barış Kurulu Şartı imza törenine katılarak şartı imzalamıştır. İmzayı takiben depozitör ülke ABD'ye mevzuatımıza dair bilgi verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Barış Kurulu Şartı'nın Türkiye bakımından yürürlüğe girmesi için TBMM onayı gerekli olup iç onay sürecinin tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Şimdi şu soruyu açıkça sormak gerekiyor: Türkiye'ye kurucu üyelik davetinin yapıldığı, devletimizin barış diplomasisinin bütün ağırlığıyla sürdüğü, ateşkesin siyasi ve hukuki zemininin güçlendiği bir süreçte genel görüşme açılmasıyla neyi amaçlıyorsunuz? Türkiye'nin pozisyonu nettir. Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkı tartışılmaz. 1967 sınırlarında başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız Filistin devleti hedefi vazgeçilmezdir. Kalıcı barışın yolu Filistin halkının meşru haklarının güvence altına alınmasından geçer. Bu noktada Türkiye'nin hem sahada hem masada yürüttüğü diplomasi sadece ülkemizin değil bölge barışının da sigortasıdır. Bu gerekçelerle genel görüşme açılmasına ilişkin önergeye katılmadığımızı ifade ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Niye kabul etmediniz?

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, 6 Şubat 2023'te deprem gerçeğiyle yüzleşen ülkede vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi, risk azaltma politikalarının etkinleştirilmesi, toplanan kamu kaynaklarının amacına uygun biçimde kullanılması, afetlere dirençli şehirlerin oluşturulması ve geleceğe yönelik kalıcı önlemlerin hayata geçirilebilmesi adına mevcut yasal düzenlemelerin ve uygulamaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi amacıyla 3/2/2026

4/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/2/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz
Antalya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Grup Başkan Vekili Uğur Poyraz tarafından, 6 Şubat 2023'te deprem gerçeğiyle yüzleşen ülkemizde vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi, risk azaltma politikalarının etkinleştirilmesi, toplanan kamu kaynaklarının amacına uygun biçimde kullanılması, afetlere dirençli şehirlerin oluşturulması ve geleceğe yönelik kalıcı önlemlerin hayata geçirilebilmesi adına mevcut yasal düzenlemelerin ve uygulamaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi amacıyla 3/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/2/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik Çirkin.

Sayın Çirkin, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geniş bir deprem çalışması yapılması ve Türkiye'nin olası bir depreme hazır olması anlamında Sayın Genel Başkanımız Müsavat Dervişoğlu'nun talimatıyla Grup Başkan Vekilimiz Sayın Uğur Poyraz Bey'in hazırladığı araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Sayın milletvekilleri, bu bir siyasi talep değildir yani bunlar çok önemli konulardır. Mesela, 2011 yılında zamanın Bakanı Erdoğan Bayraktar'a bir soru sormuşum. Sorunun temeli şu: Rahmetli Profesör Doktor Ahmet Mete Işıkara katıldığı bir konferansta Doğu Akdeniz'de, Hatay'da bir deprem hareketliliği yaşanabileceğini ancak bunun zamanının bilinemeyeceğini belirterek "Mersin, Adana, Gaziantep, tüm güneyi etkileyecek bir potansiyel var, o da Hatay. Hatay'da uzun süredir deprem yok, tarihsel dönemde Hatay'da 7'nin üzerinde depremler olmuştur." diyor.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Çirkin, bir saniye lütfen...

Sayın milletvekilleri, Şefik Bey'in konuşma tarzı çok sakın. O nedenle, uğultu olduğunda takip etmekte güçlük çekiyoruz, hatibin de insicamı bozuluyor. Lütfen sükûneti sağlayalım.

Buyurun Şefik Bey.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Çok nazıksınız, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, ben de "Acaba depreme Hatay hazır mı?" diye Bakanlığa bir soru sormuşum. Bakanlık da bana verdiği cevapta -2011 yılında oluyor bu- sadece 3 satırla Hatay'dan haberdar olduğunu ifade etmiş -soru önergesinin tamamında üç satır- ve onda da 3 tane devlet hastanesinin Valiliğin bildirdiğine göre depreme karşı yetersizliğini ifade etmiştir. Şimdi, sayın milletvekilleri, bunun üzerine Hatay yıkılmıştır, dümdüz olmuştur yani hiçbir hazırlık yoktur, sadece bu sebep bile bu araştırma önergesinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, hepinizin, başta iktidarın, Cumhuriyet İttifakı'nın bu önergeye desteklerini rica ederiz.

Şimdi, birkaç cümle de depremle ilgili yapılan çalışmaların günümüzdeki sonuçlarından bahsetmek isterim. Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz ocak ayında 455 bininci konutun yapıldığı ve anahtar tesliminin de bir törenle icra edildiği bir Bakanlık çalışması oldu. Şimdi, bu konutlar yapılıyor, bu, doğru değil; 455 bin konut falan teslim edilmiş değil ancak biz işin burasında değiliz, bunu anlayışla karşılıyoruz yani Hükûmet bu ağır darbeyi atlatmak adına konut yapımlarında elinden geleni yapıyor ve buna teşekkür ediyoruz. Sizin de bildiğiniz gibi, ben bu kürsüden Sayın Bakana teşekkür etmiş bir milletvekiliyim ancak yapılan konutların dağıtımıyla ilgili çok önemli sorunlar var. Söz verildi, rezerv alanlarında "3+1 dairesi olana 3+1 verilecek." denildi, 2+1 veriliyor. Yani âlâyıvalayla açılan meşhur, Antakya'nın en prestijli caddesi, Hükûmetin de en önem verdiği bölge olan Atatürk Caddesi'nde bir sürü 2+1 konut çıktı ve 3+1 olanlara 2+1 verildi yani Antakya, Hatay kültüründe 2+1 yoktur, olmayan 2+1'ler niye yapıldı? Atatürk Caddesi'nde bir tane bile 2+1 konut yokken bu kadar 2+1 konut kime yapıldı, kim oturacak; bunlar niye düşünülmez? Şimdi, biz, klasik muhalefet gibi bu konuda eleştiri yerine bir teklif getiriyoruz. 2+1'leri kurumlara verin iktidar olarak, bakanlıklara verin. Bu bakanlıklarda çalışan memurların lojmanı olmuş olur ve Hatay'da daha rahat imkânlarda çalışma fırsatı bulmuş olurlar. Hatay'a tayini çıkan devlet memuru bir torpil bulursa haklı olarak iptal ettirmeye çalışıyor, yaşam şartları çok zor. Bakın, bir teklif...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu ve benzeri durumlarda kabahati kabul edelim. Bu kurayı iptal etmek öyle zor bir şey değildir sayın milletvekilleri, iptal edilebilir. Yeni bir çalışma yapılır ve nerede hata, nerede kusur varsa bunlar tespit edilir ve Bakanlığın da hükûmetin de bu konuda bu hataları onaracak imkânı ve gücü vardır. Durup dururken ne vatandaş mağdur olsun ne de siz boşu boşuna yıpranın.

Önergeye desteklerinizi rica ediyor, hepinize saygılar sunuyor, Sayın Başkana da teşekkür ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Sadullah Ergin'de söz sırası.

Sayın Ergin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH ERGİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin araştırma komisyonu kurulması teklifi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, 17 Ağustos 1999 Gölcük depremi üzerinden yirmi yedi yıl geçti; 23 Ekim 2011 Van depremi üzerinden on beş sene geçti; 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş-Hatay-Adıyaman depremi üzerinden ise üç yıl geçti, dördüncü yıla giriyoruz. Bu afetlerden sonra neredeyse her seferinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde araştırma komisyonları kuruluyor, konuşmalar yapılıyor, önlemler dile getiriliyor; tüm bunlar maalesef işe yarar bir sonuç üretmiyor.

Bakınız, 6 Şubat depremlerinden üç buçuk yıl önce, 2019 yılının Aralık ayında AFAD, Kahramanmaraş Pazarcık merkezli bir deprem olacağını ve bu depremin 7,5 şiddetinin de üzerinde olabileceğini senaryo olarak hazırlamış ve bir tatbikat yapmıştı. Tatbikat güçlü ve zayıf yönlerin tespiti ve hazırlıkları geliştirmek için yapılan bir çalışmadır. Hâl böyleyken, bu tatbikattan sadece üç buçuk yıl sonra, tam da AFAD'ın öngördüğü yerde, Pazarcık merkezli deprem oluyor ve 11 ili etkileyen yıkım ve ölümler yaşanıyor. 6 Şubat depreminden sonra yaşananlara baktığımızda, 2019 yılında AFAD tarafından yapılan tatbikattan hiçbir fayda elde edilemediğini görüyoruz. Ben kendim, 6 Şubat depremi yaşandıktan altı yedi saat sonra Hatay'ın Antakya merkez ilçesine ulaştım, üç tam gün enkazımızın başında gelecek yardımları bekledim. Arama kurtarma adına organize bir faaliyet olmadı, enkazda yakınları olanların kazma kürekle yaptıkları iptidai çalışma dışında maalesef bir şey göremedik ilk üç gün. Dördüncü gün ilk iş makinası enkaz bölgesine geldi ama maalesef o saatten sonra ancak cenaze çıkarılabildi. Yine, 6 Şubat depreminden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinde hatırlanacağı üzere bir araştırma komisyonu kurulmuştu. Bu komisyon çalıştı ve 6 Şubat 2024 tarihinde raporunu yayınladı. Bu komisyon, raporunda hukuki mevzuat düzenlemesi gereken 52 tespit yapmış, bu tespitlere dair 94 ayrı teklif sunmuştur. Ayrıca, kurum ve kuruluşlarca yapılması gereken 113 tespit yapılmış, yine bu tespitlere dair 201 teklif sunulmuştur. Şimdi, bu araştırma komisyon raporunun yayınlanmasının üzerinden tam iki yıl geçti. Aradan geçen iki yıl içinde bu tekliflerden kaçısı hayata geçmiştir diye baktığımızda maalesef buna dair herhangi bir bilgiye ulaşamıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SADULLAH ERGİN (Devamla) - AFAD tatbikat yapıyor, önlem alıyor ama üç buçuk yıl sonra deprem oluyor fakat tatbikatın sonuçlarını sahada göremiyoruz. Meclis araştırma komisyonu rapor yayınlıyor ama bu uzun çalışmalarla yayınlanan bu raporun sonuçları raflarda kalıyor, dosyalarda kalıyor, hayata yansıtılmıyor. Gelin, geçmiş yıllardan farklı olarak bir komisyon kuralım, yapılmış tatbikatların niçin işe yaramadığını, Meclis araştırma komisyonu raporlarının niçin hayata geçirilemediğini çalışalım. Ayrıca, deprem olmadan önce alınması gereken önlemler neden etkili olamıyor, afet yaşandıktan sonra kurtarma ekipleri niçin organize edilemedi, sivil toplum ve gönüllü arama kurtarma ekipleriyle niçin organize çalışma yapılamadı, yardım malzemeleri ihtiyaç sahiplerine niçin ulaştırılmadı, bunları çalışalım diyor, İYİ Partinin önerisi lehinde oy kullanacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar ili Emirdağ ilçesinden gelen muhtarlara “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Afyonkarahisar ili Emirdağ ilçesinden muhtarlarımız locadan Genel Kurulumuzu izlemekteler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, 6 Şubat 2023'te deprem gerçeğiyle yüzleşen ülkede vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi, risk azaltma politikalarının etkinleştirilmesi, toplanan kamu kaynaklarının amacına uygun biçimde kullanılması, afetlere dirençli şehirlerin oluşturulması ve geleceğe yönelik kalıcı önlemlerin hayata geçirilebilmesi adına mevcut yasal düzenlemelerin ve uygulamaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi amacıyla 3/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

6 Şubat depremlerinde hayatını kaybeden yurttaşlarımızı, tüm canlarımızı bu kürsüden bir kez daha saygıyla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, 6 Şubat depremlerinin üzerinden koca bir üç yıl geçti ama ne yazık ki bu koca üç yılın ardından oluşan tabloya baktığımız zaman ifade edebiliriz ki ölenler ne yazık ki öldükleriyle kaldılar ve yaşayanlara, eğer tabii bunun adına yaşamak denirse, yaşamlarını bugün deprem bölgelerinde insanlık dışı koşullarda sürdürmeye çalışıyorlar.

Bugün burada, bu sıralarda bizlerle birlikte mücadele ediyor olması gereken Hatay Milletvekilimiz sevgili Can Atalay'ın cezaevinden hazırlamış olduğu deprem raporunda yazıldığı gibi, depremin üzerinden geçen koca üç yıla rağmen deprem hâlâ geçmiş zamanla konuşulmuyor; temel sorunlar çözülebilmemiş, en önemlisi de adalet duygusu onarılabilmemiş durumda değil. Evet, sevgili Can Atalay'ın da ifade ettiği gibi, deprem bölgelerinde depremzede halkımız hâlâ en temel insani ihtiyaçlarına erişemiyorlar;

barınmadan sağlığa, elektrikten suya, eğitimden ulaşım, temiz ve sağlıklı bir kentte yaşam hakkına, deprem dirençli kentlerde güven içinde yaşama hakkına, adalete, eşitliğe ve eşit yurttaşlık hakkına ne yazık ki erişemiyorlar.

Deprem bölgelerinde insanlarımızın, yurttaşlarımızın ne yazık ki başlarını sokacak evleri hâlâ yok değerli arkadaşlar. 10 binlerce insan konteynerlerde, konteyner kentlerde yaşamak durumunda bırakılıyor. Kalıcı konutlar yok, altyapı yok, sağlık hizmeti yok. Örneğin değerli arkadaşlar, daha geçtiğimiz ay Hatay'da büyük bir elektrik sorunu yaşandı ve günlerce kara kışta insanlarımız en temel yaşam haklarından mahrum bırakıldılar. Ancak hâl böyleyken değerli arkadaşlar, depremzedeler halkın çilesi bitmek bilmezken yurttaşlar temel haklarına dair, devletin yükümlü olduğu alanlara dair, deprem vergilerine dair, deprem suçlarına dair yurttaşların hak kayıplarının giderilmesine, karşılanmasına dair hiçbir muhatap, hiçbir yetkili bulamazken karşılaştıkları tek muhatap ve karşılaştıkları tek muamele deprem gerçeğinin üzerinin demagoji perdesiyle kapatılıp sürekli bir propaganda balonunun şişirilmesi oluyor, biraz önce burada yapıldığı gibi.

Örneğin, yine, bütçe döneminde günlerce süren bir propagandayla karşı karşıya kaldık. Depremzedelere binlerce evin teslim edildiğine yönelik propagandalar bu kürsüden özellikle yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Gösterişli törenler gerçekleştirmek için de deprem bölgeleri özellikle de Hatay ne yazık ki bir film setine dönüştürüldü. Dekoratif dokunuşlarla siyasi şovlar yapıldı ve o siyasi şovlar ardına depremzede halkımız yine kendi kaderlerine terk edilmiş oldu, deprem gerçeğine terk edilmiş oldu. Ama gelin görün ki gerçeklerden bahsedecek olursak örneğin, hastanelerin, aile sağlığı merkezlerinin yıkıldığı deprem bölgelerinde birinci basamak sağlık hizmetleri bile yok değerli arkadaşlar. Eğitim konteyner okullarda yapılmaya devam ediyor yine mesela. Gerçekten bir sürü ihlalden bahsedebiliriz hatta bugün geldiğimiz aşamada ihlal sarmalından bahsedebiliriz ama artık depremzede halkımız başta olmak üzere, gerçekten bu memleket yalana dolana, propagandaya, bu hamasete, demagojiye doydular. O yüzden "Gerçeklere biraz yüzünüzü dönün." diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Devamla) - Gerçeklere dönmek için de afet ve kriz yönetimi için bu Meclisi derhâl somut adım atmaya davet ediyoruz. Deprem dirençli kentler için hep birlikte sorumluluk alalım. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Deniz Demir.

Sayın Demir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan tam üç yıl önce 6 Şubat'ta ülkemiz büyük bir sarsıntıyla uyandı. Bu fotoğraf, 6 Şubatın kelimelere sığmayan gerçeğini tek karede anlatıyor. Travma yaşayan babayı enkaz altında cansız yatan 15 yaşındaki kızı Irmak Leyla'nın elini tutarken gösteren bu fotoğraf, Türkiye'nin yanı sıra dünya medyasında da geniş yer bulmuştu. Enkaz ortasında turuncu montuyla hayatta kalmış bir baba ama yüzündeki ifade "Kurtuldum." demiyor; yanındaki yatak, üzerindeki pembe örtü birisinin artık orada olmadığını fısıldıyor. Evin en mahrem eşyası enkazda kalmış, yaşam ile ölüm yan yana. Bu karede bağırarak bir acı yok, daha kötüsü var, sessiz bir yıkım. Babanın bakışı "Geç kaldınız." diyor, "Bu, kader değildi." diyor, "Beni değil, 15 yaşındaki kızım Irmak Leyla'yı kurtarmalıydınız." diyor. Bu fotoğraf bize şunu hatırlatıyor: Deprem bir an sürer ama ihmal ömür boyu yıkar. Bu yüzden, bu fotoğraf sadece bir felaket karesi değil bir utanma belgesi, hesap sorulması gereken an ve unutulursa yeniden yaşanacak bir acının habercisi. Bakmak zor ama bakmaktan kaçarsak bir gün yine aynı enkazın başında kalırız.

Değerli milletvekilleri, depremle ilgili en büyük teknik yanlışlarımızdan biri sadece üst yapıya odaklanmaktır. Ancak 6 Şubat bize bir kez daha göstermiştir ki "zemin emniyet gerilmesi" ve "sıvılaşma" kavramlarını dikkate almayan her yapı kâğıttan bir kuleye dönüşmeye mahkumdur. Özellikle Hatay, Antakya ve Adıyaman gibi alüvyon zemin üzerine kurulu bölgelerde yer altı su seviyesinin yüksekliği nedeniyle zemin sıvılaşmış, binalar statik yapısını korusa dahi zemine gömülmüş ve yan yatmıştır. Bu durum bize net bir teknik zorunluluk dayatmaktadır.

Geleceği kurtarmak için teknik olarak şu 3 adımı atmak Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli görevidir:

1) Sismik izolasyonun yaygınlaştırılması. Kritik kamu binalarında ve yüksek katlı konutlarda sismik izolatör kullanımı bir tercih değil zorunluluk hâline getirilmelidir.

2) Mühendislik denetiminde uzmanlaşma. Yapı denetim sistemini sadece evrak takibinden çıkarıp jeoloji ve geoteknik mühendisliği branşını bu sürecin merkezine koymalıyız.

3) Dijital ikiz ve izleme. Şehirlerimizin dijital ikizlerini oluşturarak gerçek zamanlı sensörlerle binaların yapısal sağlığını takip etmeliyiz.

Konuşmamı bu düzlem üzerine oturtmamın sebebi şudur: Biz teknik işleri çözelim, gerisi daha kolay halledilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

DENİZ DEMİR (Devamla) - Yapısal eksikliklerden dolayı büyük can ve mal kayıpları verdiğimiz 6 Şubatın yıl dönümünde verilen bu önergeyi destekliyor, komisyonun kurulmasının önemini bir kez daha takdirlerinize sunuyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Mustafa Alkayış.

Sayın Alkayış, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz deprem ülkesi, o vesileyle de dersimize iyi çalışmak, tedbirlerimizi son derece hassasiyetle almak durumundayız. 6 Şubatın yıl dönümündeyiz. Ben, 6 Şubat 2023 depreminde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, halkımıza tekrar başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Depremden en fazla etkilenen illerden biri olan Adıyaman'ımızda ve tüm deprem bölgesinde, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, devletimiz tüm imkânlarını seferber ederek planlı, kararlı ve güçlü bir afet yönetimi yürütmüştür. Enkaz kaldırma çalışmaları devam ederken eş zamanlı olarak kalıcı konutların temelleri atılmış, çadır kentlerden konteyner kentlere,

oradan da kalıcı konutlara uzanan güçlü bir koordinasyon süreci takip edilmiştir. Bugün geldiğimiz noktada, deprem bölgesinde 455 bin konutun tamamı inşa edilmiş ve süreç başarıyla tamamlanmıştır. Ancak bu çalışmalar yalnızca konut üretimiyle sınırlı kalmamıştır; Adıyaman başta olmak üzere depremden etkilenen tüm şehirlerimizde şehir estetiğini, tarihî ve kültürel dokuyu gözeten kent meydanı projeleri, sosyal donatı alanları ve yeni yaşam merkezleri hayata geçirilmiştir. Şehirlerimizi daha güvenli olduğu kadar daha da yaşanılabilir hâle getiriyoruz.

Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı tüm boyutuyla yürürlükte olup kurumlarımız arasında görev ve sorumlulukları açık biçimde tanımlayan temel bir çerçevedir. Bu çerçevenin sahadaki karşılığı da açıkça görülmektedir. Deprem bölgesinde ortaya konulan çalışmalar bunun en somut göstergesidir. Bununla birlikte deprem bölgesinde değil, deprem bölgesi dışındaki tüm illerimizde de riskli alanlarda da afet risklerini azaltmaya yönelik hazırlık ve uygulama çalışmalarımız kesintisiz sürmektedir. Özellikle Marmara Bölgesi başta olmak üzere, afetlere karşı dirençli şehirler inşa etmek için riski azaltma çalışmalarımız kararlılıkla sürüyor. Bu kapsamda kentsel dönüşüm çalışmalarımız hızlandırılmış, "Yerinde Dönüşüm" "Yarısı Bizden" kampanyaları, kira yardımı ve taşınma destekleriyle vatandaşlarımız özelinde sağlam ve dayanıklı konut stoku sürecin merkezine yerleştirilmiştir. Hedefimiz, güvenli konuta erişimi teşvik eden ve dönüşümü hızlandıran bir model oluşturmaktır.

AFAD'ımızın kriz ve koordinasyon yönetimi uluslararası ölçekte örnek alınan bir yapıya dönüşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen Sayın Alkayış.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - Bugün birçok ülke, afet sonrası yönetim kabiliyetimizi ve hızlı toparlanma sürecimizi yerinde incelemek üzere ülkemize gelmektedir.

Afet riskine karşı sağlık alanında yapılan yatırımların isabeti de 6 Şubat depreminde açıkça anlaşılmıştır. Şehir hastanelerimiz olağanüstü durumlarda kapasitelerini yüzde 70'e kadar artırabilmektedir; özellikle İstanbul'daki Çam ve Sakura Şehir Hastanemizin bu süreçteki rolü kamuoyu tarafından bilinmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sonuç olarak, afet anından bugüne kadar yürütülen bu süreç, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ve himayesinde planlı, sahaya yansıyan ve sonuç üreten bir devlet yönetiminin eseridir. Afet risklerine karşı sürekli hazırlıklı olan, riskleri azaltmayı esas alan bu anlayışla çalışmalarımıza kararlılıkla devam ediyor, genel görüşme açılma önergesini kabul etmediğimizi söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin bütün sonuçlarının araştırılması amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/2/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Şubat 2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin bütün sonuçlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (16213 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/2/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça Cupolo.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Değerli Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başından Genel Kurulu takip eden bütün halklarımız; bir iki gün içinde -6 Şubat günü- yakınlarının kaybını anacak olan, depremden etkilenen bütün halkları saygıyla selamlıyorum. Yaşamını yitirenleri bir kez daha saygıyla anıyorum.

6 Şubattan bugüne bin doksan beş gün geçti. Burada, belki Ankara'da her şeyin sıcak olduğu, bir düğmeyle çayın geldiği, bir düğmeyle kargonun geldiği bir yerden üç yıl bir çırpıda geçmiş gibi görünse de depremde yaşamını yitirenler; evini, sevdiğini, bir uzvunu, büyüdüğü sokağı, tanıdığı kenti kaybedip üç yıldır yağmurda çamur rezaleti içinde, yazın 50 dereceye gelen konteynerde, asbest rüzgârlarının estiği şantiye alanlarında yaşayanlar ve perşembe günleri mezarlıklara gidenler için 6 Şubat hâlâ saat 04.17'deki gibi yıkamaya devam ediyor. Hayati sürelerde ne aranabilen ne ulaşılabilen ama insanların ölüm saati kesinleştiğinde ortaya çıkan yönetim, şu aralar bir inşaat şirketi gibi gördüğü her boşluğa beton dökmeye devam ediyor. Üç yıldır bir gram ders alınmamış olsa ki AFAD hâlâ aynı AFAD; yolsuzluk ve vurgun deryası soruşturulmadan olduğu gibi, yeni afetlerde sorumsuz kalarak hayatına devam ediyor ve bütün bu olanlara, insan beceriksizliğiyle öldürücü hâle gelen bu duruma bizlerden "Takdiriilahî." dememiz bekleniyor. İliç için, Kartalkaya için, Elâzığ için, Soma için, 6 Şubat için hep "Takdiriilahî" diyorlar ama gördüğümüz şey bütün sorumlulukları itibarıyla takdiriidari ve bu takdiriidarenin aslında yapması gereken şey afet risk azaltma kanunu yapmak iken zemin ve temel etüt raporlarını sermayeye, rant alanlarına uygun hâle getirecek kanun teklifleri hazırlıyorlar ve deprem faillerini yargı paketlerinin içine sıkıştırmaya çalışıyorlar. Bir aydır bütün televizyonlar, iktidar kontrolündeki televizyonlar neredeyse inşaat şirketleri pazarlama haber odalarına dönmüş durumda. Anahtar kelimeler hep şunlar: Anahtar teslim, iyileşme, konut teslimi, normalleşme. 14 milyon insanı etkileyen deprem tablosunu normal görmemizi bekliyorlar. Oysa gerçek bu mu? Gerçek, üç yıldır bir teneke kutunun içinde, yağmur yağdığında çamura dönen o konteyner kentin içinde yaşamaktır. Gerçek, konteynerin küçüklüğü içinde nöbetleşe uyuyan ailelerin durumudur. Gerçek "anahtar teslim" diyerek şovla açılan ama suyu akmayan, altyapısı olmayan ve insanların, özellikle de engellilerin hiçbir şekilde geçemediği, erişemediği konutlardır. Gerçek, rezerv alanına çevrilen tarımsal araziler, deprem bölgesinde fırlayan genç işsizlik, dip yapan tarımsal faaliyet ve ödenemeyen borçlar ve barınma sorunudur. Deprem bölgesinde 6 Şubattan bugüne hâlâ dört suç işlenmeye devam ediyor ve bunlardan en büyüğü barınma suçu. Hâlâ 700 bin insan konteyner kentlerde yaşıyor ve konteyner kentlerde kalan insanlara neredeyse minnet ettiriliyor, "Buraları size biz bedava verdik." deniliyor. Sadece ev sahibi olan, mülkiyet sahibi olan kişilere ev yapılmışken, kiracı olan insanların girecek bir yeri yokken "Buralardan çıkın." deniyor.

Sağlık ve çevre suçu işleniyor. Milyonlarca ton enkaz maliyet artmasın diye tarım arazilerine, su havzalarına dökülüyor, ayrıştırma yapılmıyor. Türk Tabipleri Birliği her fırsatta "Asbest soluyoruz." diyor, bölgedeki çocukların ciğerleri asbest dolu; beş yıl sonra, on yıl sonra kanser vakaları arttığında tıpkı deprem sabahı yaptığınız gibi kervanı yolda mı düzmeye çalışacaksınız? Hastaneler hâlâ prefabrik, doktor yok, randevu yok, travma yaşamış insanların erişebileceği psikolog yok, deprem bölgelerinde yükselen bir şiddet, intihar gündemi var ve bu gündem ne yazık ki sizin gündeminiz değil. İçinde beton olmayan her şey bu iktidarın gündeminin dışında kalıyor.

Deprem sonrası kayıp bir kuşağın yaratıldığını görüyoruz. Kayıp kuşakla kastımız sınıf yüzü görmeyen, taşınmalı eğitimle uzaktaki okullara giden, bu okullarda da soğuk ortamda eğitim görmeye çalışan çocuklar. Bu çocukların İstanbul ve Ankara'da daha farklı koşullarda eğitim gören çocuklarla aynı rekabet ortamında aynı sınavlara girmesini gerçekçi buluyor musunuz?

Ve en ağır yara, şu an deprem bölgesindeki insanların kalbini en çok ağrıtan yara adalet suçu. Depremde yıkılan o lüks sitelerin, "cennetten bir köşe" diye satılan o mezarların müteahhitleri nerede; kaç yargılandı? Onlara izinleri veren kamu görevlilerinin kaç yargılandı? Davalar sürüncemede bırakıldı, bilirkişi raporları karartıldı, sorumlu kamu görevlilerine soruşturma izni bile verilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Hemen tamamlayacağım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Adalet Bakanı 1.491 dosyanın, 118 müştekinin olduğunu söylüyor. 53 bin canın gittiği, 107 bin insanın yaralandığı ve kim bilir kaçının depremden sonra aldıkları yaralar sebebiyle yaşamını yitirdiği, birçoğunun kederinden intihar ettiği, birçoğunun farklı sebeplerle yaşamını yitirdiği, 14 milyon insana cehennemin yaşatıldığı o 6 Şubatta sadece 118 kişi mi yargılanıyor?

6 Şubatta, steril bazı ortamlarda hazırlanmış o dekorların önünde anmaya gidecek, 04.17'de anmaya gidecek karar yapıcı ve çoğunluk gücü sahibi olan insanlara şu anda fay hatlarına yakın kentlerde yaşayan insanların bir korkusunu anımsatmak istiyorum. Bugün, İstanbul'da, Marmara'da, Van'da yatağa giderken "Deprem olursa ben enkaz altında kalırım, günlerce burada kalırım ve kimse beni kurtarmaya gelmez." diye düşünen insanların korkusunu ve ufukta bekleyen 6 Şubatları anımsatmak istiyorum. Sürekli "Siyasetüstü bir meseledir." deyip durmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Deprem tam siyasetin merkezindedir, siyasete göre de depreme yönelik bir politika belirlenmelidir. Tekrar, yaşamını yitiren bütün deprem mağdurlarını, deprem katliamında kaybettiklerimizi saygıyla anıyorum.

Sağ olun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremin 3'üncü yıl dönümünde, vefat eden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Elbette bu süre içerisinde pek çok iş yapıldı; konut yapıldı, şantiyeler çalışmaya devam ediyor. Bununla beraber, yapılanlar ile yapılması gerekenleri mukayese ettiğimizde ciddi bir eksikle de karşı karşıya olduğumuzu belirtmek durumundayım. Evet, Bakanlık, ilgili kurumlar gayret gösteriyor ama bilelim ki bu yapılan işler eğer depremzede istismar edilerek ortaya çıkarılırsa bundan bütün milletimiz rencide olur. 2026 bütçesinde faize 3 trilyona yakın rakam ödeyip depremzedeye 1,5 trilyon ödenecek olması doğal olarak kaynakların nereye gittiğini gösteriyor. Onun için de "Biz emekliye verecektik ama depremzede var. Biz aslında iş yapacaktık ama depremzede var." diyerek bütün krizlerin sebebi olarak depremzede gösterilirse bu vicdanlar yararlanmış olur. 455 bin konut teslim edildiğinden bahsediliyor; 455 bin kura çekildi, evlerin bir miktarı teslim edildi, bir miktarı da... Boş araziye deniyor ki: "Şurada biz yakında 6 katlı bina yapacağız, bunun 4'üncü katındaki daire senin olacak." Dolayısıyla devlet yöneticilerine dürüst davranmak yakışır; keşke "Şu kadar konut teslim ettik." değil "Şu kadar kura çektik." denilseydi çok daha doğru bir söz sarf edilmiş olurdu.

Pek çok sorundan biri şu: Vatandaşımız, ev alanlar boş senetlere imza atıyor; kaç lira borçlandığını, ne zaman, ne kadar ödeyeceğini bilmiyor. Konutların maliyetini kimse bilmiyor. Elbette bu milletin alın terleriyle, vergileriyle yapılmış olan bu harcamaları sormak, sorgulamak bu Meclisin en tabii görevidir.

Değerli milletvekilleri, önemli başka bir problem ihalelerle ilgili. Depremın üzerinden üç tam yıl geçti, Hatay esnafı hâlen hiçbir şekilde gelişmelerden yararlanamıyor. İhaleler açık artırma usulü, şeffaf yapılmıyor, doğrudan alım veya davetiye usulü iş yapılıyor; bu da büyük bir kamu zararına neden oluyor. Bunu sizlerin vicdanına sunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bir taraftan esnafımız krediye erişecek, kredi kullanımı için gittiğinde krediye giden adama deniyor ki: "Bana 'borcu yok' yazısı getir." Ya, Allah'tan korkun! Sizin aklınız, başınız yerinde mi? Bu adam evini, iş yerini, arabasını, her şeyini kaybetmiş; zaten borcu olduğu için senden kredi istiyor. Bir taraftan "KGF garantisinde." diyeceksin, bir taraftan da "'Borcu yok.' yazısı getir." diyeceksin. Mücbir sebep sona erdi, vatandaş taksitlendirme yapacak, diyorlar ki: "Bana teminat getir." Ya, insaf edin! Bu adamın hayatta hiçbir şeyi kalmamış, sana neyi teminat getirecek? Onun için de rezerv alanında ciddi sorunlar var. Bas bas bağıyor depremzede ama ne yazık ki bir muhatap bulamıyor. Sanayi siteleri hâlen teslim olmadı, deprem sonrası, hayat yeniden başladığı için hâlen istihdam en büyük sorun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ben konutlarla ilgili en önemli rakamı veriyorum: Hâlen insanımızın yüzde 50'si konteynerlerde yaşamaya devam ediyor. Nasrettin Hoca'nın kedi-ciğer hikâyesinde olduğu gibi siz 455 bin verdiyseniz bu insanlar niye hâlen bu konteynerlerde? Bu açıdan, evet, bu önergeyi önemli buluyoruz. Mutlaka bir komisyon çalışmalı, milletimizle gerçekleri paylaşmalı, bir bilinç oluşturulmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023'te yalnızca binalar yıkılmadı; şehirlerin hafızası, insanların emeği, çocukların geleceği enkaz altında kaldı. Deprem sonrası mücbir sebep hâli ilan edildi; vergiler, SGK primleri, borçlar ertelendi. Peki, ne oldu? Erteleme. İyileştirme olmadı, sadece yoksulluğun vadesi uzatıldı. Bugün depremzede esnaf dükkânını açamıyor, açan siftah yapamıyor, yapan da borçlarını üst üste yığılmış şekilde önünde buluyor. Yıkılan iş yerleri, geciken sigorta ödemeleri, kira baskısı, personel bulamama, tedarik zincirinin kopması... Esnaf diyor ki: "Ben ayağa kalkmadan borçlarım ayağa kalktı." 30 Kasım 2025 tarihinde İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde mücbir sebep bitti. Toparlanamayan bir şehirden, iş yapamayan esnaftan siz nasıl vergi toplamayı düşünüyorsunuz? Geçici yapılan uygulamalar ticareti canlandırmıyor. Esnafa borç affı, kalıcı destek olmadan deprem bölgesinde ticaret ayağa kalkmaz.

Sayın milletvekilleri, günlerdir kamuoyu vicdanını derinden etkileyen Epstein olayını takip ediyoruz. Bu konu gündeme gelmeden önce 2024 Temmuz ayındaki Genel Kurul konuşmamda "Çocuklarımız en değerlilerimiz, geleceğimiz; en yüksek ihtimamı göstermemiz gerekiyor. İçişleri Bakanlığına bazı sorularımız olacak: Depremde kaç çocuk vefat etti? Uzu veda eden çocuk sayısı kaç? Kayıp olan çocuk sayısının net rakamı kaçtır?" diye sordum. Sorularına o tarihten bu yana hiçbir cevap alamadım. Konteyner kentlerde çok ciddi bir güvenlik sorunu vardır. Bölgeden gelen haberlere göre eğitim kursu, gezi gibi faaliyetlere götürme bahanesiyle kaçırılan çocuklar olduğu iddia edilmektedir. Bu vahim iddialar araştırılarak gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır. Bakınız, ifadelerimiz çok açık, gayet net ancak hiçbir yetkili tarafıma ulaşmış da "Sen ne diyorsun?" demedi, iddialarımı araştırma gereği bile duymamış olacaklar ki "Böyle bir şey yok." bile demediler. O zaman biz gelen iddiaları, tarafımıza aktarılan bilgileri boşuna mı bu kürsüden duyuruyoruz? Çocuklarımızın güvenliğini sağlamadan, bir tek çocuğun bile akıbeti açıklığa kavuşmadan Meclis rahat edemez.

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, deprem nedeniyle yakınlarını kaybeden, yaşam mücadelesi süren ve acıları tarif edilmez değerli yurttaşlarımız ile hayatını kaybeden değerli yurttaşlarımızın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Değerli milletvekilleri, insan yaşamı istatistiki bir veri, bir tablo, bir sayı hiç değildir ancak bu ülkede ne yazık ki insan yaşamı en ucuz şey, arkasındaki acılar görmezden geliniyor; ülkenin canı, geleceği, emeği, kaynakları ve güvenliği yok ediliyor. Ya imar barışı yapılmış ya teknik yok sayılmış ve maalesef Türkiye afetlerde en yüksek zarar ve can kayıplarıyla ilk sıralarda yer almakta, dünyada ilk sıradayız maalesef arkadaşlar. 1999 Marmara depremlerinin ülke ekonomisine olan maliyetine baktığımız zaman 17 milyar dolar arkadaşlar, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerin maliyeti ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca 103,6 milyar dolar olarak açıklanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan deprem komisyonlarının ikisinde de yer almak durumunda kaldım ne yazık ki, hazırlanmış bu raporlarda maliyetin, 6 Şubat depremlerinin maliyetinin 148 milyar dolar olacağı ifade edilmiştir. Ben dilerdim ki -beş ay birisi, Bayraklı depreminden sonra oluşturulan rapordur bu, diğeri de Mayıs 2023'te hayata geçirdiğimiz- aylarca süren çalışma sonrası verilmiş bu önermeler keşke yasal olarak bağlamını bulsaydı, bu Mecliste karşılığını bulsaydı.

Evet, afetlerin neden olduğu kayıp ve zararlar sadece ekonomiyle sınırlandırılmaz elbette. Deprem bölgesindeki çok sayıda deprem davası beklenen adaleti sağlayamamıştır, can yarmaktadır hâlâ. 6 Şubat depremlerinde 650 bin konutu bir yılda teslim edeceğini ifade eden iktidar, 455 bin kalıcı konutu ancak 3'üncü yılın sonunda vermiştir. Konutların geçici olarak teslim edilmesi, kiracıların konut sahibi olamaması, enflasyon ve inşaat maliyetlerindeki aşırı artış ve reel olmaması, hibe ve kredilerin reel ve güncel olmaması nedeniyle müteahhit firmaların işleri yarım bırakması ve feshetmeleri sonucu, maalesef, pek çok insan konutuna kavuşmamıştır. Yine, hasar tespitlerinin sağlıklı olması nedeniyle binlerce insan hak sahipliği ya da hasar durumunu revize etmek

adına mahkemelerde hâlen sürünmekte ve davalar geciktiğinden hâlâ hak kayıpları yaşanmaktadır. İktidarın rezerv alan uygulaması deprem bölgesinde yaşayanların kâbusu olmuştur. Kalıcı afet konutlarının üstyapı inşaat hizmetleri büyük oranda tamamlanmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Hani, hep övünüyorsunuz ya arkadaşlar, Adana'dan örnek göstereyim: Afet konutlarının son durumu arkadaşlar, görmek isterseniz, Adana'daki afet konutlarının son durumu bu ne yazık ki. (CHP sıralarından alkışlar) Hepsi maalesef gördüğünüz gibi hasar almış vaziyette, bunlar deprem konutu. Tarihi kent merkezleri, doğa ve kültürel miras maalesef korunamamıştır. Yapılan köy evlerinin çoğu rantabl olmadığı için boş kalmaktadır, amacına uygun değildir. Kısacası, sözün özü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Değerli Başkanım, bir jeoloji mühendisi olarak, Deprem Komisyonunda da yer almış bir milletvekili olarak ben bir dakika daha uzatma rica edebilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Önerimiz şudur arkadaşlar: Ulusal afet yönetimi kamusal olmalıdır; sosyal adalete, hukuk devletine ve bilimsel teknik ilkelere uygun ve risk azaltma yaklaşımını öngören tarzda olmalıdır. İmar planlama, afet yapı üretimi ve denetimi, çevre gibi alanlardaki tüm mevzuat yeniden gözden geçirilmeli, eş güdümlü olmalı, koordineli olmalı ve bütünleşik bir afet risk azaltma stratejisi uygulanmalıdır. Afet risk azaltma kanununun bu Mecliste acilen çıkarılması gerekiyor ve jeolojik tehlikelerin çok yoğun olduğu ülkemizde acilen sakinim bandı ve diğer risk azaltıcı arazi kullanımı önlemlerinin bütün imar planlarına işlenmesi gerekiyor. Tabii ki toplanan 132 milyar lira deprem vergisi gibi vergilerin doğru yerde afet risk azaltma fonu olarak kullanılmasının ve afet riskini azaltmaya dönük kullanılmasının mutlaka sağlanması gerekiyor. Yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri mutlaka katılımcı bir şekilde bu afet yönetiminde aktör olarak beraber bulunmalı; afet, acil durum ve iklim değişikliği bakanlığı mutlaka kurulmalı ve afet suçu da Türk Ceza Kanunu'nda mutlaka yer almalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Sözün özü, imar barışı ve yapı kayıt belgesi gibi afet risklerine açık, deprem güvenliği olmayan, yapıları meşrulaştırmayan, duyarlı ve üretken merkezî ve yerel yönetimlere acilen ihtiyaç duyulmaktadır. Birlikte başaracağız arkadaşlar, suçu birbirimize atarak değil hep beraber, el ele vererek bu ülkeyi afetlerden kurtarmanın bir yolunu bulacağız diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Kemal Karahan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL KARAHAN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat depremlerinin üzerinden geçen üç yılda devletimiz tüm imkânlarıyla bölgede büyük bir ihya seferberliğini gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaları rant veya mülkiyet gaspı gibi asılsız kavramlarla gölgelemeye çalışmak haksızlıktır. Sayın milletvekilleri, deprem bölgesindeki geçici barınma alanları kalıcılaşmamış, cumhuriyet tarihinin en büyük konut hamlesiyle 100 binlerce konut, iş yeri ve köy evi tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir. Tüm yeni yerleşim alanları merkezî kanalizasyon ve su arıtma sistemleriyle entegre biçimde teslim edilmektedir. Örneğin, Hatay'da inşa edilen bu tünel Türkiye'nin en büyük atık su tüneli inşaatıdır; Defne, Antakya ve Samandağ ilçelerini kapsamaktadır. Tünel 5,6 metre çapında, 11,2 kilometre uzunluğundadır.

Sayın milletvekilleri, rezerv alan uygulamaları bir mülksüzleştirme değil bilimin ışığında güvenli ve modern kentler kurma projesidir. Vatandaşlarımızın mülkiyet hakları anayasal güvence altındadır.

Sayın milletvekilleri, mahkemelere gelince, hukuk sistemimiz sorumluların tespiti noktasında titizlikle çalışmaktadır. Cezasızlık kültürü iddiası bağımsız yargı organlarımıza yönelik haksız bir ithamdır, davalar şeffaf ve hukuka uygun şekilde ilerlemektedir. Depremden sonra davaların hızlandırılması için Adalet Bakanlığımız bölgeye 698 yeni mahkeme kurmuştur.

Değerli milletvekilleri, devletimiz bölgede sadece konut, iş yeri değil sosyal donatılardan hastanelere, eğitim alanlarından yerel ekonomiye kadar bütüncül bir kalkınma yürütmektedir. Bölge ekonomisinin Türkiye ortalamasından koptuğu iddiası, sağlanan devasa vergi muafiyetleri ve teşvikler göz önüne alındığında gerçek dışıdır.

Sayın milletvekilleri, bizim amacımız siyasi polemik değil vatandaşlarımızı bir an evvel sıcak yuvasına kavuşturmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

KEMAL KARAHAN (Devamla) - Bu sebeple, her türlü denetim ve şeffaflıkla yürütülen bu devasa ihya çalışması için başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere tüm bakanlarımıza, bürokratlarından memuruna, mühendisinden işçisine emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve arkadaşları tarafından, 2000 ve 2008 sonrası reformlarla bozulan emeklilik sisteminin denge ve hakkaniyet gözetilerek yeniden revize edilmesi amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4 Şubat 2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve arkadaşları tarafından, 2000 ve 2008 sonrası reformlarla bozulan emeklilik sisteminin denge ve hakkaniyet gözetilerek yeniden revize edilmesi amacıyla 4/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1650 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/2/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer'de söz.

Buyurun Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün burada bir vicdan meselesini konuşmak için milletin kürsüsündeyim. Geçtiğimiz günlerde bir esnaf gezisi sırasında Seher teyze elime bir doğal gaz faturası tutuşturdu, "Kızım buna bir bak." dedi. Sonra başını öne eğdi, "Bu ay yakmadım, yaksam da ödeyemem zaten." dedi. O faturada soğuğu hissetmek değil soğuğun içinde yaşamak vardı, 21'inci yüzyılda Türkiye'de battaniyeye sarılıp oturmak vardı, titreyerek bu kış da böyle geçsin diye dua etmek vardı. Bu ülkede yıllarca çalışmış, primini ödemiş emekli kendi evinde soğuktan tir tir titrerken biz burada normal bir tablo varmış gibi davranamayız. Bu mesele sadece ekonomi meselesi değildir arkadaşlar, bu bir vicdan meselesidir, emeklilik de bir lütuf değildir, aslında kazanılmış bir haktır ama bu hak bugün milyonlarca emekli için sadece hayatta kalma mücadelesine dönüşmüştür. Emekli maaşı artık yaşam maliyetini karşılamıyor, emekliler her ay hangi ihtiyacından vazgeçeceğini hesaplıyor. AKP iktidarı "60 yaşından sonra çalışan emekliler sınıfı" diye bir sınıf oluşturdu; emekli pazarda, sokakta, marketlerde çalışmaya da mahkûm edildi. Bu insanlar zaten bu ülke için yıllarca çalışmadı mı? Bu insanlar bu zamana kadar primlerini ödemedi mi? Bu insanlar bu ülkeye emek vermedi mi, alın teri dökmedi mi? Ama asıl vicdanları yaralayan ise sistemin adalet duygusunu ortadan kaldırmış olmasıdır. Bugün ülkemizde "ne kadar prim o kadar hak" ilkesi fiilen yok sayılmaktadır. 3600 gün prim ödeyen ile 9000 gün prim ödeyenin aynı maaşı aldığı bir tablo oluşturulmuştur yani daha uzun süre çalışan, daha fazla prim ödeyen, sisteme daha çok katkı veren emekli hak ettiğinin karşılığını alamaz hâle gelmiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu da fazla prim ödeyenin âdeta cezalandırıldığı bir düzendir. Bugün emekliler arasındaki maaş farkı, seviye 3 ile 5 bin lira arasında bir farka dönüşmüştür. Bu düzen emeklileri katman katman yoksulluk çizgisinde eşitleyen; emeğin niteliğini, yılların primini, alın terinin ağırlığını yok sayan bir yaklaşımı bizlere göstermektedir. Nitekim, dün TÜİK tarafından yüzde 4,84 olarak açıklanan ocak ayı enflasyonu, emeklinin cebine giren zammın daha ilk aydan nasıl buharlaştığının kanıtıdır. AKP'nin "1.062 lira." diye müjdelediği zam bu ay emekliden geri alındı. AKP'nin makyajlı verileriyle emeklinin cebinden bir ayda bin liradan fazla para alındı.

Değerli milletvekilleri, mevcut iktidar, emekliyi bir yük olarak, emeklilik hakkını da sosyal güvenliğin dışına çıkararak bir nevi sosyal yardım olarak göstermektedir. Onların bütçeye yük gördüğü emekli aslında bu ülkenin direğidir. Bir ömrün karşılığı da sadaka olmamalıdır. Mevcut iktidar, yıllardır, büyüyoruz safasatasını anlatıyor. Peki, emekli ne diyor biliyor musunuz? "Bizim tek sosyal faaliyetimiz var, o da market market gezip fiyat karşılaştırması yaparak en ucuz ürünü hangi markette bulabiliriz?" Eğer, gerçekten büyüyorsa Seher teyzem hâlen neden evinde üşüyor; pazarda fileler neden olmuyor, emekli 60 yaşından sonra neden hâlâ çalışmak zorunda kalıyor? Demek ki siz bunu adil bir şekilde paylaştıramıyorsunuz. Yandaşlarınızı doyurmaktan emekliyi açlığa, sefaletle mahkûm ediyorsunuz. Biz diyoruz ki gelin, hep birlikte bu adaletsizlikleri giderecek şekilde denge ve hakkaniyetin olduğu temel bir emeklilik sistemi kuralım. Emekli aylıklarının prim gün sayısı ve ödenen primle adil bir biçimde düzenleyen emeklilikte intibak yasasını hep birlikte gerçekleştirelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, eşitlik için intibak diyoruz, adalet için intibak diyoruz, emekliyi sefaletten kurtarmak için intibak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEMRA DİNÇER (Devamla) - Çünkü bu ülkenin emeklisi üşümeyi değil yıllarca ödediği primlerin karşılığını yani insanca yaşamayı hak ediyor. Sizin Gabar petrolünüz masal ama emeklinin açlığı ve sefaleti ne yazık ki bu ülkede bir gerçek.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; emeklinin her çeşidi darboğazda. Bu ülkeye ömrünü vermiş, alın teriyle bu topraklara değer katmış milyonlarca emeklimizin yaşadığı bu derin adaletsizlik zengini daha zenginleştiren, fakiri ise daha fakirleştiren düzeninizin ürünüdür; bunun müsebbibi ise sizlersiniz. Diğer tarafta, bizler ise her fırsatta emeklilerimizin yanındayız. Temsil vazifemize başladığımız günden beri emeklilerimizin her çağırdığı yerde yanlarında olduk, her bulunduğumuz yerde ise haklarını savunduk. Bugün yine emeklilerimizin yanındayız çünkü bugün geldikleri durum, kurmuş olduğunuz çarpık düzenin en belirgin tezahürüdür.

Kıymetli arkadaşlar, devlet sadece güvenliği sağlayan değil aynı zamanda sosyal adaleti tesis eden, zayıfı koruyan ve emeğin hakkını gözetken bir organizmadır. Yıllarca prim ödeyen, üretime katkı sunan, bu ülkenin kalkınmasında pay sahibi olan insanların bugün yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmesi sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmadığı gibi vicdani olarak da asla kabul edilemez.

Kıymetli arkadaşlar, şu an Türkiye'de emeklilik sistemi ne adildir ne de sürdürülebilirdir. "En düşük emekli maaşı 20 bin." deyip herkesi yoksullukta eşitlediniz. 9000 gün prim ödeyen ile 3600 gün prim ödeyen aynı maaşı alıyor. Bu nasıl bir ekonomistliktir?

Sizin "adalet" kelimesinden anladığınız bu mudur? Bir de çıkıp "Emeklilik bütçeye yük." diyorsunuz. 2009'da "Kriz var." diye diye dolaştığınızda dahi emekliler için millî gelirden ayırdığınız pay bugünkünden çok daha yüksek. Şimdi de mi kriz var? Peki sorumlusu kim? Dün olduğu gibi bugün de emeklilerimizin ve bütün vatandaşlarımızın hâlipûrmelalinden siz sorumlusunuz çünkü sizin kurmuş olduğunuz sistem, yıllarını bu millete adamış insanları sefalet sınırında yaşamaya mahkûm etmektedir. Emeklilerimizin önemli bir kısmı kira, gıda ve enerji giderlerini karşılamakta zorlanmakta; maaş artışları enflasyon karşısında erimekte, "ne kadar prim o kadar hak" ilkesi fiilen ortadan kalkmaktadır. Millî görüş, emeği kutsal görür. Alın terinin karşılığının tam zamanında verilmesi bir ekonomik tercih değil ahlaki bir zorunluluk olarak değerlendirilir. Bu nedenle, sosyal güvenlik sistemi bütçe dengesi ile insan onuru arasında bir tercih yapmaya zorlanıyorsa burada yeniden bir denge kurulması şarttır çünkü devletin gerçek itibarı en zayıf vatandaşının hayat standardıyla ölçülür.

Bu araştırma önergesi geçmiş reformların emekli aylıkları üzerindeki etkisini, aylık bağlama oranlarını, güncelleme katsayılarını ve prim maaş dengesini bütüncül biçimde inceleme imkânı sunacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Bu teklif herhangi bir siyasi polemğin değil bir sorunun çözüm arayışının ifadesidir. Bu yüzden, Saadet Partisi olarak, YENİ YOL Grubu olarak "hayra motor, şerre fren" düsturuyla, adil düzeni savunmanın gereği olarak emeğin hakkını korumak, kul hakkını gözetmek ve sosyal adaleti tahkim etmek adına söz konusu Meclis araştırması önerisini destekliyor, yapılacak çalışmanın daha adil ve sürdürülebilir bir emeklilik sistemine vesile olmasını temenni ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ne zaman emeklileri konuşsak, vallahi, özellikle ve de dikkatlice iktidar sıralarına bakıyorum ve şöyle düşünüyorum: Muhtemelen kendi kendilerine ve iç sesleriyle baş başa kaldıklarında onlar da biliyor ki Allah da biliyor ki emekliler devriktidarlarında perperişan oldular; 200 gram kıymaya, 1 kilo peynire muhtaç kaldılar; dışarıya çıkamaz oldular, kahveye gidemez oldular, kirayı ödeyemez oldular, hasılı rezil ve perişan oldular. Hayatlarının son deminde, paraya, imkâna, huzura en çok ihtiyaç hissettikleri dönemde, emeklilik gerçekten ağlanacak bir hâl oldu. Bunu inkâr edemezsiniz, etmemeniz de lazım çünkü sizin de vicdanınız var, sizin de çevrenizde seçmenleriniz var, akrabalarınız var, babanız var ve eş dostunuz var. Bu sınavı veremediniz, Cumhuriyet İttifakı olarak bu sınavda çok ağır bir şekilde kaldınız.

Bakınız, 16 milyon emekli, yirmi dört yıllık, işte, bu iktidarınızda, sözümona düzenlemeler yüzünden ilk defa açlığa, yokluğa ve yoksulluğa mahkûm ve düçar hâle geldi. Yarattığınız bu sefalet de tesadüf değil; bu sefaletin adı var, tarihi var aslında. 1999'da çıkan 4447 sayılı Kanun ne diyordu? "Millî gelir eğer artarsa emekli de pay alacak hem de maaşlara bu artışın kendilerine düşen payı yüzde 100 olarak işlenecek." denmişti.

2008'de geldiniz, krizi bahane ederek "Bu yüzde 100 çok." deyip bunu yüzde 30'a çektiniz, resmen bu yüzde 70 huzur payını çaldınız. Yetmedi, "1999-2008 arasında emekliye fazladan yüzde 24 verdik." diyerek geri almaya kalktınız. Allah'tan korkun, emekliye verilen maaş geri alınır mı? Ama siz aldınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Bitmedi, sonra aylık bağlama oranlarını düşürdünüz, güncelleme katsayılarını kuşa çevirdiniz -artık herkesin bildiği o devasa adaletsizliği- 3600 gün prim yatıran ile 9000 gün prim yatıranı eşitlediniz. Efendim, yalancı TÜİK'in aralıkta 0,89'ken ocakta 4,84 açıkladığı bu en son enflasyonla o vermiş olduğunuz bin lirayı da daha ceplerine girmeden aldınız. Efendim, bütün seçmenler, bütün emekliler, bütün milletimiz biliyor ki Türkiye Büyük Millet Meclisi emekliler meselesinde, Cumhuriyet İttifakı'nın tutumuyla birlikte, bütün emeklileri açlığa, yokluğa mahkûm etti. Bu ayıp da size yeter.

Öneriyi destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Mahmut Dindar.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT DINDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı ülkedeki tüm yaşlılarımızı yoksulluğa teslim etmiş durumdadır. Bu topluma yıllarca emek veren, sabırla çalışan yaşlılara ve emeklilere reva görülen 400 dolar birçok ülkede bir gecelik yemek parasıdır. Ömrünün sonunda 20 bin lirayla yaşamına devam etmeye çalışan yaşlılarımızın kirasını ödeyemediği için ucuz otel köşelerinde ölüme terk edildiği günlerden geçiyoruz. 20 bin TL'nin açlık sınırının ne kadar altında olduğunu anlatmamıza gerek yoktur, bu parayla geçinmek mümkün mü?

Değerli milletvekilleri, emeklilerin ve yaşlıların bu duruma gelmesi bir günde olmadı. Şu anda ülkemizde 4-5 çeşit emeklilik sistemi var, rezalet tam da burada ortaya çıkmaktadır. 1999 öncesi emekli olanlar ile 2000-2008 arası emekli olanlar arasında zaten ciddi hak kayıpları oluşmuştur. AKP'nin 4447 sayılı Kanun'la getirdiğine -ilk getirdiği yıllarda- bizler de sendikalar da bu durumun mezarda emeklilik olduğunu söyledik, çalışarak yoksullaşmadık dedik, emeğin çalınmasıdır dedik, kazanılmış hakların gasbıdır dedik. 2008 sonrası için "emeklilik" demek doğru değildir. Herkesin kavramları doğru kullanması gerekir. 2008'den sonra işe başlayan hiç kimse ne emeğinin ne de ödediği primin karşılığını alamayacaktır. Bu düzenlemeyle sosyal güvenlik sistemi çökmüştür. Kişilerin aylıklarından kesilen prim ve alacakları emekli aylığının maaşlarıyla bağlantısı kopmuştur. AKP hem emekli maaşlarını düşürdü hem de emekli olunması için gerekli olan prim sayısını artırdı. İstediyiniz kadar prim yatırın 65 yaşından önce emekli olmak hayal olmuştur. Emekli olduğunuzda da alacağınız aylık açlık sınırının altında kalacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugün asgari ücret 28 bin lirayken işçi maliyeti 40 bin liranın üzerindedir. Aradaki farkı alan AKP iktidarı bu prim ve vergileri nereye harcamaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - İşçi maliyetinin yüzde 30'undan fazlasına devlet el koymakta ama işsizlik maaşından, emekli maaşından, sağlık güvencesinden yararlanırken çok büyük sorunlar yaşamaktadır. Çalışan işçilerin yüzde 85'i işsiz kaldığında işsizlik maaşı alamıyor, işten çıkarıldığında kıdem tazminatı alamıyor; emekli alamıyor, emekli olduğunda da aç ve yoksul kalıyor.

Bu adaletsiz ve emek düşmanı sisteme son verilmelidir diyor, bu öneriyi destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Resul Kurt.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 6 Şubat, tarihimize asrın felaketi olarak kazınan o kara günün 3'üncü yıl dönümü. Gün ağarmadan şehirlerimiz yıkıldı, ocaklar söndü, binlerce canımız aramızdan ayrıldı. Milletvekilimiz Yakup Taş ve ailesi, kıymetli kardeşim Fatih Köroğlu ve ailesi, mali müşavir Nihat Karaaslan, Abbas Güler; birçok dostumuzu bu felakette kaybettik, nice canlarımızı toprağa verdik. 6 Şubat depremleri yalnızca binaları değil yolları, köprüleri, gönüllerimizi, hayallerimizi, geleceğimizi derinden sarsan bir felaket olmuştur. Depremi hemen ardından Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla uluslararası yardımı da kapsayan 4'üncü seviye alarm durumu ilan edilmiş, deprem bölgesinde olağanüstü hâl uygulaması başlatılmıştır. Bir millet aynı anda hem yas tutmuş hem birbirine kenetlenmiştir. Bu büyük felaketin hemen ardından devletimiz tüm imkânlarını deprem bölgesi için seferber etmiş, milletimiz de eşsiz bir dayanışma göstermiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ilk günden itibaren gece gündüz demeden büyük mücadeleyi sürdürdük. Bugün, şehirlerimizde konutları, sağlık ve eğitim kurumlarını, yolları, köprüleri, iş yerlerini, yolları inşa ederken kalplerimizi de birbirine daha sıkı bağlamaktayız ve bir daha böyle bir acı yaşanmaması için hep birlikte güçlü yarınlar inşa edeceğiz. Bu topraklar acıyı da umudu da birlikte yaşar, yaralarımızı birlikte sararız. Tüm deprem şehitlerimizi rahmetle anıyor, Türkiye'nin dört bir yanından gelerek hizmet eden tüm kamu görevlilerine, gönüllülere, STK'lere, hayırsever vatandaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, sosyal güvenlik sistemi bir ülkenin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda vicdani gücünün de aynasıdır. Bu sistem, insanı doğumdan ölüme kadar koruyan, çalışanın emeğini güvence altına alan, toplumda adalet duygusunu ayakta tutan temel bir yapıdır. İyi bir sosyal güvenlik sistemi sadece emekli maaşı ödeyen bir mekanizma değildir. İyi bir sosyal güvenlik sistemi, hastalıkta, işsizlikte, yaşlılıkta, engellilikte ve afet anlarında vatandaşının yanındadır. Vatandaşlarımız sağlık hizmetlerine hızlı, kaliteli ve eşit biçimde ulaşabilmelidir ki bu, AK PARTİ hükümetleri döneminde herkesin aynı şekilde sağlıktan faydalanması sağlanmıştır. Koruyucu sağlık politikaları bu sistemin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Öncelikle, sosyal güvenlik sistemi aynı süre çalışan, aynı primi ödeyen vatandaşlarımız arasında büyük gelir uçurumu olmamasını sağlamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

RESUL KURT (Devamla) - Emek, sistem içinde değersizleştirilmemelidir. Çalışan vatandaşlarımız, esnafımız, kadınlarımız, mevsimlik işçilerimiz, gençlerimiz, engelli vatandaşlarımız sistemin dışında kalmamalıdır. Bugünü kurtaran değil yarını güvence altına alan bir yapı sağlanmalıdır. Gelir tamamlayıcı bir sistemde emeklilikle ilgili haklar bütünsel bir şekilde geleceğe umutla bakmayı sağlamalıdır. Aktif sigortalı sayısı ile emekli sayısı arasındaki denge korunmalı, kayıt dışı istihdamla etkin mücadele edilmelidir. Sosyal güvenlik bir ayrıcalık değil vatandaşlık hakkıdır. Hedefimiz adaleti esas alan, insanı merkeze koyan, emeği koruyan, gelecek kuşaklara yük değil güven bırakan bir sosyal güvenlik sistemi inşa etmektir.

Sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf olduğundan oylama yapacağım.

Elektronik oylama için karar yeter sayısı arayacağım.

İki dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Başkanlık Divanında boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Başkanlık Divanında boş bulunan ve YENİ YOL Partisi Grubuna düşen kâtip üyelik için Gaziantep Milletvekili Sayın Ertuğrul Kaya aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN - İnsan Hakları İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve YENİ YOL Partisi Grubuna düşen bir üyelik için İzmir Milletvekili Mustafa Bilici aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili, İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) ¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 18'inci madde üzerinde verilen aynı mahiyetteki 3 önerenin oylama işleminde kalınmıştı.

Önergeleri hatırlatmak amacıyla tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Celal Fırat
İstanbul
Gülderen Varlı
Van

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Mehmet Akalın
Edirne
Hasan Toktaş
Bursa

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Rıdvan Uz
Çanakkale

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Yavuz Aydın
Trabzon

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinde yer alan "ayrı ayrı idari para cezası" ibaresinin "ayrı ayrı olarak idari para cezası" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın
Ömer Fethi Gürer
Niğde
İnan Akgün Alp
Kars

İsmail Atakan Ünver
Karaman
Cumhur Uzun
Muğla

Turan Taşkın Özer
İstanbul
Gizem Özcan
Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURETTİN ALAN (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kars Milletvekili İnan Akgün Alp.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Karayolları Trafik Kanunu'nun 18'inci maddesi üzerine söz hakkı bana düşmüştü ama ben bir konuda uyarıda bulunmak istiyorum, özellikle kıymetli muhalefet milletvekillerini bir konuda uyarmak istiyorum. Bu kanunun 6'ncı maddesine lütfen dikkat buyurunuz. İktidar partisi milletvekillerinin belki bazılarının çok iyi bildiğini düşünüyorum bu kanunun neden ihdas edilmek istendiğini fakat muhalefet dikkat buyursun.

6'ncı maddede, şehir içinde yük ve eşya taşıyan ve 3.500 kilogramdan daha ağır olan araçlara takograf zorunluluğu getiriliyor ve 17 koltuktan daha fazla yolcu taşıyan araçlara takograf zorunluluğu getiriliyor. Neden şimdiye kadar olmayan bu takograf zorunluluğu şimdi getirilmek isteniyor olabilir? Bu sorunun cevabı yine aynı maddede var çünkü bir yıl boyunca takograf bilgilerinin aynı zamanda veri depolama alanlarında depolanması da öngörülüyor bu kanunla. Eğer böyle olursa, düşünün ki yüz binlerce, belki de sayısı milyonlarca olan ticari araçların bir yıl içerisinde sürat bilgilerini ve katettikleri mesafeleri bir veri bankasında depolayacaklar. Milyonlarca büyüklükte depolama alanı gerekecek değil mi? İşte, bu 6'ncı maddenin asıl getirilmek istenmesinin sebebi budur. AK PARTİ şu anda, bildiğim kadarıyla Ankara'da yapılmakta olan dünyanın en büyük veri depolama alanlarından birine Türkiye'nin bütün...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Alp, bir saniye lütfen...

Sayın milletvekilleri, vallahi uyarmaktan bıktım, yoruldum. Ya, lütfen, kürsüde milletvekili var, konuşuyor. Aynı şey size yapılsa hoş mu yani. Lütfen, sükûneti sağlayalım, rica ediyorum.

Buyurun Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Düşünün ki Türkiye'de milyonlarca aracın sürat bilgilerini ve mesafe bilgilerini niye kaydetmek istemiş olabilirler? Bir yıl boyunca bunları kaydetmek kimin ne işine yarayacak? İşte, bence AK PARTİ milletvekillerinin de bakışlarından anlıyorum hiçbirisinin herhâlde bu konuda bilgisi de olduğunu düşünmüyorum. Büyük bir rant alanı yaratılmak isteniyor ve Türkiye'nin ticari araç sahipleri de bu ranta kurban edilmek isteniyor. Ben 6'ncı madde konusunda Meclisimizi uyarıyorum. Umarım geçmez ama geçerse bu kanun nedeniyle 300 bin liralık, 180 bin liralık cezalar ödemek zorunda kalacak vatandaşlarımız da bu cezaları yedikten sonra AK PARTİ'nin bu kıymetli milletvekillerini hayırla yâd etsinler.

Ben çok az süre bulan milletvekillerinden birisiyim. Kars'la ilgili bir konuya değineceğim vakit bulmuşken. 2026 Yılı Yatırım Programı ilan edildiği zaman hemen Resmî Gazete'yi açtım, Kars için ne öngörülmüş, ona bakmaya çalıştım. İlk baktığım yerde Kars'ta yapılmak istenen 500 yataklı devlet hastanesi vardı, bu hastaneye ne kadar bir kaynak ayrılmış ona baktım. Benim için önemli, niye önemli? Çünkü Allah sizin de geçmişlerimize rahmet etsin, ben annemi daha geçen yıl Kars Devlet Hastanesinde kaybettim. Ondan önce dedemi götürmüştüm Erzurum'a, cenazesini getirdim, babaannemi götürmüştüm cenazesini getirdim. Kars'ta bir devlet hastanesinin olmaması -bu sorunu yaşayan diğer illerin milletvekilleri de beni çok iyi anlayacaktır- aslında çok büyük bir sorun. İşte, Ağrı milletvekillerinin, Iğdır milletvekillerinin, Ardahan milletvekillerinin anlayacağını düşünüyorum.

Bu hastane Kars için yaşamsaldır ve bu hastanenin yapılması için biz çok mücadele ettik. Daha önce -biliyor musunuz, bakın, bir ilan göstereyim- 1 milyar 925 milyon liraya bu hastane aslında ihale edilmişti. Defalarca iptal edildi bu ihale, bir türlü istedikleri müteahhide gelmedi. Ondan sonra bu hastane 5 milyar 400 milyon liraya tekrardan ihale edildi. Bakın -bu da yatırım programında hastane için ayrılan miktar- 5 milyar 400 milyon liraya çıkmış olmasını da sineye çekiyoruz, yeter ki Kars'a bu hastane yapılsın fakat siz yatırım programında buraya sadece 332 milyon lira kaynak ayırmışsınız, yüzde 10'u bile değil arkadaşlar. Bu hızla giderse bu hastane en az on yılda yapılabilecek durumdadır; oysa bizim buna çok acil ihtiyacımız var.

Sizlerden rica ediyorum, Sayın Bakandan rica ediyorum, Kars Hastanesinin bu acil ödenek ihtiyacı lütfen giderilsin ve önümüzdeki döneme, önümüzdeki seneye yetiştirilmeye gayret edilsin.

Kars'ın bir önemli sorunu da atık su arıtma tesisinin olmayışdır, şehrin bütün kanalizasyonunun şehir içerisinden geçen Kars Çayı'na dökülmesi problemidir. Bu problemle ilgili de çok uzun zamandır mücadele ediyoruz; dernekler kurdurduk, yapılması için mücadele ettik. Biliyor musunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Sayın Başkanım, sözümü toparlayayım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - ...bu arıtma tesisi aslında 175 milyon liraya ihale edilmişti. Bakın, o dönemin ihalesine ilişkin yayınları da göstereyim. 175 milyon liraya ihale edilen bu tesisin defalarca ihalesi iptal edildi, en sonunda 1 milyar 590 milyon liraya kadar gelmiş oldu fakat yine bu tesisin bitmesi için ödenek tahsis edilmiyor, sadece bunun yedide 1'i oranında bir kaynak aktarılmış. Bu hızla giderse bu tesisin yapılması çok uzun zaman alacak. Şehir kokuyor, bütün atıklar dereye dökülüyor, güzelim şehrin güzelliklerini de yaşama imkânınız olmuyor. Kars için bu 2 hususta Genel Kurulun dikkatini celbediyorum, sayın bakanlardan rica ediyorum, bu 2 yatırımın da bitirilmesini talep ediyorum.

Saygılarımı arz ediyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Ersoy, buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 4 Şubat Dünya Kanser Günü'ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün 4 Şubat Dünya Kanser Günü. Kanserle mücadele tarlada kullanılan kimyasaldan soframıza gelen gıdanın güvenliğine kadar uzanan hayati bir halk sağlığı meselesidir. Özellikle dikkat çekmek isterim ki pestisit kullanımı tarımsal verimlilik konusu olduğu kadar doğrudan toplum sağlığını ilgilendiren stratejik bir alandır. Bilinçsiz pestisit kullanımı birçok kanser türüyle ilişkilendirilmektedir. İhracatta reddedilen pestisitli ürünlerin iç piyasada vatandaşlarımızın tüketimine sunulup sunulmadığı denetlenmelidir. Kanserle mücadeleyi sağlık politikalarının yanında tarım, çevre ve gıda güvenliği politikalarının merkezine yerleştirmek zorundayız. Kanserle mücadele eden tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyor, 4 Şubat Dünya Kanser Günü'nde farkındalık ve sorumluluk bilincinin artmasını temenni ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 18'inci madde üzerinde verilen önergelerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.25

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 19 ila 36'ncı maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her ne kadar yemek arasından sonra Genel Kurulda iktidar ve muhalefet temsilcilerinin tam manasıyla bulunmadığı bir ortamda bulunsak da aziz milletimiz bizleri izliyor. Biz aziz milletimize buradan seslenmeyi bir vazife olarak görüyoruz.

Değerli Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarımız; bu kanun teklifinin başına gelmeyen kalmadı yani deyim yerindeyse bu kanun teklifinin başına gelenler pişmiş tavuğun başına bile gelmedi. "Niçin?" diyeceksiniz. Hani rahmetli Demirel'in deyimiyse... "6 sefer gittik, 7'nci kez geldik." sözü Sayın Demirel'e aittir. Bu kanun teklifi de bu Genel Kurula 6 sefer geldi, 7'nci sefer gidecek gibi görünüyör çünkü bu kanunun görüşmelerinin ilk başladığı tarih haziran ayı. Komisyondan hazıranda geçti ama nasıl bir komisyondur? Değerli milletvekillerim, sevgili vatandaşlarımız; iktidar bu kanun teklifine kendisi inanmıyor. Kendisi inanmış olsa hazıranda Komisyondan geçen bir kanun teklifi -şubatin neredeyse ortasına geldik- hâlâ sürüncemede kalır mı? Eğer bu kanun teklifine hakkıyla inanmış olsalar... Bu kanun teklifini hazırlayan kim? İçişleri Bakanlığı bürokratları ve İçişleri Bakanlığı. Bu kanunun nerede görüşülmesi gerekir? İçişleri Komisyonunda görüşülmesi lazım ama İçişleri Komisyonu Başkanı ve üyeleri dahi bu kanunu görüşmeyi kendilerine zül addetmişler. Bu kanun teklifi Adalet Komisyonunda görüşülmek durumunda kaldı. İşte, Sayın Süleyman Bülbül burada, Adalet Komisyonumuzun değerli üyelerinden birisi, Komisyonda defalarca söyledik, dedik ki: "Ya, bu kanun teklifinin sahibi İçişleri Bakanlığı, komisyon olarak İçişleri Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor. Bunun Adalet Komisyonunda ne işi var?" diye sorduk ama inanmadığınız bu kanun teklifi Adalet Komisyonunda görüşüldü ve haziran ayında Komisyondan geçti. 6 sefer geldi, hâlâ bugün itibarıyla ikinci bölüm üzerinde konuşmalarımızı gerçekleştiriyoruz. O yüzden, bu kanun teklifinin başına gelenler pişmiş tavuğun başına gelmemiştir diye boşuna söylemiyorum. Ben inanıyorum ki bu kanun teklifi bu Parlamentoda yakın tarihte de yasalaşmayacak çünkü iktidarın buna dair inancı yok. Aziz milletimiz, iktidar sıralarında bir elin parmağını sayacak kadar iktidar mensubu milletvekili var, başka bir Allah'ın kulu yok. O nedenle, bizim şikâyetimiz milletimize, Genel Kurulda kimi kime şikâyet edeceksiniz? İçişleri Bakanlığının bürokratları burada ama kanunun asıl sahipleri, imza yetkililerinin hiçbirisi burada değil. O yüzden, değerli milletvekilleri, trafik kazaları bireysel ihmallerin ötesinde, kamu yönetiminin bütüncül ve yapısal müdahalesini gerektiren toplumsal bir güvenlik sorunudur. Sürücü hatalarının önlenmesi elbette önemlidir, biz bunları son derece önemsiyoruz ancak denetim eksiklikleri, altyapı yetersizlikleri ve toplumsal bilinç düzeyinin düşüklüğü gibi alanlarda köklü iyileştirmeler yapılmadan trafik güvenliğinin bütüncül olarak sağlanması mümkün değildir. Bir kanun, kamu düzenini sağlamak, özgürlükleri güvence altına almak için yapılır. Ancak önümüze getirilen teklif, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkiyi hukuk ilkeleri üzerinden değil ceza tarifeleri üzerinden kurmaktadır. Teklifin gerekçesi olarak sunulan caydırıcılık amacı ile içeriği arasında ciddi bir uyumsuzluk bulunmakta. Uygulamada zaten her yıl ciddi oranlarda artan idari para cezalarının; bu yıl itibarıyla yüzde 25,49... Ancak bu yasaya baktığımızda yüzde 200'ün üzerinde pek çok cezalandırma cihetine gidildiğini düşünüyorum. Bunun sebebi ne biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Bakın, bu Genel Kurulda iş kadınları var, iş insanları var, cebinden trafik cezası parası ödemiş insanlardan müteşekkil. Ama bu kanun teklifini getiren arkadaşlarımızın arkasındaki irade, Bakanlıktaki irade kim biliyor musunuz? Hayatı boyunca cebinden bir trafik cezası ödemiş isimler değil. Sayın Bakan ve yakın bürokratlarının tamamı fakülte bittiği andan itibaren devletin güvencesine girmiş, altına devletin arabasını almış, koruması, şoförü tahsis edilmiş kimseler. O yüzden, değerli milletvekilleri, burada 46 bin, 140 bin, 280 bin lira trafik cezasını öngörürken "Bu, caydırıcılık amaçlı." diyorlar. Nerede orantılılık?

Uğur Bey, yılların hukukçusunuz, ceza orantılı olmak durumunda değil mi? Burada caydırıcılıktan bahsedebilir miyiz?

Arkadaşlar, değerli milletimiz; "Uğur Bey" derken iktidar sıralarına seslenmiyorum, iktidar sıraları boş; İYİ Parti Grup Başkan Vekili sayın meslektaşım Uğur Poyraz'a, biraz önce bahsettiğim isim Sayın Süleyman Bülbül'e, Cumhuriyet Halk Partisi

sıralarına, Adalet Komisyonuna ve hukukçu arkadaşlarımıza sesleniyorum. Şimdi, İçişleri Bakanı cebinden bir 140 bin lira para cezası ödemiş olsa idi bu kanunda bir yaptırım olarak 140 bin lira yazar mıydı?

Sayın Başkanım, siz de bizi dinleyin; yıllarca Samsun'da Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptınız, artık akil insansınız, bu Meclisin duayenlerindensiniz. 280 bin lira ne demek Allah aşkına? Bu ülkede asgari ücretin 28 bin lira olduğu, en düşük emekli maaşının 20 bin lira olduğu, dolmuşta indi-bindi ücretinin 40 lira olduğu, taksimetrenin açıldığında 70 lira, 75 lira yazıldığı bir yerde dolmuş şoförü bu cezayı nasıl ödeyecek, taksi esnafı bu cezayı nasıl ödeyecek? Yarın Çarşamba'dan, Bafra'dan, Samsun'dan çıkan kamyon şoförü Ilgaz'da önü çevrildiğinde 280 bin lira cezayı nasıl ödeyecek Değerli Başkanım? Allah aşkına, yürütmeden geliyor diye bu kanun teklifini hiç mi sorguluyorsunuz? Hiç mi elinizi vicdanınıza koymuyorsunuz? Her geleni olduğu gibi geçirmek zorunda mısınız?

Bu arkadaşlarımız ülke yönetiminde Sayın Erdoğan'ın gölgesinde, yıllarca bürokraside olmuş olabilirler ama siyasetten anlamıyorlar, halkın sorunlarından anlamıyorlar, vatandaşın çektiği çilenin farkında değiller değerli milletvekilleri.

O yüzden, size, iktidar sıralarıyla birlikte Genel Kurula ve aziz milletimize sesleniyorum: Sizin burada gelir devşirmeyi amaçlayan bir zihniyetin ürünü olan bu kanun teklifine sahip çıkmayacağınızdan adımın -burada çok net ifade ediyorum ki- İdris Şahin olduğu kadar eminim. En azından, içinde az da olsa bir vicdan kırıntısı kalmışsa, vicdanınızda bir merhamet kalmışsa bu kanuna "evet" demezsiniz.

Kıymetli milletvekilleri, hukukta temel bir ilke -biraz önce de ifade ettim- ceza fiille orantılı olur. Burada bu bağı gören varsa söylesin. Bir ihlal üzerinden bir vatandaşın aylarca çalışarak kazanamayacağı tutarları talep ediyorsunuz. Görülüyor ki bütçede dikiş tutturamadıkça rota vatandaşın direksiyonuna kırılmış. Bu cezalar caydırmak için değil hazineye taze kan pompalamak için getirilmiş. Trafik güvenliği bahane, tahsilat şahane arkadaşlar yoksa trafik güvenliğini bu kadar önemseseniz önce trafikle alakalı bir eğitim, bir sosyolojik gerçek ve bu işin paydaşlarını bir dinlersiniz; şoförler odasını dinlersiniz, kamyoncu dinlersiniz, taksiciyi dinlersiniz, vatandaş dinlersiniz, ondan sonra bu kanun teklifini şekillendirirsiniz ama sizin bir tek derdiniz var: Kasa boşalmış, bunu nasıl dolduracağız? Başka bir gayeyle bu kanun teklifi buraya getirilmiş değil değerli milletvekilleri. O yüzden "Bu rakamların neyi ihtiva ettiğinin farkında mısınız Allah aşkına!" diye size sesleniyorum. Cezaların miktarı failin ekmeğinden fazlaysa o artık yaptırım değil mülkiyet hakkına yönelik idari bir müsadere. Yine, iktidar sıraları bizi dinlemediği hâlde şunu açıkça ifade etmekte fayda var: "Cebinde para varsa yollar sana sefa, yoksa rızık kapıları sana cefa." diyor, "Paran varsa yol senin, paran yoksa yol al kardeşim." diyorsunuz. Çünkü biz bunu İstanbul trafiğinde görüyoruz. Tahditli, sınırlı araç kullanabilecek kişi sayısı bu ülkede sınırlı ama gidin bir de İstanbul'daki o şerit ihlallerine bir bakın. Bunlar, iktidar mensubu partinin milletvekillerinin dışında, doğal hakkınız; hâkim ve savcıların dışında, ilçe başkanları bile emniyet şeridini kullanıyor, iktidar ortaklarınızın ilçe başkanlarına tahsisli plakalar verilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Hayhay.

Yani açıkça şunu söylüyorum: Değerli milletvekilleri, bir kanun teklifi yapılırken 86 milyonun tamamı düşünülerek kanun teklifi Parlamentoya getirilmeli. Yoksa siz cebinde parası olanların rahatlıkla ilga edebileceği, aşabileceği sorunları buraya getirirseniz ve hiçbir şekilde hayatı boyunca eline bu parayı verdiğiniz zaman sayamayacak insanlara bu kanun teklifini hazırlattırırsanız... Verin bakalım 280 bin lirayı, İçişleri Bakanı bu parayı sayabilecek mi? Hayatı boyunca hiç 280 bin liralık bir alışveriş yapmış mı? Okuldan mezun olduğu günden itibaren -dediğim gibi- bütün işesi devlet tarafından karşılanan isimlerin getirdiği bu kanun tekliflerine elinizi vicdanınıza koyarak karar verin, ona göre değerlendirme yapın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat...

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Karayolları Trafik Kanunu'nun ikinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, son beş yılda Türkiye'de trafik kazası sayıları ne kadar artmış biliyor musunuz? Ben söyleyeyim; yüzde 46,7; evet, yanlış duymadınız, 2020'de trafik kazası sayısı 983 bin iken 2024'te 1 milyon 144 binin üzerine çıkıyor. Kaza sayılarımız neredeyse yarı yarıya artmış. Bu hafta sonu da Antalya ve Burdur'da vatandaşlarımızı trafik canavarına kurban verdik. Bu kazalarda kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Yüce Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün burada görüşülen Karayolları Trafik Kanunu değişikliği iktidarın artık her toplumsal soruna tek bir reçete yazdığını bir kez daha açıkça göstermektedir; ceza artır, vatandaş korkut ve bütçeyi doldur. Bu teklif trafik güvenliğini sağlama iddiasıyla sunulmuştur Meclise ama ne yazık ki özü itibarıyla bir trafik güvenliği reformu değil bir ceza tahsilat paketidir.

Bakınız, 36 maddelik bu teklifte neredeyse her satırda şunu görüyoruz: "Yetmedi artırdık." "Az geldi, katladık." "Yine olmadı, 2 katına çıkardık." Peki, soruyorum buradan; Türkiye'de trafik kazaları gerçekten cezalar düşük olduğu için mi oluyor Sayın Bakan Yardımcısı yoksa denetimler adil olmadığı için mi, yollar güvensiz olduğu için mi, sürücü eğitimi yetersiz olduğu için mi? Bunların hiçbirine cevap yok çünkü iktidar sorunu çözmekle değil sorunun faturasını vatandaşa kesmekle meşgul. Bu cezalar orantılı değil, adil değil, toplumun gerçekleriyle hiç uyumlu değil. Bu artık caydırıcılık değil bu, gözdağıdır sayın milletvekilleri. Vatandaş bu cezaları kural koyma olarak değil "Devlet tuzak kuruyor." duygusuyla algılıyor ve üzülmeye başlıyor, bu algıyı yaratan vatandaş değil iktidarın ta kendisidir. Eğimli yollara, ani fren gerektiren kavşaklara, hız düşüşü mantıksız olan noktalara radar koyacaksınız, sonra da diyeceksiniz ki: "Biz can güvenliği için yaptık." Artık kimse buna inanmıyor. Vatandaş biliyor ki denetim adil değil, denetim şeffaf değil, denetim güvenlik için değil. Biz İYİ Parti olarak trafik güvenliğini çok önemsiyoruz ama bütçe açığını vatandaşa kesen bu anlayışı reddediyoruz. Ama mesele sadece trafik değildir sayın milletvekilleri, bu yaklaşım bugün Türkiye'de birçok alanda karşımıza çıkmaktadır.

Sayın vekiller, ülkemiz için çok önem arz eden o kadar çok sosyal problemimiz var ki ama dün de konu oldu, ben bugün de sizlerle bu konuyu ele almak istedim yani aziz milletimizle bu kürsüden paylaşmak istedim. Yani dün bir grup önerisi verildi uyuşturucu madde kullanımıyla ilgili ama reddedildi. Ya, sayın iktidar milletvekilleri -burada yoksunuz ama- siz verin, biz kabul edelim. Değerli

arkadaşlar, değerli milletvekilleri; siz verin, biz kabul edelim çünkü Türkiye'yi bugün madde bağımlılığı gibi ağır bir krizle iktidar başa bırakmıştır. Bugün için madde bağımlılığı artık bu ülkede ne münferit bir suç ne bireysel bir tercih ne de sadece bir güvenlik başlığıdır, bu mesele çocuklara kadar inmiştir. Dün daha, Tekirdağ Milletvekilimiz Sayın Selcan Taşcı dedi ki: "1.500 bebek anne karnında bağımlı." Bakın, ne kadar kötü günlerden geçtiğimizi ifade etmek için söylüyorum. Bu mesele, aileleri dağıtmış, mahalleleri çökertmiş, toplumu içten içe zehirleyen, çok boyutlu, yapısal bir krizdir.

Toplumda en büyük rahatsızlık şuradadır, baronlar ortada yok, şebekeler görünmez olmuş ama kullandıkları gerekçesiyle gözaltı ve tutuklanan oyuncular vesaire sürekli teşhir ediliyor. Bir de başarı operasyonu diye sunulan küçük yakalamaları duyuyoruz. Peki, soruyorum: Sayın milletvekilleri, bu ülkede uyuşturucudan kimler para kazanıyor? Bu ağları kim finanse ediyor? Kim bu trafiğin tepesinde oturanlar? Onlar neden görünmüyor? Bu durum toplumun vicdanını yaralıyor sayın milletvekilleri.

Türkiye'nin, bağımlılık yapıcı maddeler bakımından yalnızca transit ülke olma konumundan artık çıktığı, İstanbul'un üretim merkezine, Mersin'in dağıtım noktasına, ülkemizin hedef pazar hâline geldiği görülmektedir. Verilere göre, kullanım yaşının 12'ye kadar düştüğü, çocuk ve gençlerin önemli bir bölümünün kendi iradeleri dışında bağımlı hâle getirildiği ortaya konmaktadır. Bu çocukların ve gençlerin bağımlılık yoluyla suç ağlarında taşıyıcılık, satış, zorla çalıştırma ve cinsel sömürü gibi alanlarda kullanıldığına dair ciddi bulgular bulunmaktadır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin pek çok mahallesinde suç, bağımlılık ve yoksulluk kol kola gezmektedir; uzak yakın demeden kırsal mahallelerimiz dahi bağımlılıktan dert yanmaktadır. Madde bağımlılığı nedeniyle suça sürüklenen genç sayısı artmakta, aileler okullar ve sağlık birimleri bu yükün altında ezilmektedir. Bağımlılığa bağlı artan suç oranları şehirlerin huzur ve güvenliğini tehdit etmekte, toplumsal barışı aşındırmaktadır. 2024 yılında 375 bin kişi bağımlılık yapıcı maddelerle bağlantılı suçlar nedeniyle işlem görürken 2025 yılında 116.540 kişi bu suçlardan mahkûm olmuştur. Bu tablo, mevcut mücadelenin büyük ölçüde cezai ve kolluk odaklı yürütüldüğünü, buna karşın önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici politikaların yetersiz kaldığını göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, evet, bağımlılık tedavi sistemine bakıldığında ise 2024 yılında ayaktan tedavi merkezlerine yapılan başvuru sayısının 390.778 olarak kaydedildiği, yataklı tedavi merkezlerine yapılan başvuru sayısının yalnızca 10.776'da kaldığı kayıtlara geçmiştir. Yataklı tedaviye başvuranların yaklaşık yarısının ilk kez tedavi gördüğü, bu nedenle bağımlılığın erken aşamasında tespit edilemediği anlaşılmaktadır. Uzun süreli rehabilitasyon ve yeniden topluma kazandırma mekanizmalarının yetersizliği sorunun tekrar üretimine zemin hazırlamaktadır.

Evet, sayın milletvekilleri, işte bu nedenle diyoruz ki bu mesele yalnızca emniyetin değil sağlığın, eğitimin, sosyal hizmetlerin, yerel yönetimlerin ortak sorumluluğudur. Bağımlılıkla mücadele insanı merkeze alan bir devlet aklıyla ancak başarılabilir. Yüce Meclisin bu konuyu çok detaylı bir şekilde ele almasının önemli olduğunu bir kere daha ifade ediyorum. Her ne kadar 2008 ve 2018 yılında araştırma komisyonu kurularak rapor hazırlanmış olsa da bu son gelişmeleri iyi değerlendirmenin Türkiye Büyük Millet Meclisinin önemli bir görevi olduğunu tekrar hatırlatıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; zindanlarda direnen tüm arkadaşlarımızı ve onurlu bir barış için mücadele eden herkesi saygıyla selamlıyorum.

Rojava'da Kürt halkının ortaya koyduğu özgürlük iradesini, bedel pahasına inşa edilen direniş pratiğini ve ortak yaşam ısrarını saygıyla selamlıyoruz.

Suriye'de Kürt halkı uzun yıllardır Baas rejiminin inkâr ve asimilasyon politikalarına maruz kaldı. Ardından IŞİD'in vahşi saldırılarıyla fiziki ve kültürel varlığı hedef alındı. Buna rağmen kendi öz gücüyle Orta Doğu'nun savaş ve otoriterlik sarmalı içinde kadın özgürlüğünü, halkların eşitliğini ve inançların bir arada yaşamını esas alan demokratik bir toplumsal model yarattı. Rojava çölün ortasına açılan bir yaşam ırmağı gibi halkların geleceğine dair güçlü bir umut oldu ancak son dönemde Rojava'ya yönelik saldırılar yoğunlaştı. Suriye Geçici Hükûmeti ve destekçileri Kürt halkını ve elde edilen kazanımları hedef alıyor. Bu tehdit ortadan kalkmış sayılmaz. Türkiye'nin Kürtlerle yürütülen barış sürecine uygun biçimde Rojava gerçeğine karşı samimi, vicdani ve tarihsel birlikteliğinin sorumluluğunu gözetken bir tutum alması gerekmektedir. Onurlu bir barış bölge halklarının iradesine saygıyı ve Rojava'da kurulan demokratik yaşamın korunmasını zorunlu kılar. Halkların kendi kaderini belirleme hakkını savunan irade bugün Türkiye'de demokrasi ve barış talebini yükselten herkes için yol göstericidir. Dün sabah saatlerinde bileşen partimiz ESP başta olmak üzere Sosyalist Kadın Meclisleri, DİSK, LİMTER-İŞ ve BEKSAV çevresinde faaliyet yürüten çok sayıda kişi polis baskınlarıyla gözaltına alındı. ESP Eş Genel Başkanı Murat Çepni ve parti yöneticilerinin, gazetecilerin, sendikacıların ve ekoloji mücadelesi yürütenlerin hedef alınması siyasal muhalefeti bastırmaya dönük sistematik bir yönelimi ortaya koyuyor. Rojava'ya dönük saldırılara karşı demokratik tepki gösteren yurttaşlara uzanan bu baskılar toplumsal barışı zedeleyen bir tercihtir. Demokratik siyaset alanı genişlemek zorundadır. Gözaltına alınan herkesin derhâl serbest bırakılmasını talep ediyor, bu baskılara karşı halkların ortak mücadelesini selamlıyorum.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmekteyiz. Öncelikle şunu belirtmek isterim: Trafik güvenliğiyle ilgili sorunları çözmek bireysel değil kurumsal bir irade gerektirmektedir, sistemsel ve bütünlüklü çalışmalar yapmak gerekmektedir. Teklif olunan yasayla trafik kazalarının engellenmesi salt bir yaptırım ve ceza mantığıyla ele alınarak trafik idari para cezalarının miktarı fahiş oranlarda yükseltilip sürücü belgelerinin uzun sürelerle geri alınması ve iptali gibi yöntemlerle cezaların caydırıcılığını artırmak yoluna gidiliyor. Getirilerek istenen düzenlemeyle hak ve özgürlükler ile trafik güvenliği arasındaki dengenin kurulamayacağı ortadadır. Cezaların belirlenmesinde sosyoekonomik farklılıklar, özgün durumlar ve alternatif yaptırımlara yer verilerek sistemsel bir değişikliğe gidilmelidir ancak teklif olunan yasada bunlar göz önünde bulundurulmamış, yetersiz, çözülmeye elverişli olmayan, yeni adaletsizlikler ve sorunlar yaratma ihtimali taşıyan bir teklif sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe açıklarını kapatmanın en etkili yöntemi olarak görülen ve uygulanan yeni zamlar, vergi ve para cezalarının artırılması çözüm getirmek yerine vatandaşın sırtına yeni yükler yüklemesinden başka bir amaca hizmet etmemektedir. Teklifte getirilecek fahiş trafik cezaları trafik güvenliğini sağlamak amacından ziyade bütçe açığını kapatma amacı gütmektedir. Ekonomide açılan kara delikler halkın sırtına yüklenilerek kapatılamaz. Devletin kepçesinin içi getirilen vergilerle ve cezalarla doldurularak halka kaşıklık verilen maaş zamlarının halktan tekrar alınmasıyla bütçe açığı kapatılamayacaktır. Asgari ücrete denk gelen cezaları bu halkın nasıl ödeyeceği düşünülmemektedir. Hâlihazırda ekonomik darboğazda olan yurttaşlar için mevcut ceza miktarı oldukça ağırken bu teklifle miktarların daha da artırılması amaçlanmaktadır. Halktan ceza yoluyla para toplanırken sermayeye vergi afları ve kolaylıklar sağlanarak sosyal adalet ilkesiyle açıkça çelişilmektedir. Bütçe açığını kapatmak için vatandaşa yüklenmekten vazgeçilmelidir. Halkın cebine el atmak yerine israf durdurulmalıdır. Trafik güvenliği gibi önemli bir konu ekonomik bir sömürü aracına dönüştürülmemelidir. Yollar tüm yol kullanıcılarının güvenliği dikkate alınarak tasarlanmalıdır, var olan yollar güvenliğe uygun hâle getirilmelidir. Sorumluluğu yol kullanıcılarının üzerine yükleyerek trafik sisteminin aksayan diğer unsurları göz ardı edilmemelidir. İnsanların trafikte mutlaka hatalı davranabileceklerinden hareketle kara yolları ulaşım sisteminin -herhangi bir hatanın- ciddi yaralanmayla sonuçlanmayacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Kara yolu trafiğinde güvenlikten sadece yol kullanıcıları sorumlu tutulmamalıdır. Salt cezalandırmaya dönük bir anlayış yurttaşların adil düzene olan inancını zayıflatacak ve cezanın caydırıcı niteliği de etkisini yitirecektir. Kuzey Marmara ve TEM Otoyolu'nda son zamanlarda meydana gelen ciddi trafik kazaları otoyollardaki güvenlik önlemlerini ve gişe sistemlerinin yapılarını yeniden değerlendirme ihtiyacını bizlere göstermektedir. Seyir hâlindeyken aniden karşılaşılan beton bloklar ve bariyerler ufak bir dikkatsizlik sonucu ciddi kazalara sebep olabilmektedir. Otoyol giriş ve çıkışlarındaki bariyerli ve beton blokluk sistemler risk oluşturmaktadır. Bu riskleri ortadan kaldırmak için çözüm üretilmeli, gişelerin kaldırılması ve serbest geçiş sistemlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan Karayolu Trafik Kaza İstatistiklerine göre, trafik kazalarının en çok yaşandığı ilk 5 il Bingöl, Dersim, Bitlis, Şırnak ve seçim bölgem Hakkâri olmuştur. Bu bir tesadüf mü yoksa yaşanan kazalar yoksunluktan kaynaklanan bir zorunluluk mudur, bu konular tartışılıp çözüm üretilmelidir. Trafik cezalarının sürekli ve düzenli olarak artırılması trafikte mutlak bir iyileştirme getirmeyecektir. Türkiye'nin en dağlık ve engebeli yerlerinden biri olan seçim bölgem Hakkâri ilinin Yüksekova, Şemdinli, Derecik ve Çukurca ilçelerini bağlayan kara yolunda her 50 metrede bir virajın olması ve yol kenarlarının bariyersiz olması nedeniyle her sene onlarca kaza yaşanmaktadır. Çoğu zaman meydana gelen kazalar nedeniyle ne yazık ki Zap suyuna kapılan cenazelere bile ulaşılamamaktadır. Yolların dar ve virajlı olmasından dolayı hız sınırı düşük olsa bile yaşanan trafik kazalarının yüzde 80'i yolların bariyersiz olmasından kaynaklanmaktadır. Hükûmetin en çok övündüğü icraatlardan biri ulaşım politikası iken Hakkâri'de kronik hâle gelen kazaların yaşanmasına neden olan dar ve bariyersiz yol sorunu bir türlü çözülememektedir. Bu kazaların bir daha yaşanmaması için yetkili makamlara yapılmış olan tüm müracaatlar sonuçsuz kalmaktadır. Meydana gelen trafik kazaları bölgenin rutin bir sorunu hâline gelmiştir. Trafik kazalarının önlenmesi için Hakkâri iline bağlı Yüksekova, Şemdinli, Derecik ve Çukurca ilçelerini birbirine bağlayan kara yollarının mevcut sorunları acil bir şekilde çözülmeli ve ulaşım güvenli hâle getirilmelidir. Âdeta ölüm yoluna dönüşen Hakkâri-Van-Şırnak kara yollarında kazalara sebep olan hataların giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. İdarenin hizmet kusurundan kaynaklanan trafik kazalarında yaşanan kayıpların sorumlusu olarak yol kullanıcılarının gösterilmesine ne zamana kadar devam edilecektir? Yapılması gereken salt cezaları artırmak değil hukuksuzlukları sonlandırmak, yargıya olan güveni artırmaktır. Kara yolu yapısında ve üzerine yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak ve denetlemek, yolların trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak idarenin sorumluluğundadır. Halka yüklenmek yerine sorumluluklarınızı yerine getirin, gereksiz harcamalarınızı kısın, müteahhitlere verdiğiniz döviz endeksli hazine getirilerini kaldırın. Bunlar yapıldığı zaman akıl dışı yöntemlere başvurarak vatandaşın sırtındaki yükü arttırmak yerine gerçekten halkın güvenliğini sağlamış olursunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; trafik güvenliği bahanesiyle ceza sisteminin mali kaynak hâline getirilmesine karşı olduğumuzu belirterek maddi ceza artırımlarında kademeli, gelir düzeyine göre derecelendirilmiş, trafik kazalarına ve trafik güvenliğine dair sistematik bir bakış açısıyla hazırlanan, bilimsel, objektif ve çözümücü alternatiflere dayalı bir yaklaşımın belirlenerek ilgili maddelerin yeniden değerlendirilmesi ve kamu güvenliği ile sosyal adaleti aynı anda gözeten bir yaklaşımla düzenlemenin gerekli olduğu görülüyor.

Kanun teklifinin geneline "hayır" oyu vereceğimizi bildiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Süleyman Bülbul.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine söz aldım.

İdris Şahin Vekilimin de söylediği gibi, etki analizi ve bu konuda gerekli düzenlemeler yapılmamış; fahiş miktarlarda artışları sağlayan, anayasal anlamda da birçok ihlale neden olan bir kanun. Orantılı, ölçülü ve adaletli olma ilkelerine uygun değil; ceza adaletine ve eşitliğe aykırılık teşkil eden bir yasa teklifi; yoksula ağır, zengine hafif gelen bir yasa teklifi; sosyal adalet ilkesini zedeleyen bir anlayış taşıyan yasa teklifi; mülki amirlere devrettiği müsadere yetkisiyle yargı yetkisini çiğneyen bir yasa teklifi; Cumhurbaşkanına tanındığı geniş artırım yetkileriyle Meclisi, yasamayı etkisizleştiren bir yasa teklifi. Yasama yetkisini yönetmelikler eliyle idareye devreden, yeterince irdelenmeyen yaptırımlar neticesinde ehliyeti iptal edilen vatandaşların kimi zaman anayasal çalışma hakkını gasbeden bu düzenleme açıkça Anayasa'ya aykırıdır.

Peki, bu kanun neye hizmet ediyor? Trafik idari para cezası tutarları zaten her yıl yeniden değerlendirme oranında yani fahiş miktarda artırılıyor. İşçiye, emekliye, asgari ücretliye verilmeyen zam oranları bu cezaların, harçların artışında ne yazık ki vatandaşa tereddütsüz uygulanıyor. İktidar, emekliye verilen 18.938 lirayı lütufmuş gibi günlük 35 lira artırarak 2026 yılında 20 bin lira yaptı. Temel ücret hâline gelen asgari ücreti ise 28.075 lira yaptı ama konu vatandaşa ceza kesmek olunca hemen eller yukarı kalkıyor, bol keseden artırıma devam ediliyor.

Kanunun gerekçesini incelediğimizde, cezaların caydırıcı olmasının ihlalleri ve kazaları azaltacağı, radara yakalanma oranının yüzde 75 civarında düşeceği gerekçede belirtilmiş. Madem ki bu kanun çıkınca ihlaller azalacaktı, o zaman AKP iktidarı neden son beş yılda trafik cezalarından elde ettiği toplam geliri sadece 2026 yılında elde etmeyi hedefliyor? 2026 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nde 98 milyar TL gelir hedeflenmesi bir tutarsızlık değil mi? Dolayısıyla önümüze konulan bu kanun teklifinin ne can güvenliğiyle ne de mal güvenliğiyle ilgili olmadığı açıkça ortada. Trafik cezalarını ölçüsüz, orantısız, sosyal adaleti zedeler biçimde arttıran bu teklifin asıl amacının güvenlik değil bütçeye kaynak bulma telaşı olduğu ortaya çıkıyor. Yargı operasyonlarıyla feda ettiğiniz ekonomiyi böyle örtülü soygunlarla vatandaşın omzuna yüklemeye çalışıyorsunuz. Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'na yargı eliyle siyasi operasyon yapılan 19 Mart tarihinden sonra Merkez Bankası 60 milyar dolar rezerv harcadı. İşçiden, emekliden, memurdan, yoksuldan, çiftçiden, esnaftan esirgenen bu para iktidarın siyasi oyunlarına ne yazık ki feda edildi.

Değerli arkadaşlar, yoksulluk milletin kaderi değildir ama AKP iktidarında halk açıkça yoksullaştı. TÜRK-İŞ'in ocak ayında açıkladığı 4 kişilik ailenin aylık gıda harcaması tutarı olan açlık sınırı 31.224 TL, gıdayla birlikte tüm temel harcamalar için haneye girmesi gereken toplam gelir tutarı yani yoksulluk sınırı 101.706 TL, mutfak enflasyonu ise yıllık ortalama yüzde 39,79. Bu veriler açıkça yoksullaşan Türkiye verileri değil de nedir? 2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, bugün sosyal yardımla geçinen hane sayısı 4,5 milyonu aştı. (CHP sıralarından alkışlar) TÜİK'in 4 kişilik hane hesabıyla Türkiye'de sosyal yardıma muhtaç kişi sayısı ise 18 milyon 298 bin 736'ya ulaştı, GSS prim borcunu ödeyemeyen kişi sayısı ise 9,5 milyona dayandı. 24 milyon derdest icra takibi olan dosya var, vatandaş borcu borçla kapatır hâle geldi yani yirmi dört yılda Türkiye'nin geldiği nokta AKP iktidarında bu. Faiz ödemeleri nedeniyle ayrılan 2 trilyon lirayı vatandaşa, çiftçiye, emekliye, esnafa çok gördüler; bir de çıkıp milletin ne yazık ki alay etmeye başladılar. Düşünebiliyor musunuz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak burada emekliye destek olarak yapmış olduğumuz eylemi bile bir reyting, bir şov olarak gördü bir Grup Başkan Vekili. (CHP sıralarından alkışlar) Diğer bir Grup Başkan Vekili ise Gabar Dağı'ndan çıkacak varil hesabına göre emekliye refah payı verileceğini açıkladı yani milletin aklıyla açıkça alay ediyorlar. İşte, AK PARTİ iktidarının geldiği nokta bu. İşçi, emekçi, çiftçi, umutlarını kaybeden gençler yirmi dört yıllık iktidarın bu gerçek dışı vaatlerine inanır mı? İnanmaz.

Şimdi gelelim TÜİK'e, gaspçı TÜİK'e. Neden "gaspçı" diyorum arkadaşlar? TÜİK açıkça emeklinin, memurun, işçinin hakkını gasbediyor. Enflasyon ekim ayında yüzde 2,5; kasım ayında yüzde 0,87; aralık ayında yüzde 0,89 açıklandığı hâlde ne hikmetse ocak ayı enflasyonu TÜİK rakamlarına göre 4,84 olarak açıklandı. Yani geçen üç ayın toplamını koysak bu ayın açıklanan enflasyon rakamına ulaşmıyor ama eğer TÜİK ekim, kasım ve aralık enflasyonunu 4,84 olarak açıklasaydı işçi ve BAĞ-KUR emekli aylıkları zam oranı yüzde 21,2; memur ve memur emeklilerinin enflasyon farkıyla zammı da yüzde 28,1 olacaktı. Bu, açıkça memurun, işçinin, emeklinin cebinden çalınan para ama bu hesabı da TÜİK'ten önümüzdeki dönemde CHP iktidarında soracağız, bunun hesabı mutlaka sorulacak. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, iktidara seslenmek istiyorum ama seslenecek iktidar vekilleri yok, nerede oldukları da meçhul yani nerede oldukları da belli değil. "Enflasyon düşüyor, ekonomimiz büyüyor." masalınızı çocuğunu okula aç gönderen anneye, çocuğunun ayakkabısını alamayan babaya anlatmaya çalışın. 20 bin lirayla sefaletle mahkûm ettiğiniz emekliye anlatın büyümeyi. Açlık sınırının altında, 28.075 lira ücretle yaşamaya mahkûm olan asgari ücretliye anlatın büyümeyi. Pazardan eli boş dönen vatandaşa anlatın büyümeyi. Ev kirasını ödeyemediği için Ulus'ta pansiyonlarda kalan emeklilere anlatın büyümeyi. İş bulamayan gençlere, beyin göçü olup da Avrupa'ya gitmek isteyen gençlere anlatın büyümeyi. Maliyetleri karşılayamadığı için tarlasını boş bırakan çiftçiye anlatın yüzde 4,5 oranındaki büyümeyi. Ağır vergiler yüzünden kepenk kapatan esnafa anlatın büyümeyi.

Böyle, kanunları araçsallaştırıp halkın sırtına fahiş trafik ceza artırımlarıyla yük bindirerek ekonomiyi düzeltemezsiniz. Ekonominin düzeltilmesi için Türkiye'de ilk önce hukuk devleti olacak, Türkiye'de ilk önce hukuk reformu olacak. Anayasa Mahkemesi kararlarının tanınmadığı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmadığı, seçilmişlerin cezaevine konulduğu, anayasal hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı; seçilmiş belediye başkanlarına, siyasilere, gazetecilere, öğrencilere, iş insanlarına, sanatçılara kadar uzanan yargı operasyonlarının olduğu bir ülkede ekonomi düzeltilemez. Türkiye, siyasi tutuklamaların, gözdağı için yapılan gözaltıların, iktidar güdümlü yargı süreçlerinin, cezaevi zulümlerinin, AKP gibi düşünüp karar veren yargıçların ülkesi oldukça Türkiye'de ekonomi düzelemez. AKP gibi düşünüp karar veren yargıçların ülkesi oldukça ekonomi düzelemez, bu sözcükler aynı zamanda Avrupa Konseyinin 2024-2025 Raporu'nda da aynen vardı. Sırf bir seçim daha kazanmak için kurduğunuz yargı oyunları Türkiye'yi ne yazık ki buraya getirdiniz; ekonomiyi, sağlığı, eğitimi, hukuku buraya getirdiniz.

Değerli arkadaşlar, çözüm ne? Çözüm basit; Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı ülkeyi soktuğunuz bu karanlıktan mutlaka çıkaracak, mutlaka çıkaracak. (CHP sıralarından alkışlar) CHP iktidarında programımız şunlar: Market fiyatları her hafta değişmeyecek, enflasyon kalıcı olarak tek haneye indirilecek. Maaşlar ayın ortasında erimeyecek, insanlar gelirleriyle ay sonunu planlayabilir hâle gelecek. CHP iktidarında asgari ücret açlık sınırına değil insanca yaşam maliyetine göre belirlenecek. CHP iktidarında emekliler çalışmak zorunda bırakılmayacak, emekli maaşları yoksulluk sınırının altında kalmayacak, emekli her ay "Bu para yetmez." korkusuyla yaşamayacak. CHP iktidarında çalışanlar sigortasız, güvencesiz ve geçici işlere mahkûm edilmeyecek, güvenceli istihdam esas olacak. CHP iktidarında işçinin maaşı patronun keyfine bırakılmayacak, sendikal haklar ve toplu sözleşme gerçek anlamda korunacak. Kiralar kontrolsüz biçimde artmayacak, barınma piyasanın değil devletin sorumluluğu olarak ele alınacak; devlet sosyal konut üretecek, ev sahibi olmak veya insanca kirada oturmak lüks olmaktan çıkacak. CHP iktidarında elektrik ve doğal gaz faturaları gelir düzeyini aşmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Enerjiye erişim temel bir hak olarak düzenlenecek. Maaşlı çalışan dolaylı vergilerle ezilmeyecek; az kazanan az, çok kazanan çok vergi alınacak. CHP iktidarında gençler üniversite bitirdiği hâlde işsiz kalmayacak, nitelikli ve güvenceli iş alanları yaratılacak. CHP iktidarında gençlerin aile evine mahkûm yaşaması kader olmaktan çıkarılacak. CHP iktidarında kadınlar çalışabilmek için bakım yüküyle boğulmayacak, kreş ve bakım hizmetleri kamusal olarak sağlanacak. Devlet ekonomide seyirci olmayacak, üretim ve planlamada aktif rol üstlenecek. CHP iktidarında Anayasa rafa

kaldırılmayacak, anayasal hak ve özgürlükler korkusuzca yaşanacak, demokrasi ve hukuk devleti inşa edilecek. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülül.

Sayın Bülül, şahsınız adına da konuşma talebiniz olduğundan süreniz on beş dakikadır.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaklaşık iki buçuk aydır bu konuşmaya kavuşmaya çalışıyorduk, şükürler olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak temel gayemiz milletimizin can ve mal güvenliğinin en üst seviyede korunmasını sağlamaktır. 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin genel gerekçesinde belirtildiği üzere, alınan tüm tedbirlere rağmen ülkemizde yaşanan trafik kazalarında 2024 yılında 6.351 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 385 bin vatandaşımız yaralanmıştır. Yaşanan bu vahim tablo Karayolları Trafik Kanunu'nda yeni bir düzenlemenin hayata geçirilmesini zorunlu kılmıştır. Yaşanan kayıpların terör eylemleri veya kasten öldürme gibi fiillerden kaynaklanan can kayıplarının önemli ölçüde üzerine çıktığı görülmektedir. Bu nedenle, trafik güvenliğinin sağlanması bir bakımdan sadece idari bir denetim konusu değil aynı zamanda kamu güvenliğinin, can ve mal emniyetinin sağlanması anlamına gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin ilk 18 maddesiyle genel olarak trafik disiplini bozan temel ihlallere karşı caydırıcılık sağlanırken Genel Kurulumuzda görüşülmekte olan ikinci bölümde yer alan maddelerde ise trafik güvenliğinin teknolojik, hukuki ve sosyal boyutlarının sağlamaştırılması yer almaktadır. Bu düzenlemelerin, iddia edildiği gibi cezaların amacının bütçe gelirlerini artırmak değil nihai olarak ihlallerin azaltılması ve caydırıcılığın artırılması şeklinde algılanması gerekmektedir.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin ikinci bölümünde bulunan düzenlemelerde önemli hususlar hükme bağlanmaktadır. Çerçeve 20'nci maddede, motorlu bisiklet veya motosiklet cinsi araçlarla tek tekerlek üzerinde, sele üzerine yatarak veya sürüş güvenliğini olumsuz yönde etkileyecek benzeri akrobatik hareketler yapılması yasaklanmaktadır; bu ihlali yapanlara 46 bin Türk lirası idari para cezasının uygulanması, sürücü belgelerinin altmış gün geri alınması ve araçların da trafikten altmış gün men edilmesi şeklinde düzenleme yapılmıştır. Böylelikle, motorlu araçlarla tehlikeli hareketler yaparak kamu güvenliğini hiçe sayanlara yönelik yaptırımlar artık bu fiilleri işleyenlere daha pahalıya mal olacaktır.

Aynı kararlılık 21'inci maddede, kamuoyunda "drift" olarak bilinen trafik güvenliğini ciddi anlamda tehlikeye sokan eylemlerde de kendini göstermektedir. Bilerek ve isteyerek aracın yönünün değiştirilmesi veya kendi etrafında döndürülmesi durumunda uygulanan ceza 140 bin Türk lirasına çıkarılmakta ve sürücü belgeleri altmış gün süreyle geri alınmaktadır. Düzenlemeyle birlikte, kara yolunda gerekli güvenlik önlemleri alınmadan izinsiz koşu veya yarış yapılmasının önlenmesine yönelik yaptırımlar da ağırlaştırılmaktadır. Yarış yapan araç sürücülerine 46 bin Türk lirası idari para cezası ve sürücü belgelerine bir yıl el konulması söz konusu olacaktır. Bu tür ihlallerin kazalara bağlı ölüm veya ciddi yaralanmalara sebebiyet vermesi hâlinde de Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerinin uygulanması ayrıca söz konusu olacaktır.

Kanun teklifiyle sadece bireysel ihlallere değil aynı zamanda kamu düzenini ve altyapıyı koruyan kritik düzenlemelere de yer verilmiştir. Örneğin, zorunluluk olmadığı hâlde geçiş üstünlüğü hakkını gereksiz kullanan sürücülere 46 bin Türk lirası idari para cezası uygulanacaktır. Bu düzenleme geçiş üstünlüğüne sahip araç sürücülerinin bu hakkı kamunun rahat ve huzurunu bozmayacak şekilde kullanmasını sağlama amacını taşımaktadır.

Değişen iklim koşullarının da etkisiyle kış lastiği uygulamasının ticari olmayan araçları da kapsamıyla birlikte trafik güvenliğinin daha üst düzeye çıkarılması hedeflenmiştir. Bu lastiklerin kazaları önlemede etkili olduğu gibi, aynı zamanda ekonomik açıdan da tasarrufa neden olacağı, tasarruf sağlayacağı gerçeğiyle de hareket edildiği görülmüştür.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle, dikkatsizlik nedeniyle yaşanan kazaların oluşmasında büyük bir etken olan seyir hâlinde cep telefonu kullanımına ilişkin yaptırımlar da ağırlaştırılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün raporlarına göre, cep telefonu konuşmanın kaza riskini 4 kat artırdığı, mesajlaşmanın ise 23 kat artırdığı ifade edilmektedir. Bu nedenle, seyir hâlinde telefon kullanımının tekrarı hâlinde para cezası 20 bin Türk lirasına çıkarılmakta ve sürücü belgeleri geri alınmaktadır. Bu ağır yaptırımlar dikkat dağınıklığına bağlı kazaların önlenmesi ve caydırıcılığın artırılması yönünde hayati bir adım olmaktadır.

Bu teklifle birlikte, ayrıca, sosyal ve dijital alanda sorumluluğu artıran yenilikçi düzenlemelerin de yer aldığı görülmektedir. Kanunun idari yaptırıma bağlayarak yasakladığı bir eylemi sosyal ve dijital medya yoluyla paylaşarak trafik kural ihlali yapmaya özendiren görüntüleri alenen yaymak ve övmek artık yasaklanmakta ve bu fiile 25 bin Türk lirası idari para cezası uygulanacağı düzenlenmektedir. Bu düzenlemelerin, trafik ihlallerini teşvik eden paylaşımların önüne geçilmesi açısından etkili ve gerekli bir hüküm olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, emniyet kemerinin, emniyet kemeri kullanımının can kaybını yüzde 45, ağır yaralanma riskini ise yüzde 50 oranında azalttığı ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, kanun teklifiyle birlikte emniyet kemeri ve kask kullanımına yönelik ihlallerde de cezalar artırılmaktadır. Ülkemizde kask kullanım oranının 2024 yılında yüzde 18 seviyelerinde kalması ve trafikte kask kullanılmasını gerektiren taşıt sayısının giderek artması bu alandaki ihlallere yönelik yaptırımların caydırıcılığını artırmayı gerekli hâle getirmiştir.

Teklifin son maddelerine bakıldığında, idari etkinlik ve adli yeknesaklığın tesis edilmesi amacıyla uygulamada karşılaşılan bazı bürokratik sorunların ve hukuki boşlukların giderilmesi hedeflenmiştir. Anayasa Mahkemesi kararlarının da işaret ettiği üzere, trafik ihlali durumunda cezanın araç sahibi yerine kiralama süresi boyunca sorumluluğu üstlenen kiralayana düzenlenerek tahsil edilmesi sağlanmaktadır; bu sayede hukuki belirsizliklerin ve mağduriyetin önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Yabancı uyruklu kişilere uygulanan ve ülkeden çıkışa kadar tahsil edilemeyen idari para cezalarının bu kişilerin ülkeye tekrar girişi sırasında tahsil edilecek olması, aksi hâlde bu kişilerin yurda girişine izin verilmeyecek olması özellikle yaz aylarında karşılaşılan bu tarz trafik ihlallerinin ve sıkıntılarının azalmasına yol açacaktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde yer alan bir diğer düzenlemeyle birlikte, idari para cezası tutanaklarında görevli personelin açık kimliği yerine personel tanıtım numarasının yazılmasıyla, özellikle sosyal medya üzerinden personel ve ailelerine yöneltilen hakaret, tehdit veya iftira gibi eylemlerle görev yapılmasının zorlaştırılmasının önlenmesi ve kolluk kuvvetlerimizin rahatça görev yapmasının amaçlanması söz konusudur.

Sonuç olarak, bu kanun teklifi çağımızın gerektirdiği teknolojik ve hukuki güncellemeleri içerirken aynı zamanda "Trafikte sıfır can kaybı." hedefine ulaşma yolunda atılmış caydırıcı ve kapsamlı adımlardan müteşekkil olduğu görülmektedir.

İfade etmiş olduğumuz bu hususlar çerçevesinde, görüşülmekte olan 214 sayılı Kanun Teklifi'ne "kabal" oyu vereceğimizi belirtiyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Şahsi adına Çorum Milletvekili Sayın Mehmet Tahtasız.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolları Trafik Kanunu'ndaki değişikliklerle ilgili kanun teklifinin ikinci bölümünde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Aracıyla yol kesen, araçtan inerek karşı tarafa şiddet uygulayan kişilere karşı getirilen yaptırımlara, trafikte terör estirenlere ve verilen cezalara elbette karşı değiliz ancak genel anlamda bu kanun teklifinin insan odaklı değil para odaklı olduğunu görüyoruz, öyle ki cezalar 35 kat artırılıyor. Bu nedenle, bu kanun teklifi iktidarın vatandaşın üzerinde kurduğu haraç düzeninin devamı niteliğindedir. Vatandaş haraca bağlanmak, bütçe açıkları trafik cezalarıyla kapatılmak istenmektedir. Dolayısıyla getirilen bu yeni cezalar caydırıcı değil yıldırıcı ve haraçtır, 2 trilyon 700 milyar lira açık veren 2026 bütçesine yeni bir kaynak yaratma çabasıdır. Emekli ücretinin ortalama 25 bin, asgari ücretin 28 bin lira olduğu ülkemizde trafikte hata yapan bir asgari ücretliye maaşının 3 katı olan 90 bin liraya kadar ceza kesiliyor, bunun adı da ceza değil "zulüm"dür.

Trafik güvenliği elbette olsun, trafik kazaları hiç yaşanmasın, bunda hemfikiriz ancak bu, para cezalarıyla değil ilköğretim çağından başlayarak verilecek eğitimle çözülecek bir durumdur ama bu Hükümetin eğitimle de insanların can güvenliğiyle de alakası maalesef yok; varsa yoksa para, para, para!

Kıymetli arkadaşlar, Çorum'da ziyaret ettiğim taksiciler, minibüsçüler ve nakliyeciler oda başkanlarımız ve esnafımız soruyor: Bu Trafik Kanun Teklifi'nde neden hep ceza var? Neden hiç çözüm yok? Bu kanunun içerisinde ehliyet affı neden yok? (CHP sıralarından alkışlar) Korsan taşımacılık yapanları caydıracak düzenlemeler neden yok? Ticari taşımacılık yapan esnafımızın beklediği mülkiyet yasası neden yok? Nakliyeciler esnafının kangren olmuş sorunlarına çözüm neden yok? Taksiciler korsanla mücadeleyi kendileri yapar, devlet ortada yok. Kamyoncular kelle koltukta çalışır; vergisini, sigortasını öder; taleplerini dinleyecek muhatap yok, sorunlarını çözecek Hükümet ortada yok. Ne istiyor nakliyeciler esnafı? Alacaklarının hesaplarına yatmaması durumunda ellerindeki faturaların çek, senet gibi işlem görmesini, alacaklarının garanti altına alınmasını istiyor. Emeklilikte yıpranma payı istiyor. Ticari araçlardaki ehliyet ceza puanlarının yeniden düzenlenmesini talep ediyor, hem para cezası hem ehliyet puanı hem ehliyet iptali hem aracın trafikten men edilmesi gibi toplu cezalandırmayı kabul etmiyorlar. Her meslekte ve işte -trafikte- fiyat belirlenirken nakliye sektöründe herkesin tutturabildiği fiyata anlaştığını, devletin bu konuda müdahil olmadığını ve bu konuda devletin müdahil olmasını istiyorlar. Mola vermeleri zorunlu olmasına rağmen şehirler arasında, güzergâhlarda yeteri sayıda park alanı yok; park alanları artırılmalı çünkü gelişigüzel yapılan parklardan dolayı ciddi trafik kazaları yaşanmakta.

Kanunla birlikte taşımacılık sektöründeki cezalar yüzde 17 ile yüzde 1.429 arasında artırılıyor. Bu düzenleme yeniden gözden geçirilmeli ve piyasadaki araçların mevcut ağırlıkları hesaba katılarak azami yük sınırlaması yükseltilmeli. 3.500 kilo yük sınırı ve takograf zorunluluğu geliyor, bunun cezası 5.600 liradan 75 bin liraya çıkarılıyor. Bu cezalar katmerli, insanlara zulümdür. Bu kanun teklifinde çözüm yok; katmerli para cezası var, millete trafikte tuzak var; faiz giderlerini, bütçe açığını vatandaşın ve esnafın cebinden kapatma çabası var.

Değerli arkadaşlar, Çorum'da bizzat şahit olduğum araç muayene ücretlerine de değinmek istiyorum. Gelen araçlara bakım ve tamir yapmayan, lastiklerini değiştirmeyen, kusurlarını gidermeyen TÜVTÜRK otobüs, kamyon ve çekicilerden 4.446 lira; otomobil, minibüs ve kamyonetlerden ise 3.288 lira ücret alıyor; neredeyse hiç trafiğe çıkmayan, tarlada çalışan traktörün muayenesinden ise 1.674 lira para alıyor. Cebinizde nakit paranız varsa bu paraları ödeyebiliyorsunuz. Kredi kartıyla ödemeye kalkarsanız -yasal olmasa bile- Tüketici Hakem Heyetine başvuru yapılırken iptal edilebilen "hizmet bedeli" adı altında yüzde 5'e yakın komisyon yani vatandaşın haraç alınıyor. Bakkal esnafı sattığı bir paket sigaradan 1 lira komisyon alsa dahi 200 bin lira ceza yiyor ama TÜVTÜRK çatır çatır komisyon alıyor, bunu denetleyen yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) - Soruyorum: Geçen gün yayınlanan yönetmelikle restoranların "hizmet bedeli" veya "kuver" adı altında para alması yasaklandı, TÜVTÜRK'ün "hizmet bedeli" adı altında kredi kartından komisyon almasına neden göz yumuyorsunuz? Bu adil olmayan, yasal olmayan uygulamayı bir an önce kaldıralım. Halkımızı önce enflasyon karşısında pestil gibi ezdiniz; bu da yetmedi, ağır vergi yükleriyle, trafik cezalarıyla canından bezdirdiniz. Vatandaşlarımız tüm bunları tek kelimeyle özetliyor; "Bu düzen soygun düzeni." diyor, "Bu soygun düzenine son verin." diyor. Ya seçime kadar bu milletin sorunlarını çözün, mağduriyetlerini giderin ya da yüreğiniz yetiyorsa getirin sandığı. İlk seçimde iktidar olacağız ve bütün bu sorunları biz çözeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, fındık fiyatlarındaki düşüşe ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, fındık fiyatları 330 lirayı görmüşken ne oldu da bugün 200 lira bandına çakıldı? Bu fiyat düşüşü ekonomik bir sonuç değil düpedüz soygundur, Karadenizli üreticinin cebindeki paraya göz dikmektir. Bu iktidar Karadeniz'in yeşil altınını el birliğiyle yabancı bir tekelin, Ferrero'nun insafına terk etmiştir. Üreticinin tutunacak dalını kırdınız, FİSKOBİRLİK'i sistematik bir şekilde bitirdiniz, anahtar da götürüp yabancı bir sermayeye teslim ettiniz. Şimdi o sermaye ayak oyunları ile piyasadan çekiliyor, fiyatı 330 liradan 200 liraya düşürüp üreticinin boğazını sıkıyor. Bu bir ticari süreç değil operasyondur. Buradan iktidara sesleniyorum: Yabancı sermayeye prim vermeyi bırakın. Fındık Karadeniz'in altınıdır. Fındık üreticisi sahipsiz değildir. Elbette sandıkta size hesap soracağız! (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

19'uncu madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 6 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Ali Yüksel

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Konya

Antalya

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül

Turan Taşkın Özer

İnan Akgün Alp

Aydın

İstanbul

Kars

Ömer Fethi Gürer

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Müzeyyen Şevkin

Niğde

Zonguldak

Adana

İsmail Atakan Ünver

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Karaman

Muğla

Muğla

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Ali Yüksel.

Buyurun.

ALİ YÜKSEL (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Trafik Kanunu'nun teklif gerekçesi olarak sunulan caydırıcılık gayesi ile içeriği arasında ciddi bir uyumsuzluk bulunmaktadır. Uygulamada zaten her yıl ciddi oranlarda artan idari para cezalarının şimdi de yüzde 200'lere varan oranlarda yeniden artırılması kamuoyunda bu düzenlemenin öncelikli hedefinin trafik güvenliği değil bütçe açığını kapatma ve Hazine gelirlerini artırma olduğuna yönelik güçlü bir algı mevcuttur. Teklif, sosyal adalet ilkesini zedelemekte ve gelir eşitsizliğini derinleştiren bir nitelik taşımaktadır. Ceza kamu düzenini sağlamak içindir, devlet bütçesini dengelemek için değil. Bu anlayış sosyal devlet ilkesine ve hukuk devleti anlayışına açıkça aykırıdır. Kanun teklifinin 6, 18, 30 ve 33'üncü maddeleri Anayasa Mahkemesinin daha önce vermiş olduğu kararlarla açık biçimde çelişmekte, bu bakımdan da Anayasa ve Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırılık teşkil etmektedir. Tüm bu nedenlerle teklifin çeşitli hükümleri açık Anayasa ihlali içermektedir. Anayasa Mahkemesi içtihadına uygun olmayan ve hukuk devleti ilkesini zedeleyen düzenlemelerin teklif metninden çıkarılması yargı denetiminden dönmemesi açısından da elzemdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin ahvaliyle ilgili de biraz konuşmak istiyorum. Milletimiz bizi buraya hizmet etmemiz ve problemlerimizi çözmemiz için gönderdi. Biz ne yapıyoruz? Fikir ayrılıklarımızı zenginlik olarak görüp doğruyu bulmak için değerlendireceğimize öfke ve birbirimize hınç beslemede kullanıyoruz. Sonra, acımasızca sivri bir dille birbirimizi yaralıyoruz. Olmadı, şuursuzca birbirimizin üzerine saldırıyor, yumruk, tekme kavga ediyoruz. Hiç yakışıyor mu, içimize siniyor mu? Burada elbette sesimizi yükselteceğiz ama gaye ise sözümüzün yükselmesidir. Hiçbirimiz bir başkasıyla aynı düşünmek mecburiyetinde değil, buna kimse kimseyi zorlayamaz. Herkes fikrini yumuşak bir dille anlatabilir, medenilere galebe ikna yoluyla olur, zorbalıkla değil. Hem nasıl bir anlayıştır? İktidar partisinin yaptığı iyi ve faydalı adımları hepimiz desteklemeliyiz. Muhalefetiz diye iyi kötü her şeye karşı çıkmak çok ilkel ve olumsuz bir tavır değil midir? Ey iktidar tarafı, muhalefetten gelen olumlu ve faydalı tekliflerin tamamını oy üstünlüğüne dayanarak reddetmek ve bu faydalı teklifleri kabul etmeyip desteklememek nedir? O da bir ilkelik ve ziyandır. Devlet, inatla idare edilmez; akıl, insaf ve adaletle idare edilir. İktidarı da muhalefeti de basit oy hesaplarından uzak, ülkemizin ve insanlarımızın hayrına, yararına dayanışma ve iş birliğine davet ediyorum: Yunus Emre'den şu öğütlere kulak verelim: "Yunus Emre der hoca/Gerekse bin var hacca/Hepisinden iyice/Bir gönüle girmektir." "Bir gönül yıkmak Kabe'yi yıkmaktan daha beterdir." denilmiş, kulak vermez misiniz? Yine, Derviş Yunus ses vermiş: "Ben gelmedim dava için, benim işim sevi için/Dost'un evi gönüllerdir, gönüller yapmağa geldim."

Sözlerimi Yüce Peygamber'imizin bir hadisiyle bağlıyorum: "Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olmazsınız. Size öyle bir amel haber vereyim mi ki birbirinizi seversiniz? Selamı aranızda yayınız."

Aziz kardeşlerim, ben sağda solda karşılaştığım herkese selam vermeye çalışıyorum ama bazıları tutuyor, yüzünü çeviriyor. "Galiba bu, Allah'ın selamına layık değil, nasipsiz." deyip geçiyorum.

Sevelim, sevillelim; bu dünya kimseye kalmaz diyor, hepinizi hürmetle selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin 19'uncu maddesiyle kış lastiği zorunluluğu ilk kez ticari araçların dışına taşınarak tüm araçlara yayılmak istenmektedir. Trafik güvenliği tabii ki hepimiz için çok önemlidir ancak bugün burada tartıştığımız mesele sadece güvenlik değil adalet, ölçülülük ve vatandaşın ekonomik gerçekliği meselesidir. Bakın, bu teklifin özü şudur: Yıllardır yalnızca yolcu ve eşya taşıyan ticari araçlar için geçerli olan bir zorunluluk hiçbir ayırım yapılmadan milyonlarca hususi araca da dayatılmaktadır ve bu zorunluluğa uymayan herkese 6 bin lira ceza öngörülmektedir. Ancak burada çok ciddi bir sorun vardır, bu teklif zamanında yasalaşmadığı için kendi içinde bile ekonomik tutarlılığını kaybetmiştir. Sonuçta ortaya aceleyle hazırlanmış, çelişkili ve sorunlu bir madde çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de trafiğe kayıtlı yaklaşık 32 milyon araç vardır ve bu araçların yarısından fazlası otomobildir ve beşte 1 civarı da motosiklettir. Milyonlarca ticari olmayan, yük ve yolcu taşımayan araç vardır.

CEVDET AKAY (Karabük) - Çoğu da dar gelirlilerin, değil mi?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Evet.

Bu teklifle, şehir içinde ayda birkaç kez kullanılan otomobil de kırsalda yılda sınırlı sayıda trafiğe çıkan araç da hatta fiilen yük taşımayan ama sicilde kamyonet olarak görünen araç da aynı kefeye konulmaktadır ve üstelik ülkedeki ekonomik koşullar da ortadadır. Bugün Türkiye'de 4 adet kış lastiği almanın bedeli 20 bin ila 40 bin lira arasında değişmektedir. Mevsimlik lastik takma sökme bedeli 1.500 ila 2 bin lira arasında değişmektedir. Asgari ücretle geçinen, emekli maaşıyla ay sonunu getirmeye çalışan yurttaş şuunu söylüyorsunuz: "Ya bu parayı bul ya da 6 bin lira ceza ödersin." Hatta Cumhurbaşkanı isterse bu cezayı 12 bin lira bile yapabilir çünkü bu maddede mevcut kanunda olduğu gibi Cumhurbaşkanı ceza tutarını dilediği kadar düşürme, 2 katına kadar da artırma yetkisi verilmektedir. Bunu gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum: Cumhurbaşkanının lastik cezasıyla ne işi olabilir; niye buna karar veriyor, niye buna müdahale etmek zorunda bırakılıyor, anlamak mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar) Ama şu yapılacak, şunu biliyoruz -daha önce de bu yetki cam filmi cezalarında da kullanıldı, motorlu taşıtlar vergilerindeki indirimlerde de kullanıldı- önce yüksek cezalar ve vergiler açıklanıyor, sonra bir müjde geliyor: "Sayın Cumhurbaşkanı halkın sesini duydu. 'Kim yaptı bu yasayı? Böyle ceza mı olur?' dedi ve indirdi." Maalesef böyle bir yöntem izleniliyor. Bu bir yönetim anlayışı değil bu ancak bir ceza politikasıdır.

Bir diğer ciddi sorun da uygulamadadır. Teklif diyor ki: "Ceza kesilen sürücü lastiğini uygun hâle getirebileceği en yakın yerleşim birimine gidebilir." Peki, soruyorum: Lastiği başka şehirdeki bir evinde olan sürücü ne yapacak? Lastiği lastik otelinde olan sürücü ne yapacak? Şehirler arası yolda çevirmeye takılan bir vatandaş o gün yeni lastik almak zorunda mı kalacak, nasıl bir uygulama olacak? Bu düzenleme çözüm üretmiyor, vatandaş fiilen mecbur bırakıyor değerli milletvekilleri. Biz şunu söylüyoruz: Eğer amaç gerçekten trafik güvenliği ise ceza odaklı değil uyum odaklı bir düzenleme yapılmalıdır. Ceza kesilen sürücüye makul bir süre içerisinde eksikliğini giderme ve ilgili, yetkili makama gidip bunu gösterme şansı tanınmalıdır mutlaka. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanı tanınan sınırsız takdir yetkisi mutlaka sınırlandırılmalıdır. Ceza tutarı enflasyonun, gelir düzeyinin ve vatandaşın alım gücünün gerçekliğine göre yeniden düzenlenmelidir; aksi hâlde, bu madde trafik güvenliğini artıran değil ceza gelirlerini artıran, lastik alamayan milyonları da cezayla terbiye etmeye çalışan bir düzenleme olarak tarihe geçecektir.

"Bu cezaları biz caydırmak için koyuyoruz, asla bütçeye katkı amacımız yok." diyorsunuz ancak bu cezalar bütçede önemli bir gelir kalemine dönüşmüş durumdadır. 2025 yılı Kasım ayı itibarıyla 1 trilyon 127 milyar 120 milyon lirayı aşan ceza kestiniz, bütçedeki öngörünüz ise yılın tamamı için 245 milyar liraydı. Peki, bu 2025 yılında kestiğiniz cezaların ne kadarını tahsil edebildiniz? Çok az bir bölümünü tahsil edebildiniz çünkü vatandaşın bunu ödeyecek gücü yok, maalesef yok. Vatandaş dört bir taraftan altından kalkamayacakları vergi ve ceza borçlarına boğdunuz; trafik sigortaları bir yandan, kaskolar bir yandan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Tekelleştirdiğiniz muayene istasyonlarında yüksek fiyatlarla vatandaşın soyulmasına göz yumuyorsunuz, "kredi kartı komisyonu" adı altında vatandaşın soyulmasına göz yumuyorsunuz. Eğer amacınız gerçekten iyi bir hizmet vermekse ihaleyi tek firmaya vermeyin, rekabet sağlayın; hem bu muayenenin ücreti düşsün hem de hizmet kalitesi artsın. Bu nedenle, bu maddenin yeniden düzenlenmesini, ceza tutarının düşürülmesini, uygulamanın adil ve makul hâle getirilmesini talep ediyoruz. Genel Kurulu vatandaşın sesini duymaya davet ediyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde geçen "çerçevesinde" ibaresinin "kapsamında" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümeyye Boz
Muş
Beritan Güneş Altın
Mardin

Zülcüf Uçar
Van
Gülderen Varlı
Van

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Celal Fırat
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mardin Milletvekili Sayın Beritan Güneş Altın.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Aylardır gelip giden, bir türlü nihayete ermeyen ve ekonomik krizin yükünü yine ve yeniden halka, yurttaşa yüklemeye çalışan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Yasa denen mefhum eskiden cezayı tanımlardı ancak günümüzde, şu an ceza yasanın içerisine yerleştiriliyor. Sonuç ne oluyor bu yöntemle? Adil ve eşit bir yaşam imkânsız hâle geliyor. Her gün artırılan vergilerle, zamlarla bu teklifte de artırmayı planladığınız trafik cezalarıyla savaş ekonomisinin faturasını yine halka kesiyorsunuz. Bu da yetmiyor, trafik cezalarını bile siyasi bir yaptırım aracına dönüştürüyorsunuz.

Örnek vereyim: Suriye'de Kürtlere karşı saldırıları aleni biçimde desteklerken Türkiye'de Rojava'daki kardeşlerine, akrabalarına destek olmak için sokağa çıkan halka "Eyleme gidiyor." diye trafik cezası kesiyorsunuz. Sadece belirli plakaları durduruyorsunuz "Sen en temel, barışçıl protesto hakkını kullanıyorsan bunun bir bedeli olacak." diyerek trafik cezası kesiyorsunuz. Kürt onuruna, varlığına, kardeşine, toprağına sahip çıkmasını diye elinizdeki tüm aygıtları yasa tanımaz, hukuk bilmez şekilde devreye koyuyorsunuz. Her türlü zoru, zulmü deneyerek yapamadığınızı trafik cezalarıyla yapmak istiyorsunuz fakat başaramayacaksınız.

"..."² Yani sınırın Kamışlı tarafında ve Nusaybin tarafında Kürt'e varlığının faturasını kesmek istiyorsunuz. Oysa Nusaybin'de Rojava protestoları için sokağa çıkan halka "Konvoy yapıyor." diye trafik cezası kesiyorsunuz, bu da trafik cezasının faturası.

"Rojava onurumuzdur." diyen bir aileden 4 kişiye otobüste türlü bahanelerle trafik cezası kesiyorsunuz. Bunun adı düşmanlık değil de nedir? Trafikte, mahkemede, sokakta, stadyumda Kürt'e karşı farklı bir hukuk işletiyorsunuz.

Sınırın öteki tarafındaki Kobani'ye yardım ulaşmasını, çocuklar açlıktan ölmeye devam etsin diye, kuşatmayla halklar yılsın diye, bıksın diye sınır kapılarını kapalı tutuyorsunuz. Sınırın bu tarafında ise yine Kobanili olup Mersin'de yaşayan bir sivilin bir faşistin kurşunuyla Mersin'de katledilmesi sonucunda Valiliğiniz açıklama yapıyor ve zanlıya âdeta nasıl ifade vermesi gerektiğini basın açıklamasıyla duyuruyor. Aslında siz bize şu mesajı veriyorsunuz, "Kobane'de yaşayan bir Kürt'ün de Kobanili olup Türkiye'de yaşayan bir Türk'ün de Türkiyeli olan bir Kürt'ün de yaşam hakkını engellemek, hakkına hukukuna kavuşmasını engellemek için biz yüz yıldır her türlü tekniği geliştiriyoruz." diyorsunuz fakat sonuç hüsrân. Sadece Kürt'ün değil kimsenin hakkının olmadığı bir denklemle bugün karşı karşıyayız.

Bakın, 6 Ocaktan beri benim kendi gözlerimle gördüğüm, engel olmaya çalıştığım, açık videoları olan, sokak ortasında, gözaltında, hastanede işkence pratikleri sergileniyor. Diyar Koç Jandarma tarafından alındığı andan itibaren telin arkasında işkenceye uğradı, üzerine su dökülüp dışarıda bekletildi, hastaneye geç götürüldü, hastanede avukatlar doktorun kollukla görüştüktan sonra tavrının değiştiğini ifade etti. Yargılama süreci yaşam hakkının önüne geçirildi. Hastane süreci işkenceye dönüştürüldü. Diyar Koç halkları birbirine kırdırmak için yapılan provokasyonun kurbanı ilan edildi. İşkence yapanlara ne oldu peki? Hiçbir şey olmadı. İşkencecilerin sırtı sıvazlandı için ertesı gün 13 yaşında yoldan geçen bir Kürt çocuk kolluk tarafından alınıp yere fırlatıldı. Bu çocuğa bunu yapan polis Mardin Emniyeti tarafından tespit edildiği söylendi. Soruyoruz: O polise, o kolluğa, o jandarmaya ne oldu? Sonuç önemli. Eğer geçmiş örneklerle yüzleşilseydi, işkence cezasız kalmasaydı Mardin Emniyeti her eylem sonrasında insanlara işkence yapamayacaktı, bu gücü bulamayacaktı.

Sadece Mardin'de değil Şırnak'ta Ramazan Kalkan gözaltında başına poşet geçirilerek işkenceye maruz bırakıldı. Asla Kabul etmiyoruz, işkenceyi asla kabul etmeyeceğiz. Tarih yazsın; Mardin'de, Şırnak'ta, Batman'da, Urfa'da kolluk, Jandarma işkence pratikleri sergiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayalım.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Kürt'e ceza ve işkence yağarken öteki tarafta Kürtlere karşı işlenen suçlar cezasızlıkla sonuçlanıyor.

Bir futbol kulübü tarafından Sayın Leyla Zana'ya karşı yapılan nefret söyleminin ardından kulübe tek bir yaptırım yapılmazken Amedspor'un bir kadının saçını ördüğü videosuna 800 bin lira ceza verildi, işte bunun adı çifte standarttır. Bir hemşire saçını ördüğü için görevinden alındı, lince maruz kaldı fakat bu anlayışı bırakın, Kürt kadınlarının örgülü saçlarıyla uğraşmayı bırakın. Bu anlayış yüz yıldır bu toprakların mayasına uymadı, uymayacak. Nasrettin Hoca'nın göle maya çalması misali, bu toprakların mayasına hasımlık etmeye çalışıyorsunuz. Bu maya bu topraklarda tutmaz, bu topraklar barışın topraklarıdır ve biz de şunu bir kez daha ifade edelim: Cezasızlık politikalarını sonlandırın, işkencecileri yargılayın, demokratik hakkını kullanan gençleri ve çocukları da serbest bırakın diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Karayolları Trafik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez
Balıkesir

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Selcan Taşcı
Tekirdağ

Yasin Öztürk
Denizli

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, önümüze getirilen bu teklif adında "trafik güvenliği" ifadesini taşıyor ancak içeriğine baktığımızda devletin eğiten, koruyan ve yol gösteren yüzünün değil, ceza sopasıyla toplumu hizaya sokmayı hedefleyen bir tahsilat anlayışının teklifin tamamına hâkim olduğunu açıkça görüyoruz.

Öncelikle şunu net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Bu metin, can güvenliğini önceleyen bir düzenleme değildir; aksine, vatandaşın cebini, temel hukuk güvencelerini ve itiraz hakkını hedef alan sistematik bir cezalandırma paketidir. AK PARTİ'si iktidarı ne yazık ki yine bildik yöntemlerle hareket etmektedir. "Sorunu çözüyoruz." diyerek her soruna ceza, her ihtilafa para, her yetkiliye tahsilat gözüyle bakmaktadır. Bu anlayışla devlet rehberlik eden, denge kuran, adalet dağıtan bir yapı olmaktan çıkmış, gelir üreten bir cezalandırma aygıtına dönüştürülmüştür. Bugün bu iktidarın zihniyetiyle yollar güvenliğin sağlandığı kamusal alanlar değil, birer gelir kalemi olarak görülmektedir. Trafik, düzenin kurulduğu bir alan değil, kasanın doldurulduğu bir alana indirgenmiştir. Vatandaş ise korunması gereken bir özne değil; sürekli denetlenmesi, sürekli cezalandırılması gereken potansiyel bir suçlu olarak görülmektedir. Oysa korkuyla düzen kurulmaz, korkuyla kurulan hiçbir sistem kalıcı olmaz. Güvenlik eğitimle sağlanır, şeffaflıkla güçlenir, adalet duygusuyla kök salar. Siz ise güvenliği değil itaati esas alıyorsunuz, hukuku değil tahsilatı merkeze koyuyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu teklif 36 maddedir ama hiçbir maddesinde eğitim yoktur, bilinçlendirme yoktur, okul önlerinde güvenliği güçlendiren bir yaklaşım yoktur, yayaları merkeze alan bir anlayış yoktur, genç sürücülere yönelik önleyici politikalar yoktur, yerel yönetimlerle iş birliği yoktur ama her sayfasında aynı refleks vardır; geri alma, men, tahsilat. Bu bir trafik reformu değildir; bu metin, devletin vatandaşına hangi gözle baktığını gösteren bir zihniyetin belgesidir. Devlet, baba olmaktan çıkmış, vatandaşıyla arasına mesafe koyan, icra memuru refleksiyi hareket eden bir yapıya dönüşmüştür. Bu ceza ve yaptırım odaklı yaklaşımın sahada yansıdığı ağır tabloda hafriyat ve altyapı esnafı da ciddi bir biçimde etkilenmektedir. Bu insanlar masa başında değil şantiyelerde çalışmaktadır. Kimisi ömrünü bu ülkenin yollarına, kanallarına, altyapısına vermiştir; kimisi yazın kavurucu sıcağında, kışın çamurun içinde alın teriyle ayakta kalmıştır. Üretimin en ağır yükünü omuzlayan bir kesim, bugün görmezden gelinen bir belirsizliğin içine itilmiştir. Devletin akaryakıt tüketimini kayıt altına alma ihtiyacını elbette anlıyoruz. Vergi kaybını önlemek, kayıt dışılıkla mücadele etmek ve kamu gelirlerini korumak kamunun asli görevidir. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik şartlar düşünüldüğünde disiplin, denetim ve şeffaflık ihtiyacı tartışmasızdır ancak doğru bir amaç yanlış bir yöntemle hayata geçirildiğinde sadece devlet zarar görmez, üretimin de damarları kesilir.

Bugün sahada yaşanan tablo son derece vahimdir. Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi kapsamında cihaz taktırma zorunluluğunun iş makinelerini kapsayıp kapsamadığı mevzuatta açık ve net bir şekilde tanımlanmamıştır. Bu nedenle esnaf ciddi bir belirsizlikle karşı karşıya bırakılmıştır. Bu bilgi boşluğu, yapılan akaryakıt alımlarına ait fatura ve fişlerin gider olarak kullanılmamasına yol açmaktadır, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için ağır bir mali yük oluşturmaktadır. Daha da vahimi, hangi araçların zorunluluk kapsamında olduğu ve yaptırımların sınırları konusunda hâlâ netlik yoktur. Sorunun kaynağı teknik yetersizlikler değil sahayı dinlemeyen, etkilenen kesimlerle işi şareyi dışlayan bir yaklaşımdır. Oysa çözüm son derece basittir, iş makinesi sahiplerine ve yetkili firma temsilcilerine çipli yakıt kartı verilmelidir. Bu kart sistemde tanımlanmalı, bidon ve varil gibi sabit tank üzerinden yapılan akaryakıt alımları kayıt altına alınarak yasal hâle getirilmelidir. Böylece devlet denetimini etkin bir şekilde sağlar, esnaf faaliyetini sürdürebilir, üretim de sektöre uğramaz çünkü bir ülke ya üretimini destekler ya da mağdur eder, üçüncü bir yolu yoktur. Altını özellikle çiziyorum; bu mesele sadece teknik bir sorun değildir, aynı zamanda iletişim ve işi şare meselesidir. Etkilenen sektörlerle konuşulmadan alınan her karar sahada duvara toslamaktır. Bu nedenle, Gelir İdaresi Başkanlığı başta olmak üzere bütün ilgili kurumları, iş makinesi sahipleriyle, sektör temsilcileriyle ve esnaf odalarıyla acilen masaya oturmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Çözüm mümkündür, yeter ki sahayı dinleyelim, emeği görmezden gelmeyelim, denetim ile üretim arasındaki dengeyi kaybetmeyelim. Güçlü devlet, vatandaşını cezalarla değil bilinçle, korkuyla değil güvenle yöneten devlettir. Trafik güvenliği istiyorsanız önce adaleti, ölçüyü ve eşitliği tesis eden bir yapı kurmanız gerekir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 19'uncu maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2918 sayılı Kanun'un 65/A maddesinde yer alan "Bakanlığınca" ibaresinin "Bakanlığı tarafından" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Semih Işıker
Elâziğ
Muhammed Levent Bülbül
Sakarya

Mehmet Celal Fendoğlu
Malatya

Kamil Aydın
Erzurum
Cumali İnce
Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Elâzığ Milletvekili Sayın Semih Işıkver.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız ve milletimizin hafızasında derin izler bırakan Kahramanmaraş merkezli depremlerin 3'üncü yıl dönümüne yaklaşmış bulunmaktayız. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu büyük afet 11 ilimizi derinden sarsmış, on binlerce vatandaşımızı hayattan koparmış, milyonlarca insanımızın hayatını kökten değiştirmiştir. Ben, deprem gerçeğini yalnızca istatistiklerden değil acılarıyla, kayıplarıyla, sonuçlarıyla bire bir yaşamış bir şehrin, Elâzığ'ın Milletvekiliyim.

24 Ocak 2020 Elâzığ depremi bizlere depremin yalnızca sismik büyüklüğüyle değil ihmallerde, hazırsızlıklarda ve gecikmiş tedbirlerde de yıkıcı olduğunu acı bir şekilde göstermiştir. 6 Şubat depremleri ise bu gerçeği çok daha ağır bir bedelle hepimizin yüzüne bir kez daha çarpmıştır. Bu nedenle, depreme hazırlık meselesi sadece afet sonrasında yapılan çalışmalarla değil afet öncesinde atılan kararlı adımlarla, güçlü şehircilik anlayışıyla ve güvenli yapılarla ele alınması gereken hayati bir konudur.

Bu vesileyle, 6 Şubat depremlerinde ve yaşanan diğer tüm afetlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yakınlarına başsağlığı, sabır ve metanet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, deprem gerçeğiyle yüzleşmiş bir şehir olarak Elâzığ'ın yaşadıkları, bugün dile getireceğim hususların temelini oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Gazi Meclisimizin bu kürsüsünden her zaman aziz şehrim Elâzığ'ın sorunlarını dile getirmeyi, hemşehrilerimizin talebini milletimizin ortak vicdanına taşımayı bir görev bildim. Bugün de Elazığlı hemşehrilerimin müşterek beklentilerini ifade etmek üzere huzurlarınızdayım.

Sayın milletvekilleri, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ merkezli yaşanan deprem felaketinin ardından devletimiz tüm imkânlarını seferber etmiş, "önce insan, önce güvenli yaşam" anlayışıyla şehrimizi âdeta yeniden ayağa kaldırmıştır. Bu kapsamda, 35.912 konut Toplu Konut İdaresi marifetiyle inşa edilerek hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Bugün, Elâzığlı hemşehrilerimiz sağlam ve güvenli yuvalarında devletimize dua ederek yaşamaktadırlar ancak deprem sonrası şehir merkezinde yer alan 19 mahallemiz, yıkılıp yeniden yapılamayan çok sayıda bina nedeniyle ne yazık ki bugün metruk bir görünümle kaderine terk edilmiş durumdadır.

Bu noktada altını özellikle çizmek isterim ki vatandaşlarımızın kendi imkânlarıyla bu dönüşümü gerçekleştirmesine imkân yoktur. Dolayısıyla söz konusu mahallelerimizin yeniden ihyası için bakanlıklarımızın doğrudan müdahil olacağı güçlü ve kapsayıcı bir destek mekanizmasına ihtiyacımız vardır.

Sayın milletvekilleri, Elâzığ'ın yeniden ayağa kalkabilmesi için yalnızca konut alanlarında değil üretim ve istihdam alanlarında da güçlü adımlar atılması gerekmektedir. Bu çerçevede, 1970'li yıllarda faaliyete geçen ve bugüne kadar 3 büyük deprem yaşamış olan Elâzığ Merkez Küçük Sanayi Sitesi fiziki ömrünü tamamlamış durumdadır. Can ve mal güvenliği açısından ciddi riskler barındırmasına rağmen esnafımız mecburen bu alanda hizmet vermeye devam etmektedir. Oysa Elâzığ ekonomisinin deprem öncesi gücüne yeniden kavuşabilmesi için sanayi altyapısının mutlaka yenilenmesi şarttır. Bu kapsamda, Elâzığ Çamyatağı bölgesi 2014 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından sanayi alanı ilan edilmiş olmasına rağmen bugüne kadar somut bir ilerleme maalesef kaydedilememiştir. Söz konusu alanın Teknova Organize Sanayi Bölgesi'ne entegre edilecek şekilde sektörel sanayi siteleriyle değerlendirilmesi Elâzığ'ı bölgesel ölçekte üretim ve ticaret merkezi hâline getirecektir. Ayrıca, Merkez Küçük Sanayi Sitesi esnafımızla yapılan anketlerde açıkça ortaya konulan ve Malatya yolu güzergâhında kurulması talep edilen küçük otomotiv sanayi sitesi bulunacağı konum itibarıyla yalnızca Elâzığ'ımıza değil çevre illere de hizmet verecek önemli bir ekonomik değer oluşturacaktır. Bu nedenle, başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile Toplu Konut İdaresinin müşterek bir anlayışla devreye girmesi ve bu alanların ivedilikle il ve bölge ekonomisine kazandırılması büyük önem arz etmektedir.

Sözlerime son verirken Elazığlı hemşehrilerimin beklentilerinin karşılık bulmasına olan inancımı bir kez daha ifade ediyor, yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 19'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 19- 2018 sayılı Kanunun 65/A maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Kış lastiği ve kar zinciri zorunluluğu:

Madde 65/A- Araçlarda kış lastiği kullanımı, illerin hava ve iklim şartlarına göre Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından araç cinslerine göre yılın belirli dönemi için zorunlu tutulur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bu yetkisini valiliklere devredebilir. Bu madde hükümleri çerçevesinde araçları denetlemeye Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yetkilendirdiği Bakanlık personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Ticaret Bakanlığının sınır kapılarındaki birimleri ve belediyelerin denetim birimleri yetkilidir. Bu maddede düzenlenen yükümlülüğe uymayan aracın işletenine bu maddede belirtilen görevlilerce 6.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve bu araçların lastiklerini uygun hale getirebilecekleri en yakın yerleşim birimine kadar gitmelerine denetimle görevli olanlar tarafından izin verilir. Bu maddede belirtilen idari para cezasının tutarını azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Karlı ve buzlu hava şartlarında, kamyon, çekici ve otobüs cinsi araçların güvenle seyredeemediği karayollarında kar zinciri bulundurmayan, kullanmayan veya kullanılabilir durumda tutmayan araçların sürücüsüne 6.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

Kar ve buzla mücadele çalışmaları sırasında, kar zinciri kullanmaması nedeniyle trafik akışına engel olan kamyon, çekici ve otobüs cinsi araçların sürücüsüne 24.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir."

Muhammet Emin Akbaşoğlu
Çankırı
Yusuf Ziya Yılmaz
Samsun

Ahmet Çolakoğlu
Zonguldak

Orhan Ateş
Bayburt
Ferhat Nasıroğlu
Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla karlı ve buzlu hava şartlarında kamyon, çekici ve otobüs cinsi araçların sürücüsüne kar zinciri bulundurma, kullanma ve kullanılabilir durumda tutma zorunluluğu getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Necmettin Çalışkan
Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş

Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

İbrahim Akın
İzmir

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Celal Fırat
İstanbul

Gülderen Varlı
Van

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; zannetmeyin ki Türkiye Büyük Millet Meclisi çok büyük meseleleri görüşüyor, ne yazık ki eften püften konular, bir genelgeyle halledilecek işler Meclisin Genel Kuruluna getiriliyor; oysa bu milletin bugününü, yarınını ilgilendiren pek çok sorun hiçbir şekilde gündeme getirilmiyor. Az önceki madde kabak lastik maddesiydi, şimdiki trafikte akrobatik hareket maddesi yani bir insanın şu maddeyle Meclisi meşgul etmeye bile utanması gerekir.

Bakın, trafikte kazaları önlemek istiyorsanız hurda araç sorununu çözmeniz lazım. Defalarca gündeme getirdik, kanun teklifi verdik, pek çok vekil talep etti. Hurda araçlar millî servete zarardır, can güvenliği açısından büyük bir risktir, deprem bölgesinde araçları yok olan vatandaşlarımız için büyük bir kayıptır ama "hurda araç" diye bir konu burada gündeme gelmez. Ülkemizde, trafikte 33 milyon araç var, bunların hepsi soygun düzeni içerisinde soyduruluyor. Araç muayene istasyonlarını vermişsiniz, vatandaş soygun içerisinde soyuluyor, bununla ilgili bir tedbir yok.

Bakın, yoldan, kazadan bahsederken köprülerin, otoyolların hâli ortada. Artık, önceleri bir hizmet olan otoyollar şimdi çok büyük bir soygundan öte bir şey değil. Çok basit bir yoldan geçiyorsunuz, dünyanın parası. Hele de İstanbul, İzmir, Bursa, o bölgelerde her birkaç kilometrede bir, bir şirket başka birine geçiyor. Kaldı ki onlar da işin öbür yönünü öğrenmişler, gişelerden geçerken kaç lira ödediğiniz yazmıyor çünkü görseniz tepki göstereceksiniz, sonra görmediğiniz şekilde hesabınızdan para çekilecek.

Tabii, böyle soygun içerisinde, bu konuların hiçbirini gündeme getirmeyen sayın iktidar kabak lastiklerle ilgili sorunu buraya getirmiş, zannediyor ki buradan herhangi bir milletvekili "Yok kardeşim, trafikte kaza olsun." diyecek. Bunu kabul etmek mümkün değil. Zaten burada, ne hikmetse gelen bütün kanun tekliflerinde bunu görüyoruz, ya Cumhurbaşkanına yetki devri ya Sayıştay

denetiminin dışına çıkma ya da Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkma; bu yasada da aynısını görüyoruz. Yahu, Sayın Cumhurbaşkanını çok boş birisi zannediyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, kabak lastikle ilgili düzenlemeleri biz Meclis olarak görüşeceğiz ama "Bu konuda ücret artırıp eksiltme vesaire kararlar da Cumhurbaşkanına aittir." diye bir kanun çıkarıyoruz; Meclisin itibarını getirdiğiniz nokta.

Evet, bu ülkede trafik kazasını çözmek istiyorsanız binlerce işsiz, üniversite mezunu genç kuryenin hayatını düşündürmek, onlara tedbir almak zorundasınız. Siz bu sorunları çözmek değil örtbas etmek, orta sahada top çevirerek iş yapılmış gibi göstermek istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu ülkenin en önemli sorunlarından biri; trafik sorunu, uyuşturucu trafiği. Günlerdir şarkıcılara, sanatçılara, futbolculara, spikerlere operasyon yapılıyor ama uyuşturucu trafiği gündemde yok. Allah aşkına, bu uyuşturucular bu ülkeye nasıl girdi, kimin zamanında girdi? Belgeleri açıklandığı hâlde uyuşturucu baronlarına ilişkin hiçbir düzenleme ne yazık ki yok ama helikopterlerle, konvoy hâlinde araçlarla bir bakıyorsunuz ki Emniyet operasyon yapıyor; takkeden fare çıkıyor, hiçbir şekilde yapılan işin şovdan öte bir anlamı yok.

Bakın, bugüne kadar Anadolu demek huzur demekti; bugün Anadolu'nun sıradan vilayetleri seri katilleri barındıran, cinayetlerle anılan yer hâline geldi. Bu operasyonları Emniyet yapıyor, Emniyet personeli içerisindeki intihar oranı -yanlışsa düzeltsinler- normal vatandaşın 3,5 katı fazla. 2024 yılında 73 polisimiz intihar etmiş, 2025 yılında 85 polis intihar vakası kayıtlara geçti; "kalp krizi, kaza" falan denenler hariç, onları da ne yazık ki bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Burada mesele şu: İktidarın bütün işi yalnızca algıya oynamak, işi gücü rekor denemesi yapmak: "Şu kadar araç denetledik, bu kadar çok operasyon yaptık, şu kadar ceza kestik." Ya, Allah aşkına, bunların hangisini yaptınız da bu ülkede suç oranı düştü? Onun için, bu yasa milletin canına okuma yasası. "Ceza" demek esasen caydırıcı olmalı ama buradaki ceza caydırıcı değil düpedüz tuzak kurmak. Bir esnafa 100 bin, 200 bin, 500 bin gibi cezaların akılla, mantıkla hiçbir izahı yok. Artık vatandaş yolunacak kaz görmekten vazgeçin.

Deprem yıl dönümündeyiz. Deprem bölgesi insanı büyük bir destek beklerken, "Bu Meclisten acaba bizim için son dakika sürprizi çıkar mı?" diye beklerken koca bir trafik cezasıyla karşı karşıya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Onun için de bu yasanın çok yönü doğru olmakla beraber, etik açıdan doğru bulmadığımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın İbrahim Akın.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Trafik Kanunu'yla ilgili 20'nci madde üzerine DEM PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Ancak -konuşmama geçmeden önce- 3'üncü yılına girmekte olduğumuz depremin yıl dönümünde, yarından itibaren Eş Başkanlarımız ve heyetimizle beraber deprem bölgesinde olarak halkımızla buluşmaya çalışacağız; gerçekleri bir kez daha orada birleşerek, yan yana gelerek değerlendireceğiz; Meclis kürsüsünde yaşayarak ya da söyleyerek gerçeklerin öyle olmadığını bir kez daha somut olarak orada göreceğiz. Dolayısıyla ben bu vesileyle, depremin 3'üncü yılında kaybettiğimiz bütün canlara rahmet ve yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Umuyor ve istiyoruz ki bir daha böyle gerçekler yaşanmasın diye ifade etmek isterim.

Evet yani konuştuğumuz konu gerçekten çok ilginç. Aslına bakarsanız haftalardır süren bu yasa teklifinin bir anda geri çekilecekmiş duygusunu yaşadığımız gerçekliğiyle karşı karşıyayız çünkü iktidar partisi, sanıyorum, bu yasa teklifine çok da fazla sahip çıkmak istemiyor. Yasa teklifinin bütününe baktığımızda muhalefetin bütün itirazlarının görülmediği ama gerçek anlamda da sindirilmeye çalışıldığı bir durum yaşıyoruz.

Zira, örneğin 20'nci maddede -biraz önce arkadaşımız söyledi- gerçekten çok komik bir durum var. Motorlu taşıtlarla ilgili kısmın içerisinde, örneğin, herhangi bir şekilde bir vatandaş motorlu bisikletin ön tekerini kaldırıp arka teker üzerinde durduğu zaman cezası 46 bin lira; insaf gerçekten ya! Siz suçlamaktan ve cezalandırmaktan başka bir şey bilmiyor musunuz? 28 bin lira asgari ücret alan bir vatandaşın çocuğunun bir anda bir hareketiyle 46 bin lira ceza alacağını düşünebiliyor musunuz? Böyle bir durum, böyle bir cezalandırma olabilir mi? Bu cezalandırma sistemiyle siz caydırıcılık yapabilir misiniz? Niyetiniz çok açık bir şekilde bu maddede görülüyor ki aslına bakarsanız trafikte gerçek anlamda insanların, yurttaşların güvenini sağlamak gibi derdiniz yok, para toplamak gibi derdiniz olduğunu bu madde çok açık gösteriyor; böyle bir şey olamaz, böyle bir söz de olamaz. Umuyorum, istiyorum ki bu yasa teklifinin bu maddesi bir an önce geri çekilsin. Gerçekten bu çok saçma bir durum. Gerçekten bunun uygulanması da mümkün gibi gözüküyor.

Ben başka bir konuya değineceğim. Aslında ülkemizde bu kadar adaletsiz yasama yönteminin getirdiği sistem içerisinde yurttaşlarımız gerçek anlamda artık hukuka, adalete, Meclis kararlarına güvenmiyor ve inanmıyor. Mesele toplumsal bir mesele ama bireyselleştirerek yapmaya çalışıyorsunuz. Bu ülkede bir imzayla, örneğin Milas'ta 7 tane köyü ortadan kaldıracak 679 parsel siz el koydunuz, kamulaştırdınız. Böyle bir hukuk sistemi içerisinde, böyle bir anlayış içerisinde, böyle bir yönetim içerisinde kimse adalete güvenemez, mevcut sisteme güvenemez. Bu sistem aslında fiilen çökmüştür. Bu yöntemle, Meclisi tasfiye ederek, her şeyi Cumhurbaşkanına bağlayarak zaten hayatı yürütmeniz mümkün değil, yürütemediğinizi her fırsatta, her maddede zaten gösteriyorsunuz; bu maddenin de içeriği budur.

Başka bir durum var: Örneğin, ülkenin dört bir tarafında işçiler mücadele ediyorlar, haklarını savunmaya çalışıyorlar. Migros işçileri yüzde 28 artış talebi karşısında, daha farklı talepler karşısında her tarafta direnişler ama polisler işçileri engellemeye, gözaltına almaya, tutuklamaya çalışıyorlar, patron da istediğini yapmaya çalışıyor. Böyle bir hukuk sistemi olabilir mi? Patronun bütün hukuksuzluğu karşısında patrona bir şey denilmiyor; onun askeri olmuş bir polis sistemi, asker sistemi var ama işçiler her gün sopalanıyor. Keza bugün yine bir telefon aldım, bize bildirdiler; şu anda Sivas Divriği'de insanlar, işçiler direnişler. Oradaki maden şirketi bu konuda ciddi bir haksızlık yapıyor. İnsanlar önümüzdeki hafta buraya, Meclise gelecekler ve haklarını burada aramaya

çalışacaklar. Keza, yine şu anda ilimde yani İzmir'de Conta işçileri de aynı durumdalar, dört yüz gündür direnişler ve haklarını aramaya çalışıyorlar. Patron ne yapıyor? İş yerine barikat kuruyor, "Bu fabrikadaki çalışmaları durdurdum." diyor, başka bir yere aktarıyor ve işçiler ortada kalıyor. Ya, ne olur, böyle bir durum olamaz. Bu mevcut koşullarda; emeğin, hakkın, hukukun savunulmadığı bir sistem içerisinde sadece gücü yetenin gücü yetene hüküm kurduğu bir iş sürdürülemez. Bu ülkede artık insanlar isyan ediyorlar ve öfkeleri artık sokağa taşmış durumda. Bunun karşısında, devletin sadece polis zoruyla yapacağı bir önlemlerle bu meselenin çözülebilemesi mümkün değildir. O nedenle, devlet, Türkiye'nin dört bir tarafında güvencesiz olarak çalışanları, hak için mücadele edenleri, sendika hakkını yerine getirdiği için sokağa atılanları korumak yerine sermayenin temsilcisi gibi davranmamalı. Bunun gerçek anlamda adaletsizliği sürdürdüğünü, adaletsizliği sürekli teşvik ettiğini görmemiz ve kabul etmemiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Aksi takdirde bu ülkedeki huzuru, güveni, toplumsal barışı sağlayamazsınız. Mesele aslında bir bütün olarak toplumsal uzlaşının, ortaklığın sağlanmasıysa o nedenle emeklilerin, işçilerin haklarının verilmesi gerekiyor. Bu tür cezalandırma yöntemleri zaten sizin kimin için çalıştığınızı gösteriyor.

Ben sözlerimi bitirirken bu adaletsiz ekonomik, politik, siyasal sürecin bir an önce değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum; umuyorum ve istiyorum ki önümüzdeki günlerde bunlar gerçekleşsin. Halkımızın moralinin bozulmasını da arzu etmiyorum. Israrla ve inatla birlikte ortak mücadeleden yana olarak emekçilerin, emeklilerin ortak mücadelesiyle bu sorunun çözülebileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez
Balıkesir
Ayyüce Türkes Taş
Adana

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Selcan Taşçı
Tekirdağ
Burak Akburak
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz maddelerden bir tanesi trafikte tehlikeli manevraları, özellikle de bilinçli ve isteyerek yapılan hareketleri ağır yaptırımlarla engellemeyi amaçlıyor. Drift gibi kamusal güvenliği açıkça tehdit eden davranışlara 140 bin liraya varan para cezası ve ehliyet iptali öngörülmesi bu açıdan doğrudur, buna bir itirazımız yok. Ancak trafikte yaşanan sorunları yalnızca ceza artırarak çözebileceğimizi düşünürsek önemli bir kısmı gözden kaçırmış oluruz çünkü trafikteki her risk, her tehlike, her ihlal aynı sebepten doğmuyor. Özellikle gençlerimiz söz konusu olduğunda bunu görmek zorundayız. Gençlerin enerjisi var, hızı var, kendini göstermek istiyor. Tabii ki bu durum, kuralları ihlal etmeyi haklı çıkarmaz ama sadece "Yasakladık." "Cezayı artırdık." demek de tek başına çözüm değil. Gençlere şunu göstermek gerekiyor: "Bunu yolda yapma ama yapabileceğin güvenli bir alan var." Nevşehir Belediyesinin geçtiğimiz yıl hayata geçirdiği Motor Sporları Kompleksi buna en güzel örnek: Drift, ralli, karting, hepsi aynı yerde, aynı pistte, kontrollü ortamda; trafiğin içinde, yolda değil. Buradan Nevşehir Belediye Başkanımız Sayın Rasim Arı'yı tebrik ediyor ve bu çalışmanın tüm belediyelerimize örnek olmasını diliyorum.

Şimdi soruyorum: Trafikte yaşanan her tehlike gerçekten sürücünün bireysel hatasından mı kaynaklanıyor, yoksa bazen sistem mi bu riski üretiyor? Pendik'te Ro-Ro Limanı çevresinde yaşananlar da buna iyi bir örnek. Randevu sistemi yok, bekleme alanı yok, sonuç ortada; yüzlerce tır kara yoluna yığılıyor, manevra yapmak zorunda kalıyor, trafik kitleniyor, kazalar oluyor, ambulans gecikiyor, vatandaş bunun sonunda mağdur oluyor ve bu yük her geçen gün uluslararası öneme sahip Sabiha Gökçen Havalimanı aksına doğru büyüyor. Bunlar sürücünün niyetinden çok sisteminin ürettiği sorunlar ve bu sorunların çözümü için bir an önce gerekli adımlar atılmalı.

Madde içeriğinde de gördüğümüz, kasıtlı olarak yapılan, denetimsizlikle normalleşen bazı ihlaller var. İstanbul'un pek çok noktasında otobüs duraklarının taksiler tarafından bekleme alanı gibi kullanıldığını görüyoruz. Taksicilere yönelik genelleme yapmak ve tüm esnaf grubunun bu kurallara uymadığını söylemek haksızlık olur; kurallara uyan, işini düzgün yapan çok sayıda taksici var ancak ortada bir sorun olduğunu da inkâr edemeyiz. Bu noktada, rekabet meselesini konuşmak zorundayız. Rekabetin önünün açılması, taksici esnafı içindeki yanlış örneklerin de kendini düzeltmek zorunda kalmasını sağlar. Bugün Uber, Lyft ve PHP gibi sistemler Amerika ve İngiltere'deki klasik taksilerden daha yaygın şekilde kullanılıyor, birçok gelişmiş ülkede de bu modeller klasik taksilerle birlikte çalışıyor; Türkiye'de de bu başlığın artık tabu olmaktan çıkması gerekiyor. Bahsettiğim uluslararası uygulamalara ülkemizde izin verilmiyor, ulusal girişimlerin önüne de hukuki engeller çıkarılıyor. Oysa tüm dünyada çalışan, denetimi mümkün olan bu sistemlerin Türkiye'de de çalışmasına izin verilmesi hem vatandaşın hem de kurallara uyan esnafın lehinedir. Benzer şekilde, şehir içi trafikte 2'nci sıra parklar, emniyet şeridi ihlalleri, yaya geçitlerinin kapatılması da artık istisna değil alışkanlık hâline geldi. Bu ihlallerin önemli bir kısmı maalesef kasıtlı ama bu kadar yaygınlaşmalarının temel nedeni uzun süre denetimsiz bırakılmalarıdır. Kurala uyulmadığı hâlde herhangi bir yaptırım uygulanmıyorsa o kural zamanla anlamını yitirir. Trafikte yaşanan bu normalleşme hem yeni ihlalleri teşvik ediyor hem de vatandaşta "Kurallara uymanın bir karşılığı yok." duygusunu güçlendiriyor. Devletin görevi yalnızca

ceza miktarlarını artırmak değil koyduğu kuralın herkes için geçerli olduğunu, istisnası olmadığını sahada göstermektir. Aksi hâlde, caydırıcılık kanun metinlerinde kalır ve sokakta karşılık bulmaz. Kasıtlı ihlal yapanın da kuralı görmezden gelenin de karşısında devletin kararlılığını görmek zorundayız. Karayolları Trafik Kanunu'nun sadece direksiyon başındaki vatandaşa değil trafik düzenini fiilen etkileyen herkese hitap etmesi gerektiğini ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "engel hâli bulunmadığını gösterir belgenin" ibaresinin "engel hâli bulunmadığına dair belgenin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın

Turan Taşkın Özer
İstanbul

Gizem Özcan
Muğla

İnan Akgün Alp
Kars

Cumhur Uzun
Muğla

Müzeyyen Şevkin
Adana

İsmail Atakan Ünver
Karaman

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Sevda Erdan Kılıç
İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Sevda Erdan Kılıç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce 6 Şubat depremlerinin derin yarasını yüreğimizde taşıyarak yitirdiğimiz on binlerce canımızı rahmetle anıyor, hâlâ hayata tutunmaya çalışan, adalet ve dayanışma bekleyen depremzedede kardeşlerimizi de saygıyla selamlıyorum. 27'nci Dönem Deprem Komisyonu üyesi olarak da tozlu raflarda bekleyen deprem raporlarının, özellikle de alınması gereken tedbirler konusunun bir an önce yasalaşması gerektiğini bir kez daha söylüyorum.

Bugün, burada, sadece bir kanun maddesini değil, bu ülkenin sokaklarında, caddelerinde alın teriyle direksiyon sallayan milyonların aslında yaşam mücadelesini konuşuyoruz. Trafik bizim için kâğıt üzerindeki rakamlardan ibaret değil; bizim için trafik, sabahın köründe kamyonunun kontağını açan emekçinin, paket yetiştiremezse yevmiyesinden olan kuryenin, çocukları okullara yetiştirmeye çalışan servisçilerin, vatandaşı işine gücüne götüren minibüsçülerin, asgari ücretle evine ekmek götürmeye çalışan vatandaşın hayat memat meselesidir.

Gelelim maddeye; 20'nci madde aslında bir güvenlik düzenlemesi değil diğerleri gibi, vatandaşı ağır borç yüküyle, ödenemez cezalarla köşeye sıkıştıran bir ceza barajı. Bu madde, iki tekerlekli araç kullananları ağır para cezaları ve borç şartlarıyla aslında sistem dışına iten bir ceza mimarisidir. Elbette kurallara uymayanlar, şov peşinde koşanlar muhakkak cezalandırılacak ancak ceza tek başına çözüm olsaydı bugün burada bu tabloyu konuşuyor olmazdık. Bakın, 2025 yılında bu ülkede tam 34 milyon 451 bin trafik cezası kesilmiş. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu rakam Avrupa'daki 22 ülkenin toplam nüfusundan daha fazla ceza makbuzu demek. Şimdi, buradan vicdanlara soruyorum: Eğer çözüm sadece ceza kesmekse, eğer mesele sadece cezayı artırmaksa bu 34 milyon ceza neden kazaları bitiremedi?

Bakın, kazaların nedenleri de belli; hız, geçiş üstünlüğüne uymamak, şerit ihlalleri ve dönüş kurallarına uymamak. Bugün bunların hangisinin cezası yok? Hepsinin aslında bir cezası var. Neden peki hâlâ her gün yollarda can vermeye devam ediyoruz? Çünkü mesele ceza değil, cezanın miktarı değil; mesele sistemin çarpıklığı. Ceza artıyor ama can kaybı bitmiyor. Ceza artıyor ama kazalar azalmıyor. Ceza artıyor ama vatandaş daha da yoksullaşıyor. Siz trafikte güvenliği sadece "Ceza kes, gelir elde et." mantığıyla sağlamaya çalışıyorsunuz ama şunu unutuyorsunuz: Aynı ceza her vatandaşın cebinde aynı ağırlığı yapmıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Mesela, bir günde bir vatandaşın yiyebileceği ceza, asgari ücretli bir kardeşimizin belki de bir aylık ev kirası, bir emekli amcamız için bir aylık mutfak masrafı, kurye kardeşim için mazot parası, çocukların rızkı ama aynı ceza, altında lüks arabasıyla trafiği birbirine katan, hava atan bir zengin için sadece bir çerez parası. O yüzden el insaf diyorum bu ceza rakamlarını okudukça. İşte, bu yüzden bu teklif, trafik güvenliğini değil aslında sosyal adaletsizliği büyötmeye devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu artık bir güvenlik politikası da değil; bu, vatandaş radar üzerinden haraca bağlayan, halkın cebine uzanan aslında bir ceza vergisi.

Şimdi, bu teklif ne yapıyor? Vatandaşa diyor ki: Daha çok ceza, daha çok baskı, daha çok belirsizlik. Ama şunu demiyor: Daha güvenli yollar, daha adil denetim, daha insani bir sistem sunmuyor. Vatandaşa diyor ki: "Hata yaparsan seni bitiririm." Bunu demek kolay, önemli olan halkı korumak. Halkı potansiyel suçlu ve araçlarını da birer darphane gören sistemin sonuna kadar karşısındayız ve mücadele etmeye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Buradan söylüyoruz: Trafikte, evet, güvenlik istiyoruz ama yoksulu ezerek değil, güvenli yollar istiyoruz ama vatandaş korkutarak değil, adaletli bir düzen istiyoruz her alanda olduğu gibi. Direksiyon başındaki emekçiye, yollardaki kuryeyi potansiyel suçlu gören bu anlayışı asla kabul etmiyoruz. Evet, trafikte güvenlik istiyoruz ama bu güvenlik cezayla olmaz, adaletle olur, eğitimle olur ve eşitlikle sağlanır. Hani, hep kullandığımız bir söz var ya "Yolcu yolunda gerek." diye; evet, yolcu yolunda ama adalet yolunda değil bu ülkede ve maalesef devlet de görevinde değil diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesine (1)'inci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen ilk fıkrada yer alan "3.000" ibaresinin "5.000" şeklinde değiştirilmesini, maddenin çerçeve hükmünde yer alan "mevcut ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış" ibaresinin

"mevcut ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş" şeklinde değiştirilmesini ve maddeye bağlı olarak değiştirilen mevcut ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Paylaşımlı elektrikli skuter işletmeciliği yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yetki belgesi alması zorunludur. Yetki belgesi almadan faaliyette bulunanlara 86.900 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

Muhammet Emin Akbaşoğlu
Çankırı
Ferhat Nasıroğlu
Batman

Ahmet Çolakoğlu
Zonguldak

Yusuf Ziya Yılmaz
Samsun
Orhan Ateş
Bayburt

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun teklifinin çerçeve 10'uncu maddesiyle değişiklik yapılan 2918 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesinin ikinci fıkrasına eklenen (k) bendinde, yaya yollarında araç sürülmesi hâlinde 5 bin Türk lirası idari para cezası verilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda bisiklet, elektrikli skuter, motorlu bisiklet ve motosiklet sürücülerinin yaya yollarında araç sürmesi hâlinde de aynı yaptırımın uygulanabilmesi ve bisiklet, elektrikli skuter, motorlu bisiklet ve motosiklet sürücülerini için söz konusu maddede belirlenen kurallara uyulmaması hâlinde uygulanacak olan yaptırımın ağırlaştırılması amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, kayıt dışı faaliyeti önlemek amacıyla paylaşımlı elektrik skuter işletmeciliği yapmak isteyenlerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yetki belgesi alması zorunluluğu getirilmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Haydar Altıntaş
İzmir

Elif Esen
İstanbul
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş

Zülküf Uçar
Van

Gülderen Varlı
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Mahmut Dindar
Van

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Celal Fırat
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Burak Akburak
İstanbul
Yüksel Arslan
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli
Selcan Taşcı
Tekirdağ

Rıdvan Uz
Çanakkale
Ayyüce Türkeş Taş
Adana

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ilk cümle olarak aklıma gelen, bu sıralara ve uygulanan icraata, çıkan yasalara, takibata baktığımda ilk aklıma gelen kelime kral çıplak. Bakmak ile görmek, istemek ile sahiplenmek arasında muazzam farklar vardır. Eğer dünyaya, ülkemize ve bu ülkenin insanlarının yaşadığı sorunlara akıl ve vicdan gözleriyle bakamazsanız sadece bakarsınız ama göremezsiniz. Bugün Türkiye'de yaşanan ekonomik, sosyal, siyasal sorunların tamamı işte, bu görememe hâlinin sonucudur. Görseydiniz yanlışları fark eder, eksiklikleri kabul eder, hatalardan ders çıkarırdınız ama göremediniz ya da görmek istemediniz. Bugün Türkiye'nin içine sürüklendiği bu tabloya bakmak ve yeniden bunu tarif etmek gerekirse gene koyacağımız kelime "kral çıplak"tır. Kralın çıplaklığını teşhir ve tescil eden konulardan birkaç tanesine değinmek istiyorum: Emeklilerin durumu, günlerdir bu kürsüde ve Türkiye'nin her

tarafında; sokakta, çarşıda, pazarda tartışılıyor. Türkiye'de emeklilik artık bir hak olmaktan çıkmış, bir yaşam mücadelesi hâline gelmiştir. Yıllarca çalışmış, prim ödemiş, devlete yük olmamış milyonlarca insan bugün "Kira mı ödeyelim? İlaç mı alalım? Mutfağa mı dolduralım?" diye hesap yapmak zorunda bırakılmıştır. Emekli maaşları açlık sınırının altında, refah payı yok, alım gücü yok, insanca yaşam yok. Bu tabloyu görseydiniz "Bütçe disiplini." diyerek emekliyi kaderine terk etmezsiniz. Devleti ayakta tutanların yaşamlarını ayakta tutacak hak ettiği bir geliri onlara verirdiniz, maalesef onu da vermediniz.

İkinci konu, tarımda ithalata bağımlılık. Türkiye, toprağı olan ama toprağını işleyemeyen bir ülke hâline gelmiştir. Çiftçi üretimden çekiliyor, girdi maliyetleri altında eziliyor; mazot, gübre, tohum ithalata bağılı hâle geliyor; çarşıda, pazarda, markette vatandaşlar gıda satın alamıyor. Sonuç ne oluyor? Kendi kendine yetebilen bir ülke soğandan sarımsağa, patatesten domatese, ıspanaktan marula ve bunun ötesinde pamuğa, bakliyattan hayvancılığa, sığır etine, canlı sığıra; aklınıza ne gelirse ithalat yapmak zorunda kalıyor. Bu da bir tarım sorunu değildir, kralın çıplak olduğunu ifadesidir.

Bu yaptığım eleştirilerin yanında Sayın Tarım Bakanının bir icraatından dolayı da kendisine teşekkür etmek istiyorum. İzmir Bornova'da kurulan Akdeniz meyve sineğini kısırlaştırma projesi için gösterdikleri gayret ve enstitüden dolayı da kendilerine teşekkür ediyorum. Bu gıda güvenliği, millî egemenlik ve kırsal çöküş meselesidir. Görseydiniz, çiftçiyi desteklemenin bir harcama değil stratejik bir yatırım olduğunu anlardınız.

Eğitim; eğitim bir ülkenin geleceğidir ama bugün Türkiye'de eğitim sistemi sürekli değişen müfredatlar, niteliksiz politikalar, eşitsiz fırsatlar nedeniyle alarm vermektedir. Köy okullarını kapatıyorsunuz, taşınmalı eğitimle çocukları okuldan koparıyorsunuz, okulları hızınızı alamazsanız satıyorsunuz, gençleri de diplomalı işsizliğe mahkûm ediyorsunuz. Eğitim, bilimin değil ideolojik dayatmaların hâline getiriliyor. Eğer görseydiniz, bir nesil meselesi olduğunu görerek bu işin bir yapboz tahtasına çevrilmeyeceğini anlardınız.

Adaletin zedelenmesi, hukukun üstünlüğünün hırpalanması; adalet yoksa ne ekonomi düzelir ne yatırım gelir ne de toplumsal huzur sağlanır. Bugün Türkiye'de vatandaşın devlete olan güveni sarsılmıştır çünkü hukuk güçlüye göre esneyen, zayıfa göre sertleşen bir yapıya dönmüştür. Yargının bağımsızlığı tartışılmalı hâle gelmiş, hukukun üstünlüğü yerini üstünlerin hukukuna bırakmıştır. Eğer görseydiniz, adaletin bu siyasi araç hâline değil devletin temel direği olduğunu görürdünüz. Göremiyorsanız adalet mevzusunda da kral çıplaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin sorunu görmek istemeyen bir yönetim anlayışıdır. Bakmak yetmez, görmek gerekir, görmek için de akıl, vicdan ve sorumluluk gerekir. İşleri icra ederken akıl, vicdan ve sorumluluktan uzaklaşırsanız gene kral çıplak olur ve bunu söylemek bu millete karşı bir görevimizdir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Van Milletvekili Mahmut Dindar.

Buyurun Sayın Dindar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözlerime 4-5 Şubat 2020'de Bahçesaray ilçemizde çığ felaketinde yitirdiğimiz yurttaşlarımızı rahmetle anarak başlamak istiyorum. Maalesef aynı güzergâhta çığ tünelleri hâlâ yapılmış değil, o gün var olan riskler bugün de aynen devam ediyor. Bahçesaray'da yasa ve ahlak dışı kayyum gasbı da maalesef aynen devam ediyor. Halkımız yılın yarısında seyahat özgürlüğünü kullanamıyor ve büyük risk alarak yola çıkıyor. Bu durum iktidarın derin bir utancıdır, buradan AKP'lilere söylüyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkede derin bir ekonomik kriz yaşanıyor ve iktidar her yerden kaynak bulmaya çalışıyor. Ekonomik kriz nedeniyle motosikletli kurye işçileri gittikçe artıyor ve bu konu özel düzenleme yapmayı gerektiriyor. Motokuryelerin can güvenliği için sadece cezaların değil eğitim ve denetim faaliyetlerinin de artırılması gerekir. Düzenlemeyle, gittikçe artan oranda kullanılan elektrikli skuterlere dair genel bir düzenleme yapılıyor ama bu alanda kullanıcı sayısı ve kullanım alanının artacağı da öngörülmelidir. Yol, yaya geçitleri, geçiş hakkı üstünlüğü gibi konular yeniden düzenlenip eğitim verilmelidir.

Değerli halkımız, sayın milletvekilleri; söz konusu trafik olunca Van'daki vahim duruma değinmeden geçemeyiz. Bildiğiniz üzere, Van'da on yıldır kayyum gasbı olduğu için hiçbir kamu hizmeti, belediye hizmeti düzgün işlemiyor. Van'daki trafik sorunu da çok boyutlu bir şekilde devam ediyor. Van'da otopark, ışıklandırmalar, kaldırım ve geçitler, toplu taşıma sistemleri yetersizdir. Van'da motokuryelerin, skuter kullanıcılarının ve bisikletlilerin kullanabileceği yol sayısı çok sınırlıdır. Van'da trafik ve zabıta hizmetleri, yol ve köprü inşaatları ve trafikle ilgili birçok konuda halkımız hizmet alamamaktadır. Yakıt ve vakit kaybı halkımızı mağdur etmektedir, beş dakikada gidilebilecek mesafeye bazen bir saatte gidilemiyor. Van'daki trafik sorununun sebebi kayyum rejimi ve AKP iktidarındır. Bu duruma son verilmeli, kayyum politikasının tahribatlarını ortadan kaldırmak için kapsamlı bir program başlatılmalıdır.

Değerli halkımız, ülkemiz tarihî bir dönemden geçmektedir. Var olan tüm krizlerin çözüm anahtarı elimizdedir. Kürt meselesini barış ve demokrasiyle çözen bir Türkiye'nin geleceği parlak olacaktır. Cumhuriyet adını söz kuran bir kanadın sürekli söz kurduğunu, olumlu konuştuğunu, umuttan söz ettiğini görüyoruz. Kayyumlar gitmeli, siyasi tutsaklar serbest bırakılmalı, ülkede demokrasi seferberliği başlatılmalıdır. Bu değerlendirmeyi destekliyoruz, doğru buluyoruz, ülkenin ihtiyacı da var ancak sadece söz ve vaatlerle barış iklimine gitmemiz ne kadar mümkündür? Demokrasinin önündeki engelleri ortadan kaldıracak yasal düzenlemeleri yapmak için neyi bekliyoruz? Bugün tahliye edilmesi gereken siyasi tutsaklar neden hâlâ içeride? Rojava'da Kürt halkına yönelen katliamcı ve soykırımcı anlayışla neden yan yana durulmakta? İktidar adına neden destek açıklamaları yapılmaktadır? Rojava'da Kürt'ün canına, malına, ırzına uzanan eli kırması gereken ilk ülke Türkiye olmalıdır. Maalesef iktidar adına söz kuranlar, kardeşlik söylemini baltalayan değerlendirmelerde bulunmuştur, halkımızda derin bir güven krizi açığa çıkmıştır. Halklarımız kardeşler, bin yıllık kardeşlik ve birliktelik var ve bunu pekiştirelim diyorsak Kürt'ün katiline alkış tutulmamalıdır. Rojava'da uygulamaya konulan ateşkes ve çatışmasızlık ikliminin kurulması, orada Kürt dilinin, kültürünün korunması için Türkiye inisiyatif almalıdır; barış ve demokrasi sürecinin gereği budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

Buyurun.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - Kürt'e ve Kürtçeye düşmanlık eden her zihniyetin karşısında birlikte mücadele edersek halkımızdaki güven krizini aşabiliriz. Kobani'ye giden tırların değil engellenmesi, tam aksine önünün açılması için inisiyatif alırsak kardeşlik pekişir, barıştan söz edebiliriz. Kürt'ü "..."³ muhtaç edip teslim alacağını sanan herkes geri dönüp tarihimize baksın, yanıldığını görecektir. Kürt halkı onurludur, barıştan yanadır, bu barış hepimizin hakkıdır. Gelin bu tarihi fırsatı heba etmeyelim diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk. Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, bugün bu kürsüden konuşurken takvimler bize bu ülkenin unutamayacağı büyük bir acının, 6 Şubat depremlerinin yıl dönümüne yaklaştığımızı hatırlatıyor. Hepimizin zihninde aynı soru var: Bu kadar büyük bir felaketten sonra gerçekten ders aldık mı? O gün binlerce insanımızı kaybettik. Sadece canlarımızı değil güven duygumuzu, adalet beklentimizi ve "devlet zamanında gelir" inancımızı da kaybettik. Enkaz başında günlerce yardım bekleyen insanlar aslında devletten sadece şunu istiyordu: Zamanında gel, hazırlıklı ol, sorumluluk al. Aradan geçen zamana karşı tablo hâlâ pek iç açıcı değildir. Hâlâ konteynerlerde yaşayan aileler vardır, hâlâ kalıcı konutlara kavuşamayan şehirler vardır, hâlâ afet yönetimine ilişkin köklü ve kapsamlı bir reform yapılmamıştır ve en önemlisi bu felaketin gerçekleriyle ilgili samimi bir siyasi ve idari hesaplaşma yaşanmamıştır. Biz bugün depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyoruz ama açıkça söyleyeyim anmak yetmez, yönetemeyenlerin sorumluluk üstlenmesi gerekirdi.

Şimdi, önümüzde Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik yapan bir kanun teklifi var, 36 maddelik kapsamlı bir tekliften söz ediyoruz ancak bu teklif aylardır Meclis gündeminde sürüncemede bırakılmış, parça parça görüşülmüş ve hâlâ tamamlanamamıştır. Bu tablo, iktidarın yasama sürecini ne kadar plansız ve ciddiyetsiz yürüttüğünün açık bir göstergesidir. AK PARTİ'si iktidarı bu teklifi trafik güvenliği gerekçesiyle savunmaktadır, oysa teklifin bütününe baktığımızda karşımıza çıkan gerçek şudur: Bu metin sorunları çözmeye değil sadece ve sadece cezaları artırmaya odaklanan bir zihniyetin ürünüdür. Bu teklif trafik güvenliğini sağlamak için değil vatandaşları cezayla hizaya sokmak, disipline etmek için hazırlanmıştır. Bakınız, bu ülkede trafik kazalarının nedenleri bellidir: Bozuk yollar, yanlış kavşaklar, yetersiz aydınlatma, plansız şehirleşme, zayıf denetim ve yetersiz sürücü eğitimi. Peki, bu sorunların hangisi bu teklifin içinde madde olarak çözülmekte? Hiçbiri. Ama teklifte ne var? 140 bin lira ceza, 180 bin lira ceza, 200 bin lira ceza var çünkü iktidar için en kolay yol budur, çözmek yerine ceza makbuzu kesmek. Buradan iktidar sıralarına açıkça sesleniyorum: Siz gerçekten trafik güvenliğini mi istiyorsunuz yoksa sadece para mı gelsin diyorsunuz? Çünkü bu teklif trafik güvenliğini önlemiyor, bütçe açıklarını vatandaşa yazılan cezalarla kapatma anlayışınızı yansıtıyor. Hazine ve Maliye Bakanlığının rakamları ortadadır. Trafik cezaları her yıl yeniden değerlendirme oranında zaten artırılmaktadır. Şimdi, bu teklifle birlikte cezalar fahiş seviyelere çıkarılmaktadır. Vatandaşın sokakta söylediği şu cümle boşuna değildir: "İktidar bütçe açığını trafik cezalarıyla kapatmaya çalışıyor." Bu algı bizzat iktidarın politikalarının sonucudur. Daha da vahimi şudur: Bu ceza miktarlarının vatandaşın gelir düzeyiyle hiçbir ilgisi yoktur. Asgari ücretle geçinmeye çalışan bir vatandaş için, emekli maaşıyla geçinmeye çalışan bir vatandaş için 46 bin lira, 140 bin lira gibi rakamlar bir ceza uyarısı değil açıkça bir yıkımdır. Hukuk devleti cezayı belirlerken toplumsal ve ekonomik gerçekliği yok sayamaz. Orantısız ceza adaletsiz cezadır. Denetim anlayışınızda bu şekilde bir sorun var. Radarlar sürücüyü uyaran, kazayı önleyen noktalara değil ani fren yapılacak yerlere konulmaktadır. Tabelalar yetersizdir, bilgilendirme eksiktir. Bu bir önlem değil tuzaktır, kumpastır. Devlet vatandaşına tuzak kurar mı? Kurmaz, kurmamalı. Devlet yol gösterir, önler, korur; vatandaş yakalamaya değil kazayı önlemeye odaklanır. Bu teklif usul açısından da sakattır. Bu teklif doğrudan trafik düzenini ve kolluk yetkililerini ilgilendirmesine rağmen ilgili komisyonlarca gereği gibi tartışılmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Meslek örgütleri yok, şoför esnafı yok, taşımacılar yok, sivil toplum yok, milletin hayatını doğrudan etkileyen bir düzenleme millet yok sayılarak yapılamaz.

Değerli milletvekilleri, buradan açık ve net bir şekilde söylüyorum: Bu teklif bir güvenlik teklifi değildir, bu teklif bir ceza teklifidir. Depremler, felaketler bize çok acı bir ders verdi; sorunları erteleyerek, görmezden gelerek ve faturayı vatandaşa keserek çözemezsiniz, trafikte de aynı yanlış yapmaktasınız. Bu teklif güvenliği değil geliri, çözümü değil cezayı, adaleti değil korkuyu esas alıyor ve buradan yine de açıkça söylüyorum, tekrarlıyorum: Devlet vatandaşına kumpas kurmamalı, kuramaz. Devlet ceza keserek değil hayat kurtararak güçlü olur. Devletin görevi korkutmak değil korumaktır. Bu nedenle de bu teklif derhâl geri çekilmeli ve yeniden ele alınmalıdır.

Güçlü devlet adaletli devlettir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinde yer alan "sürücü belgesi geri alma" ibaresinin "sürücü belgesini geri alma" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın

Turan Taşkın Özer
İstanbul

İnan Akgün Alp
Kars

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Müzeyyen Şevkin
Adana

Aşkın Genç
Kayseri
Cumhur Uzun
Muğla

İsmail Atakan Ünver
Karaman
Gizem Özcan
Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

3. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün enflasyon rakamları açıklandı. TÜİK ocak ayı enflasyonuna "Aylık yüzde 4,84; yıllık yüzde 30,65." dedi. ENAG ise aylık yüzde 6,32; yıllık yüzde 53,42 olarak hesapladı. Arada sadece rakam farkı yok, aynı zamanda hayat farkı var çünkü pazarda, markette, kirada, elektrikte vatandaşın yaşadığı gerçek, açıklanan tablodan çok ama çok farklı. İktidar "Enflasyon düşüyor." masalı anlatırken aralık ayında TÜİK'in açıkladığı yüzde 0,89'luk oran memurun, emeklinin altı aylık enflasyon farkını ne yazık ki alaşağı etti. Daha maaşlar cebine girmeden yüzde 4,84 ocak enflasyonu o zammı tek kalemde geri aldı. Yani vatandaşın cebine girmeyen para enflasyonla şimdiden buhar oldu. Bu tabloya halkın tesadüf demesini kim bekleyebilir? Aralıkta enflasyonu düşük göster, zammı düşük tut, ocakta yeniden hızlan. Sonuç: Yük yine dar gelirinin sırtında.

Bakin "İşsizlik azalıyor." dedikleri dönemde iş gücü de istihdam da geriliyor, iş aramaktan vazgeçenler artıyor yani işsizlik azalmıyor, umutsuzluk büyüyor. Gerçek işsiz sayısı, eksik istihdam ve umutsuzların toplamıyla 11 milyon 620 bin kişiyle yüzde 29'lara dayanmış. Bu, sadece bir istatistik değil evine ekmek götürme endişesidir.

Şimdi, gelin borca bakalım: Vatandaşın bireysel kredi ve kredi kartı borcu 5 trilyon 973 milyar TL, varlık yönetim şirketleri dâhil toplam 6,1 trilyon TL. Bu borç haftada 66,5 milyar TL artıyor. Bu ne demek? İnsanlar keyfinden borçlanmıyor; maaş yetmiyor, borçla ayakta kalmaya çalışıyor. Daha çarpıcı bir veri: Vatandaş, sırf bireysel krediler ve kredi kartları nedeniyle bankalara 2025'te 1 trilyon 222 milyar TL faiz ödemiş, günde 3,35 milyar TL faiz demek, saatlik yaklaşık 140 milyon TL, dakikada 2,3 milyon TL. Yani bu ülkede saat başı sadece vatandaşın faiz yükü üzerinden bir servet transferi yaşanıyor.

Peki, bankalar? Bankacılık sektörü 2025'i 1,2 trilyon TL brüt kârla kapatmış, net 940 milyar TL, bu da günde yaklaşık 2,58 milyar TL net kâr demek. Bir tarafta vatandaş günde 3,35 milyar TL faiz ödüyor, diğer tarafta bankalar günde 2,58 milyar TL net kâr yazıyor. İşte ekonominin özeti: Emeğin cebinden finansın kasasına.

İcra daireleri; ocakta icra dairelerine 866 bin yeni dosya eklenmiş yani günde 27.935 dosya, saatte yaklaşık 1.164, dakikada 19 dosya; her üç dakikada 1 onlarca aile icralık oluyor. Bu, düşen enflasyon hikâyesiyle yan yana durmaz. Bu, geçim krizinin tam da fotoğrafıdır. Bugün ülkede milyonlarca insan ay sonunu değil günü nasıl çıkaracağını düşünüyor. Pazara giden fileyi dolduramıyor, kirayı ödeyince maaşı tükeniyor, çocuğunu okula gönderirken beslenme konmuyor. İşte, gerçek ekonomi budur. Eğer vatandaşın sofrası küçülüyorsa siz istediğiniz kadar "büyüme" deyin, o büyüme milletin hayatına yansımıyorsa bunun adı refah değil yokluktur, yoksulluktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, en düşük emekli maaşı da asgari ücret de açlık sınırının üstüne çıkarılmalıdır çünkü bugün ocakta açıklanan enflasyon aralıkta düşük tutulan artışların nasıl buharlaştığını hepimize gösterdi. Vatandaşın zamları daha cebine girmeden eridi. Bu nedenle, iktidara çağırımız nettir; enflasyonla mücadele tabelayı değil mutfağı baz alarak yapılır. Gelir politikası bankayı kollayarak değil emekliyi, memuru, asgari ücretliyi koruyarak yapılır. "Zam verdik." demekle olmaz, zammın alım gücünü enflasyona ezdirmeyecek gerçek bir refah düzenlenmesi gerekir. Bugün TÜİK'in söylediği ile ENAG'ın söylediği arasındaki fark aslında vatandaşın "Benim enflasyonum." dediği şeydir. Aralıkta düşük, ocakta yüksek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım, buyurun.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Bu düzen maaşın değerini törpüleyen, borcu büyüten, icrayı artıran bir düzendir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak emeği koruyan, emekliyi yaşatan, asgari ücreti açlık sınırının üstüne çıkaran, vergide adaleti sağlayan, üretimi büyüten bir ekonomik düzeni kurmakta kararlıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Mehmet Atmaca

Antalya

Bursa

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz

Dilan Kunt Ayan

Celal Fırat

Muş

Şanlıurfa

İstanbul

Vezir Coşkun Parlak

Zülküf Uçar

Gülderen Varlı

Hakkâri

Van

Van

George Aslan

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Yüksel Arslan

Rıdvan Uz

Ayyüce Türkeş Taş

Ankara

Çanakkale

Adana

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuştığımız madde izinsiz yarış ve koşu üzerine bir madde. Bu konuda, tabii, ifade edilecek çok fazla bir şey yok çünkü gerçekten çok risk teşkil eden durumlar bunlar, yalnız cezaların geneliyle ilgili bir iki cümle etmek isterim. Cezalar reel değildir, tahsil edilebilir değildir, ülke vatandaşlarının ortalama geliri dikkate alındığında bu cezaların tahsili çok mümkün değil. Yine, cezaların artırılmasının yanında esas önem verilmesi gereken şey, denetimlerin sıklığı ve denetimlerin ceza kesmek amaçlı değil de hata işlemeyi engelleyici yönde denetimlerin eksikliğinin devam ediyor olması, bu ceza artışlarının trafik kazalarında bir azalma meydana getirmeyeceğini ifade ediyor bence. Yine, el konulan ehliyetlerin geri iadesinde bütün cezaların tahsil edilmek istenmesi, bu cezaların çok yüksek olmasından ötürü, bunu ödeyemeyecek olmalarından ötürü birçok vatandaşımızın ehliyetini tekrar geri alabilmesi gibi bir ihtimal ortada kalmamış olacak.

Ben önemine binaen bundan sonraki vaktimde depremle ilgili konuşmak istiyorum. Öncelikle, depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza ben de Allah'tan rahmet diliyorum ancak maalesef, deprem bir yaramızdır ve maalesef, Hükümet tarafından en çok istismar edilen konuların başında geliyor.

Hepinizin bildiği üzere, deprem olayının üç temel aşaması vardır; bunun birincisi deprem öncesi, sonrası ve anı. Sonrasiyla ilgili bir kısım işler yapılmış, bir kısım konutlar hızlı yapılmış ve bu, hep millete reklam edilerek siyasi rant elde edilmeye çalışılıyor ancak bu inşaatların kaç mal edildiğine dair hiçbir bilgi yok. Eğer samimiyseniz, gelin, bu yaptığınızı, yapmakla hava attığınız bu konutları kaç mal ettiğinizi bir araştıralım. Bize öyle geliyor ki -ben, mesleğim gereği edindiğim bilgilere göre- birçok yandaşa menfaat aktarıldığı iddiaları var ve bunlar çok güçlü. Bunlara cevap verebilme adına bu konunun şeffaflıkla millete anlatılması lazım. İddiamız şudur: Orada mal edilen konutlar piyasa fiyatlarına göre çok pahalıya mal edilmiştir maalesef. Yine bu konu çok istismar edildi, işte "Şu kadar konut teslim edildi." falan filan ancak teslim edilen konutların birçoğunun oturulamaz durumda olduğunu herkes biliyor, görüyor. Belki burada bilmeyenlere bunu anlatmak kolay ama bunu yaşayanların sizi dinliyor olabileceğini hiç düşünmüyor musunuz? Bu hakikaten üzücü bir durum.

Tabii, deprem anıyla ilgili hepimiz biliyorsunuz maalesef orada çok büyük hatalar vardı, çok geç müdahaleler oldu, bunu hiç konuşmuyorsunuz ama esas benim girmek istediğim konu deprem öncesi. Bakın, hâlâ deprem öncesi yapılması gerekenlerle ilgili hiçbir şey yapmıyorsunuz. İnsanların deprem korkusunu istismar ederek rant devşiriyorsunuz hâlâ. Depremde yıkılma olasılığı yüksek yapılarla uğraşmıyorsunuz. Siz sadece rant temin edecek alanlarda dönüşüm yapıyorsunuz. Depremde yıkılacak binalar da aslında belli, depremde en çok etkilenen alanlar da belli. Mesele yıkılıp can kaybına sebebiyet verecek yapıların bir an evvel dönüştürülmesi işidir ama hâlâ bu konuda hiçbir çalışma yok. Hâlâ çok sayıda can kaybının meydana geleceği bölgelerde hiçbir çalışma yok. Bu bölgelerin çoğu plansız ve imarsız olduğu için vatandaş bu dönüşüme yaşamıyor ve maalesef müteahhitler de bu işe talip olmuyor. Vatandaş binasının riskli olduğunu bile bile orada oturmaya devam ediyor çünkü oradan çıkma imkânı yok. Siz de maalesef çökme olasılığı çok düşük olan, kısmen ruhsatlı ve kontrolü yapılmış binaları değiştiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET ATMACA (Devamla) - Ben iddia ediyorum, deprem riskini gerekçe ederek dönüştürdüğünüz yapıların en az yüzde 90'ı can kaybına sebebiyet verecek yıkıma maruz olmayacak yapılardır.

Elimizdeki yapı stoku bilgilerine göre yıkılma olasılığı yüksek olan bütün yapılar hâlâ aynı yerinde duruyor ve oluşabilecek herhangi bir depremde geçmiş depremlerde yaşanan aynı, benzer manzaraları maalesef yaşayacağız ve bunun tek sorumlusu da sizsiniz ve bunun vebali ve günahı da sizindir.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mardin Milletvekili George Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yurt içinde ve yurt dışında televizyonları başında bizleri izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, dün 12 Eylül 1980 faşist askerî cuntanın uygulamalarını aratmayacak şekilde Ezilenlerin Sosyalist Partisine karşı yapılan bir operasyonla partinin eş genel başkanları ve tüm yöneticileri gözaltına alındı. Bu uygulamayı şiddetle kınadığımı belirtmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, trafik alanında yaşanan sorunların gerçek nedenlerine inmeyen, çözümü büyük ölçüde yalnızca cezaları artırmakta arayan bir yasa düzenlemesini görüşüyoruz. 8'inci madde de benzer bir anlayışla hazırlandı. Düzenlemeyle izinsiz yarış düzenleyenlere verilen para cezaları artırılıyor. Yarış yapan sürücülere yüksek idari para cezaları, ehliyetin iki yıl geri alınması ve araçların trafikten men edilmesi gibi yaptırımlar uygulanıyor. Tekrar eden ihlallerde ise ehliyet iptaline kadar giden sonuçlar öngörülüyor. Düzenleme sorunun nedenlerine değil yalnızca sonuçlarına odaklanmaktadır. Özellikle gençlerin neden böylesi yarışlara yöneldiği konusuna değinilmemektedir. Sokak yarışlarının arkasında gençler için güvenli, sosyal ve sportif alanların yetersizliği, motor sporlarına uygun alanların bulunmaması, işsizlik ve umutsuzluk gibi sosyal sorunlar var. İktidar ise bu zemini iyileştirmek yerine yüksek para cezalarıyla sorunu kapatmayı tercih etmektedir. Ceza politikası uygulanmalı ancak bu cezalar adil ve makul olmalıdır, aksi hâlde sosyal sorunları daha da büyütür.

Türkiye'de her yıl binlerce insanın yaşamına mal olan trafik sorunu çözülmesi gereken en önemli sorunlardan biridir. Oysaki mevcut yasa teklifi trafik güvenliğini kalıcı biçimde sağlamaktan çok cezaları artırarak sorunu geçici şekilde bastırmaya dayanan bir

yaklaşım yansıtmaktadır. Trafik güvenliği yalnızca ceza artırımına veya sürücünün hatasına indirgenmemeli, kent planlaması, yol güvenliği, altyapı eksiklikleri ve denetim sorunları da kazaların önemli nedenleri arasındadır. Bunlar düzeltilmeden kalıcı çözüm sağlanamaz. Bu nedenle, düzenlemenin yalnızca cezayı artıran değil toplumsal ve önleyici çözümleri de içeren bir anlayışla ele alınması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de yaşanan gelişmelere dair burada pek çok konuşma yapıldı, ben de bu konuya kısaca değinmek istiyorum: Suriye'de iç savaş sürecinde 100 binlerce insan yaşamını yitirdi. Milyonlarca insan yaşadıkları topraklarını terk etmek zorunda kaldı ve tüm dünya IŞİD'in vahşi terör saldırılarına tanık oldu. Böylesi bir ortamda Rojava bölgesi orada yaşayan Kürtler, Araplar, Asuri Süryaniler, Ermeniler ve diğer halklar için güvenli bir alan olarak günümüze kadar varlığını sürdürdü. Son bir ayda yaşanan saldırılara rağmen Kürtler ile Suriye geçici hükûmetinin bir anlaşmaya varmış olması olumlu bir gelişmedir. Başta Türkiye olmak üzere, ABD, Fransa ve diğer yabancı ülkelerin bu anlaşmaya destek vermesi hayata geçirilmesi açısından önemlidir ancak yalnızca destek vermekle kalınmamalı, Suriye geçici hükûmeti üzerinde baskı da kurulmalıdır. Aksi takdirde, anlaşma maddelerinin hayata geçirilmemesi çatışma riskini yeniden doğurabilir. Halep ve diğer bölgelerde Kürtlere yapılan katliamlar Rojava bölgesinin varlığının ne kadar hayati olduğunu göstermiştir.

Diğer taraftan, bu saldırıların Kürtlerde duygusal bir kırılmaya neden olduğu da bir gerçektir. Bu duygusal kırılmanın daha da derinleşmemesi için Türkiye'nin oradaki Kürtlerle daha fazla diyalog kurması gerekir. Bu diyalog burada yürütülen süreci de aynı yönde etkileyecektir. Aksi durumda ise bu sürece ilişkin güvensizlik artacaktır. Umarız ki Türkiye hem ülke içinde hem de başta Suriye olmak üzere tüm komşu ülkelerle barış ortamının sağlanması için daha makul ve sağduyulu politikalar izler diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Türk milletini ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Elbette kanun yapılırsa ama uygulanmaz ise, içinde millet yoksa kanun yapmak kolaydır. Ceza ve korku varsa konuşulması gereken içerik değil zihniyettir. İktidarın önümüze getirdiği bu düzenleme şunu söylüyor bize: Kurala uymayanı eğitmeyelim, anlamaya çalışmayalım, altyapıyı düzeltmeyelim, cezayı büyütelim, korkuyu büyütelim; bu yaklaşım yeni değil, bu yaklaşımı tanıyoruz, ekonomide çözemediğini cezayla bastırarak, eğitimde başaramadığını yasakla örten, hukukta kaybettiğini güç kullanarak telafi etmeye çalışan bir anlayışın devamı bu. Bugün bir plaka hatasının bedelini on binlerle, yüz binlerle ölüyorsunuz. Bugün bir idari eksikliği neredeyse bin yıllık asgari ücrete denk cezalarla karşılıyorsunuz. Bu Mecliste kimse çıkıp bana şunu söylemesin: "Bu, caydırıcılık içindir." Caydırıcılık adaletle olur arkadaşlar, caydırıcılık denetimin tutarlılığıyla olur, caydırıcılık herkes için eşit uygulamayla olur. Eğer caydırıcılık sadece cezanın büyüklüğüyle sağlansaydı bu ülkede "suç" diye bir şey kalmazdı çünkü mesele ceza değil adalet duygusudur.

Kıymetli milletvekilleri, vatandaş bugün trafikte kendini güvende hissetmiyor çünkü radarın yeri güvenlik için değil tahsilat için seçilmiş hissi veriyor çünkü ceza yazan ile sohbet eden arasında statü farkı olduğunu düşünüyor çünkü devletin gözü can güvenliğinde değil gelir kaleminde gibi görünüyor. Devletin görevi vatandaş pusuya düşürmek değildir. Devletin görevi tuzak kurmak değildir. Devletin görevi yol gösterici olmaktır. Bakın, bu kanun teklifiyle getirilen birçok ceza, insanların bilerek ve isteyerek yaptığı ağır suçlar ile basit idari ihmalleri aynı kefeye koymaktır. Bu, adalet değildir; bu, ölçülülük değildir; bu, hukuk devleti hiç değildir. Hukuk devleti demek, ceza verirken de vicdanı elden bırakmamak demektir. Devlet demek, vatandaşına yanlış yapmayı öğretmek demek değildir; yanlış yaptın bedelini öde demek hiç değildir. İktidar şunu anlamak zorundadır: Vatandaş sürekli cezayla terbiye etmeye çalışan bir devlet bir süre sonra itibarını da meşruiyetini de kaybeder. Bugün trafikte öfke varsa bunun sebebi yalnızca direksiyon başındaki insan değildir. Bunun sebebi, yönetilemeyen bir sistemdir. Bu Meclis, vatandaş cezayla sindiren bir anlayışın onay makamı değildir, olmamalıdır. Bu Meclis, adaleti büyütmeyle, vicdanı güçlendirmekle mükelleftir. Biz kurala karşı değiliz; biz denetime karşı değiliz; biz cezasızlığa karşı hiç değiliz; biz orantısızlığa, ölçüsüzlüğe, devletin vatandaş gelir kapısı olarak görmesine karşıyız. Devlet korkuyla değil adaletle yönetilir. Ceza, hukukla birleşmezse zulme dönüşür ve hiçbir zulüm bu millete ebediyen kabul ettirilemez.

Yüce Meclisimizi, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinde yer alan "engel hâli bulunmadığını gösterir belgenin" ibaresinin "engel hâli bulunmadığına dair belgenin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aliye Coşar
Antalya
İnan Akgün Alp
Kars
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Süleyman Bülbül
Aydın
İsmail Atakan Ünver
Karaman
Cumhur Uzun
Muğla

Turan Taşkın Özer
İstanbul
Gizem Özcan
Muğla
Müzeyyen Şevkin
Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta sonu aynı gün içinde Antalya'da hepimizi derinden üzen 2 trafik kazası yaşandı. Antalya-Isparta yolu üzerinde Dereboğazı mevkinde yaşanan kazada 7 vatandaşımız,

Döşemealtı ilçemizde yaşanan trafik kazasında ise 10 vatandaşımız hayatını kaybetti; çok sayıda vatandaşımız da yaralandı. Her iki kazada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Daha önce de bahsettiğim gibi, salt cezalar ve ceza artırımlarıyla trafik sorununun ve kazaların önüne geçilemez; kazasız ulaşım için altyapı yatırımlarının da yapılması önemlidir. Dereboğazı yolu dağlık ve virajlı olduğu için birçok kazaya sebep oluyor. Vatandaşlarımız yıllardır bu yolun genişletilmesi ve düzenlenmesi için mücadele veriyor ancak bunu görmezlikten geliyor. Bu yolda gerekli altyapı yatırımlarının yapılmaması kazalara ve tehlikelere davetiye çıkartıyor. Bu yolda kaç canımızı daha kurban vereceğiz?

Yine, aynı gün bir yolcu otobüsünün de devrildiği Aksu ile Döşemealtı ilçeleri arasında yer alan Kuzey Çevre Yolu bağlantısındaki virajda 10 vatandaşımız hayatını kaybetti. Yeni yapılan bu yol ve bağlantı yolunda ciddi mühendislik ve yapım hataları olduğu iddia edilmektedir. Yoldaki yoncanın çapının ve eğiliminin yeterli olmadığı ve ciddi tasarım hataları gündeme geldi. Bu yolda sürekli kazalara şahit olan bölge halkı buraya "ölüm virajı" adını verdi.

Bu ölümlü kazaların yaşandığı yollarımız yıllardır neden güvenli hâle getirilmiyor? İnsan hayatı açısından yolların güvenliği ötelenmeyecek kadar önemlidir.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta boyunca Antalya'nın genelinde yoğun yağış, hortum ve fırtına yaşamı felç etti. Gazipaşa, Manavgat, Serik, Aksu, Kemer, Demre, Kumluca, Finike ve Kaş ilçelerimizde seralar başta olmak üzere tarım arazileri zarar görmüştür. Antalya'da tarımsal üretim on iki ay devam etmektedir ancak fırtına, hortum ve sellerin neden olduğu zararlar tarımsal üretimi durdurma noktasına getirmiştir. Kumluca ilçemiz dere yataklarının taşması sonucu su baskınlarıyla selin en çok etkilendiği ilçemiz olmuştur. Kumluca'da 2022 yılında yaşanan sel felaketi sonrası yine benzer olaylar yaşanmıştı. Devlet Su İşleri 2023 yılında dere yataklarında taşkın önleme çalışmaları yapacağını açıkladı. Aradan üç yıl geçti, sellerde yine aynı dereler taşı. Üleşik Deresi başta olmak üzere Kumluca'daki derelerde hiçbir çalışmanın yapılmadığı gün yüzüne çıktı. Tarım ve Orman Bakanlığına verdiğimiz soru önergesine gelen cevapta Devlet Su İşleri 13'üncü Bölgenin Kumluca'daki derelerle ilgili çalışmaları 2024 ve 2025 yılında bitecekti ancak 2026 yılında Devlet Su İşleri resmî sitesinde bu derelerdeki ıslah çalışmalarının devam ettiği belirtiliyor. AKP iktidarı Kumluca'da birkaç dereyi ıslah edecek bütçeyi ayırmıyorsa Kumluca halkının vergilerini nereye harcıyor? (CHP sıralarından alkışlar) Tarım Bakanına sesleniyoruz: Tarımsal ithalata zaman ayırdığınız kadar çiftçinin sorunlarına da zaman ayırın.

Yaşanan ekonomik kriz ve artan maliyetlerin üzerine hortum, fırtına ve seller nedeniyle çiftçilerimizin tekrar üretime başlaması zorlaşmaktadır. TARSİM zarar gören çiftçinin yalnız zararının yarısını karşılamaktadır. TARSİM dışında kalan üreticiler, vergi ve SGK borcu olan üreticiler ihtiyaç duydukları yardımı alamayacaktır. TARSİM'li ya da değil borçlu ya da borçsuz tüm çiftçilerimizin zararlarının tamamı karşılanmalıdır. Çiftçilerimizin kredi ve vergi borçları ertelenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Tarımsal üretimin durması vatandaşın daha pahalı ürün alması demektir.

Değerli milletvekilleri, iktidar itirazlarımızı görmezden geliyor ancak son yağışlarla birlikte Konyaaltı Boğaçayı'nda su taşkını ve heyelan meydana gelmiştir; bu, Boğaçayı havzasına TOKİ yapma ısrarının son derece hatalı olduğunu göstermiştir. Hatalı projelerin bedelini acı bir şekilde halkımız ödüyor. Ülkemizde dere yataklarına yapılan yapılaşmanın can ve mal kayıplarına neden olduğunu acı bir şekilde yaşıyoruz ve birçok örnekleri vardır. Bu ısrardan dönülmelidir, hatalardan ders alınmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Mehmet Karaman
Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Celal Fırat
İstanbul

Zülfü Uçar
Van

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Gülderen Varlı
Van
Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifiyle birçok alanda olduğu gibi trafik düzenine ilişkin yaptırımların da ciddi biçimde artırıldığını görüyoruz. Şimdi ele aldığımız 23'üncü madde özelinde ise geçiş üstünlüğü hakkının keyfi ve gereksiz kullanımına karşı daha caydırıcı bir ceza öngörülmektedir.

Kıymetli arkadaşlar, şunu açıkça ifade edelim: Konu can olan ve bunu kurtarmaya engel olan her davranışla mücadele edilmesi gerektiği konusunda hiçbir tereddüdümüz yoktur. Ambulansın, itfaiyenin, polisin, kamu hizmetinin yolu hem trafikte hem de her alanda maddi ve manevi anlamda açılmalıdır çünkü o yolun ucunda kutsal bir hizmet vardır çünkü o yolun ucunda insan hayatı vardır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz meseleyi sadece ceza rakamları üzerinden konuşursak sorunun özünü kaçıırız çünkü bugün ülkemizde yalnızca trafik ihlalleri değil şiddet, bağımlılık, kamu düzenini bozan davranışlar, kuralızsızlık ve hoyratlık da artmaktadır. Bu artışı sadece "Cezalar az." diye açıklayamazsınız. Hukuka aykırı fiiller artıyorsa mesele sadece cezalarda, hukuk metinlerinde değil, toplumun ruh hâlinindedir. Bakınız, önümüze gelen bu kanun maddelerinin hemen hepsinde aynı ortak dil vardır: "Cezalar artırılsın." Evet, bazen sosyolojik anlamda çözüm bu da olabilir ama her şey için bu reçete geçmez. Sadece bu kanunda veya bu maddede değil hemen her maddede aynı refleksleri görüyoruz: Suç var, çözüm ceza; ihlal var, çözüm daha ağır ceza. Peki, soruyorum: Önleyici mekanizmalar nerede? Eğitim nerede? Denetimin niteliği nerede? Toplumsal farkındalık nerede? Kurallara uymayı bir ahlak meselesi hâline getiren politikalar nerede?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ceza, devletin en son başvuracağı araçtır. Hukuka aykırı fiil gerçekleştiği an devlet golü yemiştir, 1-0 geridedir. Ceza, başarısız olmuş sosyal politikaların itirafıdır. Ceza, önleyemediğiniz sorunun arkasından tuttuğunuz bir hesap defteridir. Bugün geçiş üstünlüğü hakkının gereksiz kullanımını konuşuyoruz. Peki, bu gereksizliğin kaynağı nedir? Gösteriştir, aceleciliktir, kuralızsızlıktır, "Bana bir şey olmaz." duygusudur yani sosyal çürümenin trafikteki tezahürüdür. Bu çürümeyi, yalnızca 46 bin liralık bir cezayla durduramazsınız.

Bakin arkadaşlar, şunu da açıkça ifade ediyorum: Sadece ceza miktarını artırmak suçla mücadele değildir, bütçe kalemini büyütme. Bu yaklaşım ne mali disiplini güçlendirir ne hukuki güvenliği tahkim eder ne de toplumsal ahlaka katkı sunar. Eğer gerçekten samimiyseniz bu ihlaller neden artıyor bunu konuşmalıyız, kasıt ile hata arasındaki farkı ayırt eden bir sistem kurmalıyız; eğitimden denetime, teknolojik altyapıdan kamu spotlarına kadar önleyici politikaları birlikte hayata geçirmeliyiz. Aksi hâlde şunu yapmış oluruz: Sorunu çözmez, faturayı kabartırız; adaleti tesis etmeyiz, korkuyu yayarız; toplumu ıslah etmeyiz, cezayla terbiye etmeye çalışırız.

Değerli milletvekilleri, biz diyoruz ki kanun sadece cezalandıran değil yol gösteren de olmalıdır, devlet sadece ceza kesen değil davranışı düzelten de olmalıdır, hukuk korkulan değil güvenilen bir zemin olmalıdır. Önümüzdeki kanun teklifinin 23'üncü maddesi özelinde, cezaların orantılı ve caydırıcı olması gerekliliği yönünden bu düzenlemeyi ilkesel ve hukuksal açıdan uygun bulsak da salt ceza artışına dayalı hukuk yaklaşımının eksik olduğunu, önleyici ve bütüncül politikalarla tamamlanmadığı sürece kalıcı çözüm üretemeyeceğini açıkça ifade ediyoruz.

Son söz olarak şunu söylemek isterim: Bir toplumda kurallar ağırlaştıkça huzur artmıyorsa sorun cezanın azlığında değil adaletin eksikliğindedir. Milletimiz adaletli, ölçülü, vicdanlı ve önleyici bir hukuk düzeni istiyor çünkü aziz milletimiz bunu hak ediyor.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bizler burada Karayolları Trafik Kanunu'nu görüşüyoruz ama vekili olduğum Mersin'de iki gün önce Çilek Mahallesi'nde meydana gelen trafik kazasında maalesef 3 genç hayatını kaybetti. Vefat eden gençlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Peki, bu kaza önlenebilir miydi? Elbette önlenebilirdi. Peki, bu kaza orada, o yolda ilk kaza mıydı? Elbette ilk kaza değildi. Elbette önlenebilirdi dedik çünkü oraya bir üst geçit yapılmış olsaydı o kaza önlenecekti ve şu anda o 3 gencimiz hayatta olacaktı.

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe görüşmeleri esnasında söyledik, talep ettik, dile getirdik, yine dile getirelim: "Mersin-Tarsus arası otoban ücretli olmamalı." dedik. "İl merkezinden ilçeye otobanın ücretli olduğu başka kaç kent var?" diye sorduk ama cevap alamadık. Mersin-Tarsus arası otobanın ücretli olmasından kaynaklı bugün birçok kişi çevre yolunu kullanmak zorunda kalıyor ve çevre yolunda ciddi trafik sıkışıklığı ve trafik kazaları meydana geliyor. Memleketi Ankara'dan, masa başından yönetmeyi bırakın ve trafik cezalarını artırmak yerine trafik kazalarının önüne geçin diyoruz.

Değerli arkadaşlar, her zaman söylüyoruz, her şeyin başı adalettir diyoruz. Adalette pürüz olursa, adalette sorun olursa sistemsel hastalıklar artar, çoğalır, tüm alanlara sirayet eder; bugün yaşadığımız da tam olarak budur.

Değerli arkadaşlar, soruyorum: Uzunca bir süredir Adalet Bakanını göreniniz oldu mu? Kaç zamandır gözlerden ırak, gözlerden uzak. AİHM'in Selahattin Demirtaş kararı aradan üç ay geçmiş olmasına rağmen hâlen uygulanmadı, nedenini açıklayan da yok. Bu, tamamen keyfi bir uygulamadır. Bu hukuksuzluk kabul edilebilir bir durum değildir. Bu ülkenin adalet kurumunun başı AİHM kararının uygulanmamasına ses seda çıkarmıyor. Gariptir ki Adalet Bakanı uzun zamandır kendisine uzatılan mikrofonlara "Türkiye hukuk devletidir." de demedi. Ne yalan söyleyeyim, kendisini en çok eleştiren kişilerden birisi benim ama Adalet Bakanının her mikrofon uzatıldığında "Türkiye hukuk devletidir." demesini de özledim. Bir kez daha soruyoruz, sormaya devam edeceğiz: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Selahattin Demirtaş hakkında vermiş olduğu karar neden uygulanmıyor? Aradan üç ay geçti, bu konuda ne ses var ne seda.

Daha bugün Akdeniz Belediyesinin kayyum davasının kararı açıklandı, idare mahkemesi davayı reddetti. Neymiş? Kayyum kararı doğruymuş. Neymiş? Kayyum kararı hukuka uygunmuş. Hangi hukuk bu; söyleyin, söyleyin de biz de bilelim, halkımız da bilsin. Kimse artık bu hukuk sistemine inanmıyor, güvenmiyor çünkü mevcut adalet sistemi hastalıktır.

Arkadaşlar, dedik ya "adalet" diyoruz, "demokratik toplum" diyoruz. Yeni yüzyılda demokratik bir ülkeyi, demokratik bir cumhuriyeti inşa etmekten bahsediyoruz ve bunun mücadelesini veriyoruz ama topluma bakın, ciddi bir duygu kırılması var toplumda. Bu duygu kırılmasının bir an önce onarılması gerek. Bunu yapabilecek olan da iktidardır, yapılabilecek olanlar da ortadadır. Adım atmakta geciken bir iktidar gerçeği var. Biz diyoruz ki ne gerekiyorsa gelin hep birlikte yapalım. Bakın, ne mutlu ki bu ülkede silahların yerini artık diyalog aldı, artık müzakere aldı. Ne mutlu ki gençlerimiz artık toprağa düşmüyor. İnşallah artık gençlerimize güzel bir gelecek inşa edeceğiz. Bunun için de adaleti tesis etmemiz lazım. Yanlış giden sistemin yaşadığı hastalığın teşhisi ortada, reçetesi belli; reçetesi demokratik toplumdur, reçetesi demokratik cumhuriyettir. Artık vakit kaybetmenin manası yok, bir an önce yasal ve anayasal müdahalelerle sistemin hastalıkları tedavi edilmelidir. İktidar artık halkımızda meydana gelen duygu kırılmasını onaracak demokratik adımları atmalıdır.

Son olarak, Kürt halkında oluşan duygu kırılmasını anlamanız için iktidar vekillerine somut bir öneri sunmak istiyorum: Nusaybin'e gidin, Nusaybin'den Kamışlo'yu izleyin, Kamışlo'yu izlerken Nusaybin halkını dinleyin ve sonra karşıya geçin. Kamışlo'ya gidin, Kamışlo'dan Nusaybin'i izleyin ve Kamışlo'da yaşayan halkımızı dinleyin. Eğer bu dediğimi yaparsanız Kürt halkını ve Kürt halkında meydana gelen duygusal kırılmayı anlayacağınızı düşünüyorum ve bu şekilde sorunlarımızı daha kolay çözeceğimize inanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"Madde 23- 2918 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan 'gereksiz geçiş üstünlüğü hakkını kullanan sürücüler 1800000 lira para cezası ile cezalandırılırlar' ibaresi 'geçiş üstünlüğü hakkını kullanan sürücülere 46.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır' şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

'Yönetmelikle veya Bakanlık onayıyla kişiye yönelik geçiş üstünlüğü sağlanamaz.'"

Selcan Taşçı
Tekirdağ
Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Rıdvan Uz
Çanakkale
Yüksel Arslan
Ankara

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Divan, milletvekilleri; kanunla ilgili itirazlarımı birinci bölümde paylaşmıştım. Büyük deprem felaketinin 3'üncü yıl dönümü arifesinde deprem şehitlerimizi anmak istiyorum.

İnançlı biri olarak bedduadan sakınmak gerekir, biliyorum ancak dayanıklı değil diye boşaltılan kamu binası ayakta kalırken güvenli diye taşınan binanın çöktüğü liyakatsizliğin altında kalmış, denizin yükselmesi ihtimalken sahile yardım çadırı kuran ahmaklığın altında kalmış; tıbben sağ olabilecek insanların bulunduğu enkaza iş makinası sokma cahilliğinin -caniliğinin aslında- altında kalmış; "Bir hilti olsa." feryatları göğü delerken kimi mülki amirlerin bu nevi bir afete el koyma yetkisini kullanacak kadar bile zihnen hazır olmayışının altında kalmış; "Çivi çakanın aklı yok." denen yere dikilen hastanelerin; battaniye, palto, ayakkabı, su, mama ilaç lazımkken abiye elbise yollama laubaliliğinin; çadır satan Kızılayın; yardım malzemesi satan memurun; fırsatçılığın; barınma, altyapı, eğitim, hiçbir alanda bir iç göç senaryosu çalışılmamış olmasının; velhasıl engellenemez olan afetin değil de engellenebilir olan ihmalin, suistimallerin, kötülüğün aslında altında kalmış vatandaşlarımızın da vekili olarak -bütün günahı boynuma- bu vebal silsilesinin hangi kademesinde kim varsa Allah topunun belasını versin. Asli görevleri bahşedilmiş ve iyilik katına taşımaya ya da sorumlu olana sorumluluğunu yerine getiriyor diye yüce gönüllülük affetmeye gerek var mı? Çok sanmıyorum ama bir iyi niyet beyanı olarak varsa eğer taş üstüne konan her taş için de Allah razı olsun o günden bugüne. Velakin üç yılda yapılmayanlar yapılanlardan fazla. Misal "Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Sonuçlarının Tüm Yönleriyle Araştırılması, Depreme Dirençli Yapı Stokunun Oluşturulması..." Böyle bir paragrafık adı olan bir Komisyon kuruldu burada, muhalefet partilerinin şerhleri hariç tam 165 yanlışlık tespiti var, 295 de tavsiye raporunda. Sonuç, kendi şehrim Tekirdağ'da yapı stokunun yüzde 50'den fazlası hâlâ 1999 öncesi. İstanbul çökerse Türkiye çöker diyoruz. İstanbul'daki yapı stokunun yüzde 65'ten fazlası hâlâ 2000 öncesi. Denmiş ki mesela raporda "Kaçak yapıların tahliyesindeki sorumluluk netleşsin." Hâlâ netleşebilmiş değil. Denmiş ki: "Deprem randevuyla gelmiyor, kış da olabilir. Bu yüzden yurtlar, okullar toplanma alanı da olacak şekilde dizayn edilsin." Sonuç, değil ki ek amaçlara göre tasarlama, eğitim yapılamıyor hâlâ birçok okulda; 3 okul, 4 okul, 5 okul Türkiye'nin birçok ilinde hâlâ tek binada. Bu raporun sadece "Tavsiyeler" bölümü yüz sayfadan fazla; Allah aşkına, bakın, uygulanmış, uyulmuş on satır bulabilecek misiniz acaba içinde? Ben dilerdim ki aradan geçen bu üç koca yılda hiç değilse günün ne kadar konut yapıldığıyla övünme günü değil, neden bu kadar çok konut yapmak durumunda kalmış olduğumuzun yani orantısız yıkımın mahcubiyeti altında ezilme günü olduğu, nedamet günü olduğu anlaşılabilir olsun ama değil utanmak, "Her şeyi devlet veremez." diyen "Hayat devam ediyor." diyen, denilmesine vesile bir Allah'tan korkmazlık, kuldan utanmazlık zuhur etmiş bir de üzerine maalesef. Dolayısıyla kendi adıma depremin birinci yılında bu kürsüde söylediğim yerdeyim hâlâ. Hâlâ hiçbir şeyi beceremiyorsak ne kaynak ne para pul, araç gereç, teşvik, kanun; hiçbir şey, bir anlığına insan olabilmekten başka hiçbir şey gerektirmeyen özür dilemeyi en azından becerebilmemiz gerektiği düşüncesindeyim. Bu sebeple de bir kere daha burada enkaz başında saatlerce battaniyelere sarılmış cenazeleriyle baş başa kalmış, ciğerleri insan eti kokusuyla, ölüm kokusuyla dolmuş, yollar kapandığı, köprüler yıkıldığı, ovaya yapılan hava limanları kullanılamadığı, arama kurtarma ekibi ulaşsa ekipmanın ulaşamadığı, yardım yaparken önce kime dağıtılacağına karar verilemediği, çadırları bölgeye yığmak yerine satmakla

meşgul olduğu; konut, okul, hastanenin kumdan yapıldığı, tarım arazisine imar izni verildiği için acıların katlanmasına yol açılan her bir vatandaşımızdan ama en çok da sahip çıkamadığımız kayıp çocuklarımızdan, içimizi kemiren bütün o fenalıklara uğramamış olmaları için de dua ederek ayrı ayrı özür diliyorum özür dileyemeyenler adına.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Olası kast yargılamasından kaçırılan İsis Otel, Rönesans Rezidans için özür diliyorum bütün pişkinler adına; bu toplu mezarların kurallara uygun yapılabildiğini savunan bütün yerel yöneticiler adına özür diliyorum. Neden mi ben diliyorum peki bu özürölüleri? Benim vicdan azabımda kendinden olana her şey hak, olmayana her şey müstahak düzenine son verememiş olmamız herhâlde hâlâ; en çok da bunun için özür diliyorum Türk milletinden, bu hesapsızlık düzeninden kurtaramadığınız için onları ama kurtaracağız mutlaka ve bizi milletimizden bir gün bile özür dilemek durumunda bırakmayacak bir vicdan iktidarı kuracağız bu ülkede mutlaka. Onun sözünü de canıgönülden inanarak veriyorum bu kürsüden bu gece.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde yer alan "şeklinde" ibaresinin "olarak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın
Cumhur Uzun
Muğla

İsmail Atakan Ünver
Karaman
İnan Akgün Alp
Kars

Turan Taşkın Özer
İstanbul
Gizem Özcan
Muğla

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Müzeyyen Şevkin
Adana

Tahsin Ocaklı
Rize

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Rize Milletvekili Sayın Tahsin Ocaklı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

İyi misiniz; herkes, her şey yolunda mı? İyi, güzel; bugün rahat geçiyor Genel Kurul farkındasınız. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, ben de Trafik Kanunu'nun 23'üncü maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bir torba daha geldi ama torbanın içinde bu defa çok sağlıklı olanları da var, onu ifade edeyim; çürükleri de var tabii, şimdi onları söyleyeceğim size. Dinleyin, belki fikriniz değişir o yüzden diyorum yani.

Şimdi, arkadaşlar, tabii ki elbette her ay 100 ile 200 arasında değişen miktarlarda Türkiye'de kaza yaşanıyor ve can kaybı yaşıyoruz. Bunların azalmasına ilişkin bir teklife biz "hayır" der miyiz? Demeyiz tabii ki. Burada bir sorun yok. Teklifin doğru olan yerleri var, net söylüyorum ben ama yanlış olan yerlerini de söyleyeceğim. Mesela, nedir arkadaşlar? Önce doğrularını söyleyeyim, sonra yanlışlarını eğer siz düzeltirseniz mutlu olacağız; düzelteceğinizi zannetmiyoruz, bunu tarihe bir not olarak geçsin diye söylüyoruz sadece. Mesela, arkadaşlar, ambulansa yol vermemeye ilgili bir hastanın yaşamını yitirme tehlikesine karşılık getirilen düzenlemeye ben katılıyorum, doğrudur bu, bu düzenlemeye itiraz etmeyiz ama bunu şöyle kullanırsanız eğer; kara yollarını işgal etmek üzere demokratik haklarını kullanan traktör sürücüler, kamyon sürücüler vesaire gibi insanları trafikten men etme adına kullanırsanız o zaman bu teklif hiçbir işe yaramaz, çöp olur. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, yine, trafikte tehdit, saldırganlık, özellikle "trafik magandalığı" dediğimiz işlere yönelik yapılan düzenlemeye gene itiraz etmiyoruz, ona da bir itirazımız yok ama mesela, "drift" atmak, trafiği tehlikeye sokmak suçlarına verilen cezalar, itirazımız yok, bence doğru bunlar, buna bir itiraz yok ancak kanunun niyeti ile sonuçları birbiriyle bağdaşmıyor. Yani şimdi şöyle düşünün arkadaşlar bir: Bu Karadeniz'de çay tarımı yapan insanlar var, fındık taşıyanlar var, odun taşıyanlar var; arabasının değeri 50 bin lira, 100 bin lira olan insanlara "Sen ağır yük taşıdın kardeşim, sana 140 bin lira, 180 bin lira ceza yazacağım." dediniz mi o insanların öfkelerini alırsınız, başka bir şey alamazsınız; parasını alamazsınız, cezasını da alamazsınız. Dolayısıyla düzenlemenin, mesela, bu cezalar bir emeklinin veya asgari ücretlinin karşılayabileceği bir miktar mıdır diye hiç düşündünüz mü? Ayda 20 bin lira, ayda 28 bin lira asgari ücret alan bir adam bu cezalarla baş edebilir mi? Yüksek gelirli birileri için sorun olmayıp dar gelirlielerde bir yıkım olabilecek olan bu düzenlemenin yanlış olan kısımlarını yeniden ele almak gerekmiyor mu?

Arkadaşlar, ben de size bir devlet olarak, iktidar olarak sizin görevlerinizi bir hatırlatayım bakalım. Bu hatırlatacağım işlerle ilgili görevinizi yerine getirdiniz mi siz? Mesela "Radar uygulamaları bir tuzaktır." diyen vatandaşın iddiasına karşı bunları kontrol ettiniz mi? Yolun standartları ile hız sınırlarının birbiriyle uyuşup uyuşmadığı ve bu konuda yol çalışmalarının Türkiye'de tamamlanıp tamamlanmadığı konusunda bir bilginiz var mı? Bunlar kanun teklifiyle eşleşiyor mu diye baktınız mı? Yok. Yani siz altyapıyı düzenlemeden, önce vatandaş bilgilendirmeden, yolları güvenli hâle getirmediğiniz bu teklifin bir tek nedeni kaldı o zaman, trafik cezaları aracılığıyla bütçe açığını kapatacak yeni bir yol açmanız kendinize, başka bir şey değildir arkadaşlar bu. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Dolayısıyla ağır cezalar, zayıf denetimler, vatandaşların yaşadığı adaletsizlik duygularını büyütecektir. Ne olmalı peki? Elbette ki olması gereken şudur: Can güvenliğini önceleyen ama önce vatandaşını ezmeyen, trafik magandalığının da üzerine giden, evet adaletli bir biçimde de cezayı geliri göre tahsil etmeyi başarabilen bir düzenleme hâline gelmeli. Yapabilecek misiniz? Yapamayacaksınız, uyarısı bizden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İlave süre vermiştim ama.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yeterlidir Başkanım, ne söylesek para etmeyecek, gerek yok.

BAŞKAN - Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:22.19

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 56'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 5 Şubat 2026 Perşembe günü birleşiminde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ili etkileyen deprem felaketinin yıl dönümü münasebetiyle İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesi gereğince (sadece bu konuya özgü olmak üzere) siyasi parti gruplarına kürsüden yirmişer dakika söz verilmesine, bu sürenin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesine ilişkin önerisi

No:80

Danışma Kurulu Önerisi

4/2/2026

Danışma Kurulunun 4/2/2026 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Muhammet Emin Akbaşoğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Uğur Poyraz
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Selçuk Özdağ
YENİ YOL Partisi
Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun 5 Şubat 2026 Perşembe günü birleşiminde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen deprem felaketinin yıl dönümü münasebetiyle İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesi gereğince (sadece bu konuya özgü olmak üzere) siyasi parti gruplarına kürsüden yirmişer dakika söz verilmesi, bu sürenin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılabilmesi ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen deprem felaketi konusunda görüşme yapmak üzere 5 Şubat 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.25